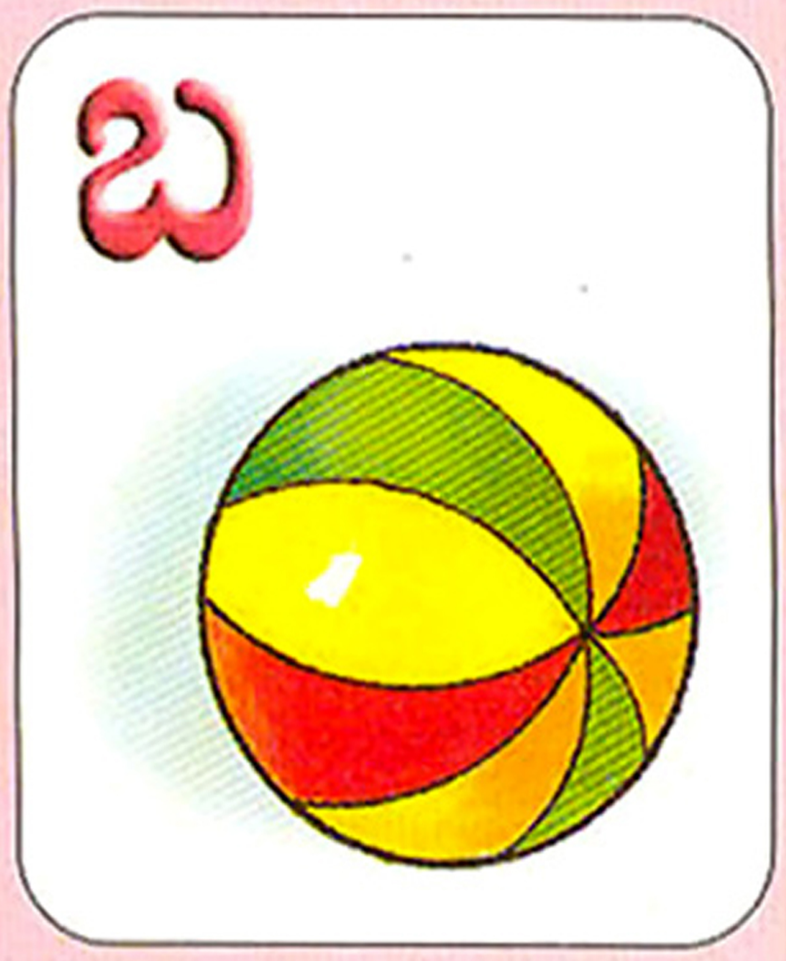

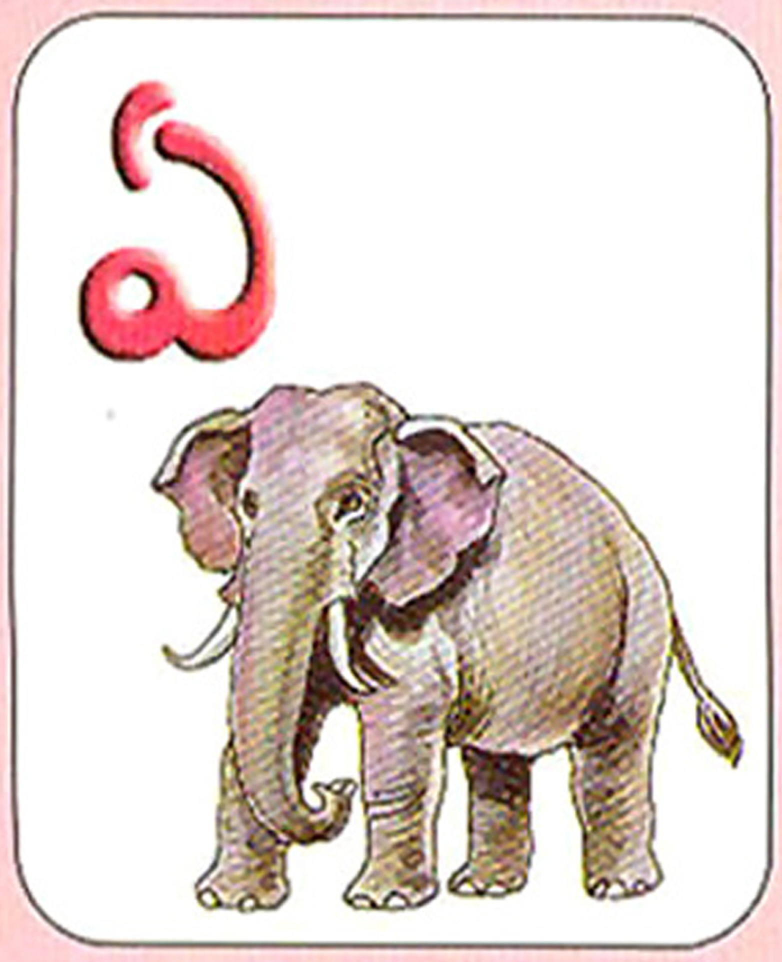

తెలుగు వాళ్ళం
తెలుగులోనే
మాట్లాడుదాం

తెలుగు నేర్చుకుందాం

దేశ భాషలందు
తెలుగు లెస్స...

MOHAN
PUBLICATIONS
ఆధ్యాత్మిక గ్రంథ నిలయం
www.mohanpublications.com

తెలుగు వర్ణమాల

Telugu Alphabet

Telugu Learning Kit

Module 1

C P Brown Academy
The Alpha Foundation
Hyderabad

Foreword

The Module-1, "Telugu Varṇamāla", is intended to help the Telugu speakers, who cannot read/write Telugu, to pick up a reasonable level of linguistic competence, through Roman script. The symbols used in this book are intended to facilitate the transliteration template of the vowels, consonants, guṇintamulu and the vowel-consonant clusters, i.e., vottulu.

The relationship of the Roman character with the Telugu letter and its pronunciation have been clearly explained with examples to aid phonetics. For instance, the symbol 'a' stands for the Telugu letter 'అ' that sounds like 'o' as in the word 'come'. Let us take another example. The symbol 'c' stands for the Telugu letter 'చ' that sounds like 'ch' as in the word 'church'. The Module-1 is thus quite self-explanatory and is certain to help those who desire to learn Telugu through the medium of English. The workbook provided along with it is scientifically designed for practice to help the learners pickup reading and writing of Telugu, satisfactorily.

We know that some of the alphabet and their sounds are difficult to pronounce and quite a few are not in popular use. They do not even matter in the acquisition of linguistic skills. However, we have included all the Telugu letters irrespective of their usage in order to introduce them all to the learners.

Enjoy!

SS Prabhakar Rao

తెలుగు వర్ణమాల

TELUGU ALPHABET

Vowels (అచ్చులు: Acculu)

Sound	Letter	As in
*a	అ	come
ā	ఆ	far
i	ఇ	bit
ī	ఈ	feel
u	ఉ	wood
ū	ఊ	cool
ṛu	ఋ	ṛuṣi
ṛū	ౠ	root
.lu	ఌ	look
.lū	ౡ	loop
e	ఎ	get
ē	ఏ	stake
ai	ఐ	mite
o	ఒ	rotate
ō	ఓ	oat
au	ఔ	out
aṃ	అం	some
aḥ	అః	half

* ‘a’ stands for ‘అ’ and sounds like ‘o’ as in ‘come’. The same pattern applies to all other vowels.

Consonants (హల్లులు : Hallulu)

36 Characters

*k	క	silk
kh	ఖ	khāki
g	గ	go
gh	ఘ	ghost
ṅ	ఙ	prajṅa
.c	ౘ	.cāpa
c	చ	church
ch	ఛ	witch
.j	ౙ	.jābili
j	జ	jug
jh	ఝ	jhānsi
ñ	ఞ	sanjña
ṭ	ట	ṭake
ṭh	ఠ	nīlakanṭha
ḍ	డ	bird
ḍh	ఢ	āṣāḍha
ṇ	ణ	prāṇa
t	త	tabala
th	థ	thumb
d	ద	though
dh	ధ	dhōti
n	న	nature

* ‘k’ stands for ‘క’ and sounds like ‘k’ as in ‘silk’. The same pattern applies to all other consonants.

p ప cup	ph ఫ phone	b బ bat	bh భ bharat	m మ month
y య young	r ర rust	l ల lump	ḷ ళ kāḷīmāta	
v వ levy	ś శ śāstry	ṣ ష ship	s స sun	
h హ home	ksh క్ష raksha	ṛ ఱ error		

Semi-Vowels or Semi-Consonants

(ఉభయాక్షరాలు: Ubhayāksharālu)

(సున్న = ం - Sunna) (అరసున్న = ఁ - Arasunna) (విసర్గ = ః - Visarga)

Note: Five Telugu characters are not in general use.

They are ఌ ౡ ౘ ౙ ౠ

.lu .lū .c .j ṛū

అచ్చులు ఏ విధంగా వ్రాయాలి?

How to write Vowels?

a అ అ — come

ā ఆ ఆ — far

i ఇ ఇ — bit

ī ఈ ఈ — feel

u ఉ ఉ — wood

ū ఊ ఊ — cool

ṛu ఋ ఋ — ṛuṣi

ṛū ౠ ౠ — root

e

ఎ ఎ

get

ē

ఏ ఏ

stake

ai

ఐ ఐ

mite

o

ఒ ఒ

rotate

ō

ఓ ఓ

oat

au

ఔ ఔ

out

aṁ

అం అం

some

aḥ

అః అః

half

హల్లులు ఏ విధంగా వ్రాయాలి?

How to write Consonants?

Sound	Letter	Example	Sound	Letter	Example
k	క	silk	kh	ఖ	khāki
g	గ	go	gh	ఘ	ghost
ṅ	ఙ	prajṅa			
c	చ	church	ch	ఛ	witch
j	జ	jug	jh	ఝ	jhānsi
ñ	ఞ	sanjña			

ṭ

ట

take

ṭh

ఠ

nīlakanṭha

ḍ

డ

bird

ḍh

ఢ

āṣāḍha

ṇ

ణ

prāṇa

t

త

tabala

th

థ

thumb

d

ద

though

dh

ధ

dhōti

n

న

nature

p
ప ప
cup

ph
ఫ ఫ
phone

b
బ బ
bat

bh
భ భ
bharat

m
మ మ
month

y
య య
young

r
ర ర
rust

l
ల ల
lump

ḷ
ళ ళ
kāḷīmāta

v
వ వ
levy

ś
శ శ
śāstry

ṣ

ష ష

ship

s

స స

sun

h

హ హ

home

ksh

క్ష క్ష

raksha

ṛ

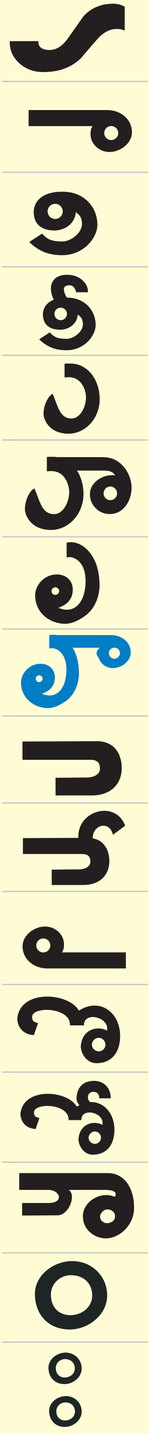
ఱ ఱ

error

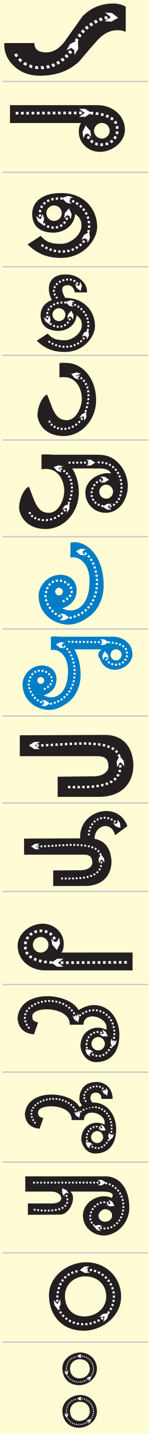
Symbols of Guṇintamulu

Telugu Letter	Roman Character
అ	a
ఆ	ā
ఇ	i
ఈ	ī
ఉ	u
ఊ	ū
ఋ	ṛu
ౠ	ṛū
ఎ	e
ఏ	ē
ఐ	ai
ఒ	o
ఓ	ō
ఔ	au
అం	aṃ
అః	aḥ

Symbol

How to write

గుణింతములు (Guṇintamulu)

Consonants + Vowels (Hallulu + Acculu)

'క' గుణింతము (ka-Guṇintamu)

Consonant	+	Vowel	=	Composite Letter		
క్	+	అ	=	క	-	ka
క	+	ఆ	=	కా	-	kā
క	+	ఇ	=	కి	-	ki
క	+	ఈ	=	కీ	-	kī
క	+	ఉ	=	కు	-	ku
క	+	ఊ	=	కూ	-	kū
క	+	ఋ	=	కృ	-	kṛu
క	+	ౠ	=	కౄ	-	kṛū
క	+	ఎ	=	కె	-	ke
క	+	ఏ	=	కే	-	kē
క	+	ఐ	=	కై	-	kai
క	+	ఒ	=	కొ	-	ko
క	+	ఓ	=	కో	-	kō
క	+	ఔ	=	కౌ	-	kau
క	+	అం	=	కం	-	kaṃ
క	+	అః	=	కః	-	kaḥ

'ఖ' గుణింతము (kha-Guṇintamu)

Consonant	+	Vowel	=	Composite Letter		
ఖ్	+	అ	=	ఖ	-	kha
ఖ	+	ఆ	=	ఖా	-	khā
ఖ	+	ఇ	=	ఖి	-	khi
ఖ	+	ఈ	=	ఖీ	-	khī
ఖ	+	ఉ	=	ఖు	-	khu
ఖ	+	ఊ	=	ఖూ	-	khū
ఖ	+	ఋ	=	ఖృ	-	khṛu
ఖ	+	ౠ	=	ఖౄ	-	khṛū
ఖ	+	ఎ	=	ఖె	-	khe
ఖ	+	ఏ	=	ఖే	-	khē
ఖ	+	ఐ	=	ఖై	-	khai
ఖ	+	ఒ	=	ఖొ	-	kho
ఖ	+	ఓ	=	ఖో	-	khō
ఖ	+	ఔ	=	ఖౌ	-	khau
ఖ	+	అం	=	ఖం	-	khaṃ
ఖ	+	అః	=	ఖః	-	khaḥ

గుణింతములు (Guṇintamulu)

Consonants + Vowels (Hallulu + Acculu)

‘గ’ గుణింతము (ga-Guṇintamu)

Consonant	+	Vowel	=	Composite Letter		
గ్	+	అ	=	గ	-	ga
గ	+	ఆ	=	గా	-	gā
గ	+	ఇ	=	గి	-	gi
గ	+	ఈ	=	గీ	-	gī
గ	+	ఉ	=	గు	-	gu
గ	+	ఊ	=	గూ	-	gū
గ	+	ఋ	=	గృ	-	gṛu
గ	+	ౠ	=	గౄ	-	gṛū
గ	+	ఎ	=	గె	-	ge
గ	+	ఏ	=	గే	-	gē
గ	+	ఐ	=	గై	-	gai
గ	+	ఒ	=	గొ	-	go
గ	+	ఓ	=	గో	-	gō
గ	+	ఔ	=	గౌ	-	gau
గ	+	అం	=	గం	-	gaṃ
గ	+	అః	=	గః	-	gaḥ

‘ఘ’ గుణింతము (gha-Guṇintamu)

Consonant	+	Vowel	=	Composite Letter		
ఘ్	+	అ	=	ఘ	-	gha
ఘ	+	ఆ	=	ఘా	-	ghā
ఘ	+	ఇ	=	ఘి	-	ghi
ఘ	+	ఈ	=	ఘీ	-	ghī
ఘ	+	ఉ	=	ఘు	-	ghu
ఘ	+	ఊ	=	ఘూ	-	ghū
ఘ	+	ఋ	=	ఘృ	-	ghṛu
ఘ	+	ౠ	=	ఘౄ	-	ghṛū
ఘ	+	ఎ	=	ఘె	-	ghe
ఘ	+	ఏ	=	ఘే	-	ghē
ఘ	+	ఐ	=	ఘై	-	ghai
ఘ	+	ఒ	=	ఘొ	-	gho
ఘ	+	ఓ	=	ఘో	-	ghō
ఘ	+	ఔ	=	ఘౌ	-	ghau
ఘ	+	అం	=	ఘం	-	ghaṃ
ఘ	+	అః	=	ఘః	-	ghaḥ

గుణింతములు (Guṇintamulu)

Consonants + Vowels (Hallulu + Acculu)

‘చ’ గుణింతము (ca-Guṇintamu)

Consonant	+	Vowel	=	Composite Letter		
చ్	+	అ	=	చ	-	ca
చ	+	ఆ	=	చా	-	cā
చ	+	ఇ	=	చి	-	ci
చ	+	ఈ	=	చీ	-	cī
చ	+	ఉ	=	చు	-	cu
చ	+	ఊ	=	చూ	-	cū
చ	+	ఋ	=	చృ	-	cṛu
చ	+	ౠ	=	చౄ	-	cṛū
చ	+	ఎ	=	చె	-	ce
చ	+	ఏ	=	చే	-	cē
చ	+	ఐ	=	చై	-	cai
చ	+	ఒ	=	చొ	-	co
చ	+	ఓ	=	చో	-	cō
చ	+	ఔ	=	చౌ	-	cau
చ	+	అం	=	చం	-	caṃ
చ	+	అః	=	చః	-	caḥ

‘ఛ’ గుణింతము (cha-Guṇintamu)

Consonant	+	Vowel	=	Composite Letter		
ఛ్	+	అ	=	ఛ	-	cha
ఛ	+	ఆ	=	ఛా	-	chā
ఛ	+	ఇ	=	ఛి	-	chi
ఛ	+	ఈ	=	ఛీ	-	chī
ఛ	+	ఉ	=	ఛు	-	chu
ఛ	+	ఊ	=	ఛూ	-	chū
ఛ	+	ఋ	=	ఛృ	-	chṛu
ఛ	+	ౠ	=	ఛౄ	-	chṛū
ఛ	+	ఎ	=	ఛె	-	che
ఛ	+	ఏ	=	ఛే	-	chē
ఛ	+	ఐ	=	ఛై	-	chai
ఛ	+	ఒ	=	ఛొ	-	cho
ఛ	+	ఓ	=	ఛో	-	chō
ఛ	+	ఔ	=	ఛౌ	-	chau
ఛ	+	అం	=	ఛం	-	chaṃ
ఛ	+	అః	=	ఛః	-	chaḥ

గుణింతములు (Guṇintamulu)

Consonants + Vowels (Hallulu + Acculu)

'జ' గుణింతము (ja Guṇintamu)

Consonant	+	Vowel	=	Composite Letter		
జ్	+	అ	=	జ	-	ja
జ	+	ఆ	=	జా	-	jā
జ	+	ఇ	=	జి	-	ji
జ	+	ఈ	=	జీ	-	jī
జ	+	ఉ	=	జు	-	ju
జ	+	ఊ	=	జూ	-	jū
జ	+	ఋ	=	జృ	-	jṛu
జ	+	ౠ	=	జౄ	-	jṛū
జ	+	ఎ	=	జె	-	je
జ	+	ఏ	=	జే	-	jē
జ	+	ఐ	=	జై	-	jai
జ	+	ఒ	=	జొ	-	jo
జ	+	ఓ	=	జో	-	jō
జ	+	ఔ	=	జౌ	-	jau
జ	+	అం	=	జం	-	jaṃ
జ	+	అః	=	జః	-	jaḥ

'ఝ' గుణింతము (jha Guṇintamu)

Consonant	+	Vowel	=	Composite Letter		
ఝ్	+	అ	=	ఝ	-	jha
ఝ	+	ఆ	=	ఝా	-	jhā
ఝ	+	ఇ	=	ఝి	-	jhi
ఝ	+	ఈ	=	ఝీ	-	jhī
ఝ	+	ఉ	=	ఝు	-	jhu
ఝ	+	ఊ	=	ఝూ	-	jhū
ఝ	+	ఋ	=	ఝృ	-	jhṛu
ఝ	+	ౠ	=	ఝౄ	-	jhṛū
ఝ	+	ఎ	=	ఝె	-	jhe
ఝ	+	ఏ	=	ఝే	-	jhē
ఝ	+	ఐ	=	ఝై	-	jhai
ఝ	+	ఒ	=	ఝొ	-	jho
ఝ	+	ఓ	=	ఝో	-	jhō
ఝ	+	ఔ	=	ఝౌ	-	jhau
ఝ	+	అం	=	ఝం	-	jhaṃ
ఝ	+	అః	=	ఝః	-	jhaḥ

గుణింతములు (Guṇintamulu)

Consonants + Vowels (Hallulu + Acculu)

'ట' గుణింతము (ṭa-Guṇintamu)

Consonant	+	Vowel	=	Composite Letter	-	
ట్	+	అ	=	ట	-	ṭa
ట	+	ఆ	=	టా	-	ṭā
ట	+	ఇ	=	టి	-	ṭi
ట	+	ఈ	=	టీ	-	ṭī
ట	+	ఉ	=	టు	-	ṭu
ట	+	ఊ	=	టూ	-	ṭū
ట	+	ఋ	=	టృ	-	ṭṛu
ట	+	ౠ	=	టౄ	-	ṭṝu
ట	+	ఎ	=	టె	-	ṭe
ట	+	ఏ	=	టే	-	ṭē
ట	+	ఐ	=	టై	-	ṭai
ట	+	ఒ	=	టొ	-	ṭo
ట	+	ఓ	=	టో	-	ṭō
ట	+	ఔ	=	టౌ	-	ṭau
ట	+	అం	=	టం	-	ṭaṃ
ట	+	అః	=	టః	-	ṭaḥ

'ఠ' గుణింతము (ṭha-Guṇintamu)

Consonant	+	Vowel	=	Composite Letter	-	
ఠ్	+	అ	=	ఠ	-	ṭha
ఠ	+	ఆ	=	ఠా	-	ṭhā
ఠ	+	ఇ	=	ఠి	-	ṭhi
ఠ	+	ఈ	=	ఠీ	-	ṭhī
ఠ	+	ఉ	=	ఠు	-	ṭhu
ఠ	+	ఊ	=	ఠూ	-	ṭhū
ఠ	+	ఋ	=	ఠృ	-	ṭhṛu
ఠ	+	ౠ	=	ఠౄ	-	ṭhṝu
ఠ	+	ఎ	=	ఠె	-	ṭhe
ఠ	+	ఏ	=	ఠే	-	ṭhē
ఠ	+	ఐ	=	ఠై	-	ṭhai
ఠ	+	ఒ	=	ఠొ	-	ṭho
ఠ	+	ఓ	=	ఠో	-	ṭhō
ఠ	+	ఔ	=	ఠౌ	-	ṭhau
ఠ	+	అం	=	ఠం	-	ṭhaṃ
ఠ	+	అః	=	ఠః	-	ṭhaḥ

గుణింతములు (Guṇintamulu)

Consonants + Vowels (Hallulu + Acculu)

'డ' గుణింతము (ḍa-Guṇintamu)

Consonant	+	Vowel	=	Composite Letter		
డ్	+	అ	=	డ	-	ḍa
డ	+	ఆ	=	డా	-	ḍā
డ	+	ఇ	=	డి	-	ḍi
డ	+	ఈ	=	డీ	-	ḍī
డ	+	ఉ	=	డు	-	ḍu
డ	+	ఊ	=	డూ	-	ḍū
డ	+	ఋ	=	డృ	-	ḍṛu
డ	+	ౠ	=	డౄ	-	ḍṛū
డ	+	ఎ	=	డె	-	ḍe
డ	+	ఏ	=	డే	-	ḍē
డ	+	ఐ	=	డై	-	ḍai
డ	+	ఒ	=	డొ	-	ḍo
డ	+	ఓ	=	డో	-	ḍō
డ	+	ఔ	=	డౌ	-	ḍau
డ	+	అం	=	డం	-	ḍaṃ
డ	+	అః	=	డః	-	ḍaḥ

'ఢ' గుణింతము (ḍha-Guṇintamu)

Consonant	+	Vowel	=	Composite Letter		
ఢ్	+	అ	=	ఢ	-	ḍha
ఢ	+	ఆ	=	ఢా	-	ḍhā
ఢ	+	ఇ	=	ఢి	-	ḍhi
ఢ	+	ఈ	=	ఢీ	-	ḍhī
ఢ	+	ఉ	=	ఢు	-	ḍhu
ఢ	+	ఊ	=	ఢూ	-	ḍhū
ఢ	+	ఋ	=	ఢృ	-	ḍhṛu
ఢ	+	ౠ	=	ఢౄ	-	ḍhṛū
ఢ	+	ఎ	=	ఢె	-	ḍhe
ఢ	+	ఏ	=	ఢే	-	ḍhē
ఢ	+	ఐ	=	ఢై	-	ḍhai
ఢ	+	ఒ	=	ఢొ	-	ḍho
ఢ	+	ఓ	=	ఢో	-	ḍhō
ఢ	+	ఔ	=	ఢౌ	-	ḍhau
ఢ	+	అం	=	ఢం	-	ḍhaṃ
ఢ	+	అః	=	ఢః	-	ḍhaḥ

గుణింతములు (Guṇintamulu)

Consonants + Vowels (Hallulu + Acculu)

'ణ' గుణింతము (ṇa-Guṇintamu)

Consonant	+	Vowel	=	Composite Letter		
ణ్	+	అ	=	ణ	-	ṇa
ణ	+	ఆ	=	ణా	-	ṇā
ణ	+	ఇ	=	ణి	-	ṇi
ణ	+	ఈ	=	ణీ	-	ṇī
ణ	+	ఉ	=	ణు	-	ṇu
ణ	+	ఊ	=	ణూ	-	ṇū
ణ	+	ఋ	=	ణృ	-	ṇṛu
ణ	+	ౠ	=	ణౄ	-	ṇṛū
ణ	+	ఎ	=	ణె	-	ṇe
ణ	+	ఏ	=	ణే	-	ṇē
ణ	+	ఐ	=	ణై	-	ṇai
ణ	+	ఒ	=	ణొ	-	ṇo
ణ	+	ఓ	=	ణో	-	ṇō
ణ	+	ఔ	=	ణౌ	-	ṇau
ణ	+	అం	=	ణం	-	ṇaṃ
ణ	+	అః	=	ణః	-	ṇaḥ

'త' గుణింతము (ta-Guṇintamu)

Consonant	+	Vowel	=	Composite Letter		
త్	+	అ	=	త	-	ta
త	+	ఆ	=	తా	-	tā
త	+	ఇ	=	తి	-	ti
త	+	ఈ	=	తీ	-	tī
త	+	ఉ	=	తు	-	tu
త	+	ఊ	=	తూ	-	tū
త	+	ఋ	=	తృ	-	tṛu
త	+	ౠ	=	తౄ	-	tṛū
త	+	ఎ	=	తె	-	te
త	+	ఏ	=	తే	-	tē
త	+	ఐ	=	తై	-	tai
త	+	ఒ	=	తొ	-	to
త	+	ఓ	=	తో	-	tō
త	+	ఔ	=	తౌ	-	tau
త	+	అం	=	తం	-	taṃ
త	+	అః	=	తః	-	taḥ

గుణింతములు (Guṇintamulu)

Consonants + Vowels (Hallulu + Acculu)

'థ' గుణింతము (tha-Guṇintamu)

Consonant	+	Vowel	=	Composite Letter		
థ్	+	అ	=	థ	-	tha
థ	+	ఆ	=	థా	-	thā
థ	+	ఇ	=	థి	-	thi
థ	+	ఈ	=	థీ	-	thī
థ	+	ఉ	=	థు	-	thu
థ	+	ఊ	=	థూ	-	thū
థ	+	ఋ	=	థృ	-	thṛu
థ	+	ౠ	=	థౄ	-	thṛū
థ	+	ఎ	=	థె	-	the
థ	+	ఏ	=	థే	-	thē
థ	+	ఐ	=	థై	-	thai
థ	+	ఒ	=	థొ	-	tho
థ	+	ఓ	=	థో	-	thō
థ	+	ఔ	=	థౌ	-	thau
థ	+	అం	=	థం	-	thaṃ
థ	+	అః	=	థః	-	thaḥ

'ద' గుణింతము (da-Guṇintamu)

Consonant	+	Vowel	=	Composite Letter		
ద్	+	అ	=	ద	-	da
ద	+	ఆ	=	దా	-	dā
ద	+	ఇ	=	ది	-	di
ద	+	ఈ	=	దీ	-	dī
ద	+	ఉ	=	దు	-	du
ద	+	ఊ	=	దూ	-	dū
ద	+	ఋ	=	దృ	-	dṛu
ద	+	ౠ	=	దౄ	-	dṛū
ద	+	ఎ	=	దె	-	de
ద	+	ఏ	=	దే	-	dē
ద	+	ఐ	=	దై	-	dai
ద	+	ఒ	=	దొ	-	do
ద	+	ఓ	=	దో	-	dō
ద	+	ఔ	=	దౌ	-	dau
ద	+	అం	=	దం	-	daṃ
ద	+	అః	=	దః	-	daḥ

గుణింతములు (Guṇintamulu)

Consonants + Vowels (Hallulu + Acculu)

‘ధ’ గుణింతము (dha-Guṇintamu)

Consonant	+	Vowel	=	Composite Letter		
ధ్	+	అ	=	ధ	-	dha
ధ	+	ఆ	=	ధా	-	dhā
ధ	+	ఇ	=	ధి	-	dhi
ధ	+	ఈ	=	ధీ	-	dhī
ధ	+	ఉ	=	ధు	-	dhu
ధ	+	ఊ	=	ధూ	-	dhū
ధ	+	ఋ	=	ధృ	-	dhṛu
ధ	+	ౠ	=	ధౄ	-	dhṛū
ధ	+	ఎ	=	ధె	-	dhe
ధ	+	ఏ	=	ధే	-	dhē
ధ	+	ఐ	=	ధై	-	dhai
ధ	+	ఒ	=	ధొ	-	dho
ధ	+	ఓ	=	ధో	-	dhō
ధ	+	ఔ	=	ధౌ	-	dhau
ధ	+	అం	=	ధం	-	dhaṃ
ధ	+	అః	=	ధః	-	dhaḥ

‘న’ గుణింతము (na-Guṇintamu)

Consonant	+	Vowel	=	Composite Letter		
న్	+	అ	=	న	-	na
న	+	ఆ	=	నా	-	nā
న	+	ఇ	=	ని	-	ni
న	+	ఈ	=	నీ	-	nī
న	+	ఉ	=	ను	-	nu
న	+	ఊ	=	నూ	-	nū
న	+	ఋ	=	నృ	-	nṛu
న	+	ౠ	=	నౄ	-	nṛū
న	+	ఎ	=	నె	-	ne
న	+	ఏ	=	నే	-	nē
న	+	ఐ	=	నై	-	nai
న	+	ఒ	=	నొ	-	no
న	+	ఓ	=	నో	-	nō
న	+	ఔ	=	నౌ	-	nau
న	+	అం	=	నం	-	naṃ
న	+	అః	=	నః	-	naḥ

గుణింతములు (Guṇintamulu)

Consonants + Vowels (Hallulu + Acculu)

‘ప’ గుణింతము (pa-Guṇintamu)

Consonant	+	Vowel	=	Composite Letter		
ప్	+	అ	=	ప	-	pa
ప	+	ఆ	=	పా	-	pā
ప	+	ఇ	=	పి	-	pi
ప	+	ఈ	=	పీ	-	pī
ప	+	ఉ	=	పు	-	pu
ప	+	ఊ	=	పూ	-	pū
ప	+	ఋ	=	పృ	-	pṛu
ప	+	ౠ	=	పౄ	-	pṛū
ప	+	ఎ	=	పె	-	pe
ప	+	ఏ	=	పే	-	pē
ప	+	ఐ	=	పై	-	pai
ప	+	ఒ	=	పొ	-	po
ప	+	ఓ	=	పో	-	pō
ప	+	ఔ	=	పౌ	-	pau
ప	+	అం	=	పం	-	paṃ
ప	+	అః	=	పః	-	paḥ

‘ఫ’ గుణింతము (pha-Guṇintamu)

Consonant	+	Vowel	=	Composite Letter		
ఫ్	+	అ	=	ఫ	-	pha
ఫ	+	ఆ	=	ఫా	-	phā
ఫ	+	ఇ	=	ఫి	-	phi
ఫ	+	ఈ	=	ఫీ	-	phī
ఫ	+	ఉ	=	ఫు	-	phu
ఫ	+	ఊ	=	ఫూ	-	phū
ఫ	+	ఋ	=	ఫృ	-	phṛu
ఫ	+	ౠ	=	ఫౄ	-	phṛū
ఫ	+	ఎ	=	ఫె	-	phe
ఫ	+	ఏ	=	ఫే	-	phē
ఫ	+	ఐ	=	ఫై	-	phai
ఫ	+	ఒ	=	ఫొ	-	pho
ఫ	+	ఓ	=	ఫో	-	phō
ఫ	+	ఔ	=	ఫౌ	-	phau
ఫ	+	అం	=	ఫం	-	phaṃ
ఫ	+	అః	=	ఫః	-	phaḥ

గుణింతములు (Guṇintamulu)

Consonants + Vowels (Hallulu + Acculu)

'బ' గుణింతము (ba-Guṇintamu)

Consonant	+	Vowel	=	Composite Letter		
బ్	+	అ	=	బ	-	ba
బ	+	ఆ	=	బా	-	bā
బ	+	ఇ	=	బి	-	bi
బ	+	ఈ	=	బీ	-	bī
బ	+	ఉ	=	బు	-	bu
బ	+	ఊ	=	బూ	-	bū
బ	+	ఋ	=	బృ	-	bṛu
బ	+	ౠ	=	బౄ	-	bṛū
బ	+	ఎ	=	బె	-	be
బ	+	ఏ	=	బే	-	bē
బ	+	ఐ	=	బై	-	bai
బ	+	ఒ	=	బొ	-	bo
బ	+	ఓ	=	బో	-	bō
బ	+	ఔ	=	బౌ	-	bau
బ	+	అం	=	బం	-	baṃ
బ	+	అః	=	బః	-	baḥ

'భ' గుణింతము (bha-Guṇintamu)

Consonant	+	Vowel	=	Composite Letter		
భ్	+	అ	=	భ	-	bha
భ	+	ఆ	=	భా	-	bhā
భ	+	ఇ	=	భి	-	bhi
భ	+	ఈ	=	భీ	-	bhī
భ	+	ఉ	=	భు	-	bhu
భ	+	ఊ	=	భూ	-	bhū
భ	+	ఋ	=	భృ	-	bhṛu
భ	+	ౠ	=	భౄ	-	bhṛū
భ	+	ఎ	=	భె	-	bhe
భ	+	ఏ	=	భే	-	bhē
భ	+	ఐ	=	భై	-	bhai
భ	+	ఒ	=	భొ	-	bho
భ	+	ఓ	=	భో	-	bhō
భ	+	ఔ	=	భౌ	-	bhau
భ	+	అం	=	భం	-	bhaṃ
భ	+	అః	=	భః	-	bhaḥ

గుణింతములు (Guṇintamulu)

Consonants + Vowels (Hallulu + Acculu)

‘మ’ గుణింతము (ma-Guṇintamu)

Consonant	+	Vowel	=	Composite Letter		
మ్	+	అ	=	మ	-	ma
మ	+	ఆ	=	మా	-	mā
మ	+	ఇ	=	మి	-	mi
మ	+	ఈ	=	మీ	-	mī
మ	+	ఉ	=	ము	-	mu
మ	+	ఊ	=	మూ	-	mū
మ	+	ఋ	=	మృ	-	mṛu
మ	+	ౠ	=	మౄ	-	mṛū
మ	+	ఎ	=	మె	-	me
మ	+	ఏ	=	మే	-	mē
మ	+	ఐ	=	మై	-	mai
మ	+	ఒ	=	మొ	-	mo
మ	+	ఓ	=	మో	-	mō
మ	+	ఔ	=	మౌ	-	mau
మ	+	అం	=	మం	-	maṃ
మ	+	అః	=	మః	-	maḥ

‘య’ గుణింతము (ya-Guṇintamu)

Consonant	+	Vowel	=	Composite Letter		
య్	+	అ	=	య	-	ya
య	+	ఆ	=	యా	-	yā
య	+	ఇ	=	యి	-	yi
య	+	ఈ	=	యీ	-	yī
య	+	ఉ	=	యు	-	yu
య	+	ఊ	=	యూ	-	yū
య	+	ఋ	=	యృ	-	yṛu
య	+	ౠ	=	యౄ	-	yṛū
య	+	ఎ	=	యె	-	ye
య	+	ఏ	=	యే	-	yē
య	+	ఐ	=	యై	-	yai
య	+	ఒ	=	యొ	-	yo
య	+	ఓ	=	యో	-	yō
య	+	ఔ	=	యౌ	-	yau
య	+	అం	=	యం	-	yaṃ
య	+	అః	=	యః	-	yaḥ

గుణింతములు (Guṇintamulu)

Consonants + Vowels (Hallulu + Acculu)

‘ర’ గుణింతము (ra-Guṇintamu)

Consonant	+	Vowel	=	Composite Letter		
ర్	+	అ	=	ర	-	ra
ర	+	ఆ	=	రా	-	rā
ర	+	ఇ	=	రి	-	ri
ర	+	ఈ	=	రీ	-	rī
ర	+	ఉ	=	రు	-	ru
ర	+	ఊ	=	రూ	-	rū
ర	+	ఋ	=	రృ	-	rṛu
ర	+	ౠ	=	రౄ	-	rṛū
ర	+	ఎ	=	రె	-	re
ర	+	ఏ	=	రే	-	rē
ర	+	ఐ	=	రై	-	rai
ర	+	ఒ	=	రొ	-	ro
ర	+	ఓ	=	రో	-	rō
ర	+	ఔ	=	రౌ	-	rau
ర	+	అం	=	రం	-	raṃ
ర	+	అః	=	రః	-	raḥ

‘ల’ గుణింతము (la-Guṇintamu)

Consonant	+	Vowel	=	Composite Letter		
ల్	+	అ	=	ల	-	la
ల	+	ఆ	=	లా	-	lā
ల	+	ఇ	=	లి	-	li
ల	+	ఈ	=	లీ	-	lī
ల	+	ఉ	=	లు	-	lu
ల	+	ఊ	=	లూ	-	lū
ల	+	ఋ	=	లృ	-	lṛu
ల	+	ౠ	=	లౄ	-	lṛū
ల	+	ఎ	=	లె	-	le
ల	+	ఏ	=	లే	-	lē
ల	+	ఐ	=	లై	-	lai
ల	+	ఒ	=	లొ	-	lo
ల	+	ఓ	=	లో	-	lō
ల	+	ఔ	=	లౌ	-	lau
ల	+	అం	=	లం	-	laṃ
ల	+	అః	=	లః	-	laḥ

గుణింతములు (Guṇintamulu)

Consonants + Vowels (Hallulu + Acculu)

‘ళ’ గుణింతము (ḷa-Guṇintamu)

Consonant	+	Vowel	=	Composite Letter		
ళ్	+	అ	=	ళ	-	ḷa
ళ	+	ఆ	=	ళా	-	ḷā
ళ	+	ఇ	=	ళి	-	ḷi
ళ	+	ఈ	=	ళీ	-	ḷī
ళ	+	ఉ	=	ళు	-	ḷu
ళ	+	ఊ	=	ళూ	-	ḷū
ళ	+	ఋ	=	ళృ	-	ḷṛu
ళ	+	ౠ	=	ళౄ	-	ḷṛū
ళ	+	ఎ	=	ళె	-	ḷe
ళ	+	ఏ	=	ళే	-	ḷē
ళ	+	ఐ	=	ళై	-	ḷai
ళ	+	ఒ	=	ళొ	-	ḷo
ళ	+	ఓ	=	ళో	-	ḷō
ళ	+	ఔ	=	ళౌ	-	ḷau
ళ	+	అం	=	ళం	-	ḷaṃ
ళ	+	అః	=	ళః	-	ḷaḥ

‘వ’ గుణింతము (va-Guṇintamu)

Consonant	+	Vowel	=	Composite Letter		
వ్	+	అ	=	వ	-	va
వ	+	ఆ	=	వా	-	vā
వ	+	ఇ	=	వి	-	vi
వ	+	ఈ	=	వీ	-	vī
వ	+	ఉ	=	వు	-	vu
వ	+	ఊ	=	వూ	-	vū
వ	+	ఋ	=	వృ	-	vṛu
వ	+	ౠ	=	వౄ	-	vṛū
వ	+	ఎ	=	వె	-	ve
వ	+	ఏ	=	వే	-	vē
వ	+	ఐ	=	వై	-	vai
వ	+	ఒ	=	వొ	-	vo
వ	+	ఓ	=	వో	-	vō
వ	+	ఔ	=	వౌ	-	vau
వ	+	అం	=	వం	-	vaṃ
వ	+	అః	=	వః	-	vaḥ

గుణింతములు (Guṇintamulu)

Consonants + Vowels (Hallulu + Acculu)

'శ' గుణింతము (śa-Guṇintamu) 'ష' గుణింతము (ṣa-Guṇintamu)

Consonant	+	Vowel	=	Composite Letter			Consonant	+	Vowel	=	Composite Letter		
శ్	+	అ	=	శ	-	śa	ష్	+	అ	=	ష	-	ṣa
శ్	+	ఆ	=	శా	-	śā	ష్	+	ఆ	=	షా	-	ṣā
శ్	+	ఇ	=	శి	-	śi	ష్	+	ఇ	=	షి	-	ṣi
శ్	+	ఈ	=	శీ	-	śī	ష్	+	ఈ	=	షీ	-	ṣī
శ్	+	ఉ	=	శు	-	śu	ష్	+	ఉ	=	షు	-	ṣu
శ్	+	ఊ	=	శూ	-	śū	ష్	+	ఊ	=	షూ	-	ṣū
శ్	+	ఋ	=	శృ	-	śṛu	ష్	+	ఋ	=	షృ	-	ṣṛu
శ్	+	ౠ	=	శౄ	-	śṛū	ష్	+	ౠ	=	షౄ	-	ṣṛū
శ్	+	ఎ	=	శె	-	śe	ష్	+	ఎ	=	షె	-	ṣe
శ్	+	ఏ	=	శే	-	śē	ష్	+	ఏ	=	షే	-	ṣē
శ్	+	ఐ	=	శై	-	śai	ష్	+	ఐ	=	షై	-	ṣai
శ్	+	ఒ	=	శొ	-	śo	ష్	+	ఒ	=	షొ	-	ṣo
శ్	+	ఓ	=	శో	-	śō	ష్	+	ఓ	=	షో	-	ṣō
శ్	+	ఔ	=	శౌ	-	śau	ష్	+	ఔ	=	షౌ	-	ṣau
శ్	+	అం	=	శం	-	śaṃ	ష్	+	అం	=	షం	-	ṣaṃ
శ్	+	అః	=	శః	-	śaḥ	ష్	+	అః	=	షః	-	ṣaḥ

గుణింతములు (Guṇintamulu)

Consonants + Vowels (Hallulu + Acculu)

'స' గుణింతము (sa-Guṇintamu) | 'హ' గుణింతము (ha-Guṇintamu)

Consonant	+	Vowel	=	Composite Letter	Consonant	+	Vowel	=	Composite Letter
స్	+	అ	=	స - sa	హ్	+	అ	=	హ - ha
స	+	ఆ	=	సా - sā	హ	+	ఆ	=	హా - hā
స	+	ఇ	=	సి - si	హ	+	ఇ	=	హి - hi
స	+	ఈ	=	సీ - sī	హ	+	ఈ	=	హీ - hī
స	+	ఉ	=	సు - su	హ	+	ఉ	=	హు - hu
స	+	ఊ	=	సూ - sū	హ	+	ఊ	=	హూ - hū
స	+	ఋ	=	సృ - sṛu	హ	+	ఋ	=	హృ - hṛu
స	+	ౠ	=	సౄ - sṛū	హ	+	ౠ	=	హౄ - hṛū
స	+	ఎ	=	సె - se	హ	+	ఎ	=	హె - he
స	+	ఏ	=	సే - sē	హ	+	ఏ	=	హే - hē
స	+	ఐ	=	సై - sai	హ	+	ఐ	=	హై - hai
స	+	ఒ	=	సొ - so	హ	+	ఒ	=	హొ - ho
స	+	ఓ	=	సో - sō	హ	+	ఓ	=	హో - hō
స	+	ఔ	=	సౌ - sau	హ	+	ఔ	=	హౌ - hau
స	+	అం	=	సం - saṃ	హ	+	అం	=	హం - haṃ
స	+	అః	=	సః - saḥ	హ	+	అః	=	హః - haḥ

గుణింతములు (Guṇintamulu)

Consonants + Vowels (Hallulu + Acculu)

'క్ష' గుణింతము (ksha-Guṇintamu) 'ఱ' గుణింతము (ṛa-Guṇintamu)

Consonant	+	Vowel	=	Composite Letter			Consonant	+	Vowel	=	Composite Letter		
క్ష్	+	అ	=	క్ష	-	ksha	ఱ్	+	అ	=	ఱ	-	ṛa
క్ష	+	ఆ	=	క్షా	-	kshā	ఱ	+	ఆ	=	ఱా	-	ṛā
క్ష	+	ఇ	=	క్షి	-	kshi	ఱ	+	ఇ	=	ఱి	-	ṛi
క్ష	+	ఈ	=	క్షీ	-	kshī	ఱ	+	ఈ	=	ఱీ	-	ṛī
క్ష	+	ఉ	=	క్షు	-	kshu	ఱ	+	ఉ	=	ఱు	-	ṛu
క్ష	+	ఊ	=	క్షూ	-	kshū	ఱ	+	ఊ	=	ఱూ	-	ṛū
క్ష	+	ఋ	=	క్షృ	-	kshṛu	ఱ	+	ఋ	=	ఱృ	-	ṛṛu
క్ష	+	ౠ	=	క్షౄ	-	kshṛū	ఱ	+	ౠ	=	ఱౄ	-	ṛṛū
క్ష	+	ఎ	=	క్షె	-	kshe	ఱ	+	ఎ	=	ఱె	-	ṛe
క్ష	+	ఏ	=	క్షే	-	kshē	ఱ	+	ఏ	=	ఱే	-	ṛē
క్ష	+	ఐ	=	క్షై	-	kshai	ఱ	+	ఐ	=	ఱై	-	ṛai
క్ష	+	ఒ	=	క్షొ	-	ksho	ఱ	+	ఒ	=	ఱొ	-	ṛo
క్ష	+	ఓ	=	క్షో	-	kshō	ఱ	+	ఓ	=	ఱో	-	ṛō
క్ష	+	ఔ	=	క్షౌ	-	kshau	ఱ	+	ఔ	=	ఱౌ	-	ṛau
క్ష	+	అం	=	క్షం	-	kshaṃ	ఱ	+	అం	=	ఱం	-	ṛaṃ
క్ష	+	అః	=	క్షః	-	kshaḥ	ఱ	+	అః	=	ఱః	-	ṛaḥ

Symbols of Vottulu

k క ్క	kh ఖ ్ఖ	g గ ్గ	gh ఘ ్ఘ
ṅ ఙ ్ఙ	c చ ్చ	ch ఛ ్ఛ	j జ ్జ
jh ఝ ్ఝ	ñ ఞ ్ఞ	ṭ ట ్ట	ṭh ఠ ్ఠ
ḍ డ ్డ	ḍh ఢ ్ఢ	ṇ ణ ్ణ	t త ్త
th థ ్థ	d ద ్ద	dh ధ ్ధ	n న ్న
p ప ్ప	ph ఫ ్ఫ	b బ ్బ	bh భ ్భ
m మ ్మ	y య ్య	r ర ్ర	l ల ్ల
ḷ ళ ్ళ	v వ ్వ	ś శ ్శ	ṣ ష ్ష
s స ్స	h హ ్హ	ksha క్ష ్క్ష	ṛa ఱ ్ఱ

VOTTULU for "ka" consonant
'క' హల్లుకు వొత్తులు

క్క	kka	క్ధ	kdha
క్ఖ	kkha	క్న	kna
క్గ	kga	క్ప	kpa
క్ఘ	kgha	క్ఫ	kpha
క్చ	kca	క్బ	kba
క్ఛ	kcha	క్భ	kbha
క్జ	kja	క్మ	kma
క్ఝ	kjha	క్య	kya
క్ట	kṭa	క్ర	kra
క్ఠ	kṭha	క్ల	kla
క్డ	kḍa	క్ళ	kḷa
క్ఢ	kḍha	క్వ	kva
క్ణ	kṇa	క్శ	kśa
క్త	kta	క్ష	kṣa
క్థ	ktha	క్స	ksa
క్ద	kda	క్హ	kha

VOTTULU for "kha" consonant
'ఖ' హల్లుకు వొత్తులు

ఖ్క	khka	ఖ్ధ	khdha
ఖ్ఖ	khkha	ఖ్న	khna
ఖ్గ	khga	ఖ్ప	khpa
ఖ్ఘ	khgha	ఖ్ఫ	khpha
ఖ్చ	khca	ఖ్బ	khba
ఖ్ఛ	khcha	ఖ్భ	khbha
ఖ్జ	khja	ఖ్మ	khma
ఖ్ఝ	khjha	ఖ్య	khya
ఖ్ట	khṭa	ఖ్ర	khra
ఖ్ఠ	khṭha	ఖ్ల	khla
ఖ్డ	khḍa	ఖ్ళ	khḷa
ఖ్ఢ	khḍha	ఖ్వ	khva
ఖ్ణ	khṇa	ఖ్శ	khśa
ఖ్త	khta	ఖ్ష	khṣa
ఖ్థ	khtha	ఖ్స	khsa
ఖ్ద	khda	ఖ్హ	khha

VOTTULU for "ga" consonant 'గ' హల్లుకు వొత్తులు			
గ్క	gka	గ్ధ	gdha
గ్ఖ	gkha	గ్న	gna
గ్గ	gga	గ్ప	gpa
గ్ఘ	ggha	గ్ఫ	gpha
గ్చ	gca	గ్బ	gba
గ్ఛ	gcha	గ్భ	gbha
గ్జ	gja	గ్మ	gma
గ్ఝ	gjha	గ్య	gya
గ్ట	gṭa	గ్ర	gra
గ్ఠ	gṭha	గ్ల	gla
గ్డ	gḍa	గ్ళ	gḷa
గ్ఢ	gḍha	గ్వ	gva
గ్ణ	gṇa	గ్శ	gśa
గ్త	gta	గ్ష	gṣa
గ్థ	gtha	గ్స	gsa
గ్ద	gda	గ్హ	gha

VOTTULU for "gha" consonant 'ఘ' హల్లుకు వొత్తులు			
ఘ్క	ghka	ఘ్ధ	ghdha
ఘ్ఖ	ghkha	ఘ్న	ghna
ఘ్గ	ghga	ఘ్ప	ghpa
ఘ్ఘ	ghgha	ఘ్ఫ	ghpha
ఘ్చ	ghca	ఘ్బ	ghba
ఘ్ఛ	ghcha	ఘ్భ	ghbha
ఘ్జ	ghja	ఘ్మ	ghma
ఘ్ఝ	ghjha	ఘ్య	ghya
ఘ్ట	ghṭa	ఘ్ర	ghra
ఘ్ఠ	ghṭha	ఘ్ల	ghla
ఘ్డ	ghḍa	ఘ్ళ	ghḷa
ఘ్ఢ	ghḍha	ఘ్వ	ghva
ఘ్ణ	ghṇa	ఘ్శ	ghśa
ఘ్త	ghta	ఘ్ష	ghṣa
ఘ్థ	ghtha	ఘ్స	ghsa
ఘ్ద	ghda	ఘ్హ	ghha

VOTTULU for “ca” consonant
‘చ’ హల్లుకు వొత్తులు

చ్క	cka	చ్ధ	cdha
చ్ఖ	ckha	చ్న	cna
చ్గ	cga	చ్ప	cpa
చ్ఘ	cgha	చ్ఫ	cpha
చ్చ	cca	చ్బ	cba
చ్ఛ	ccha	చ్భ	cbha
చ్జ	cja	చ్మ	cma
చ్ఝ	chjha	చ్య	cya
చ్ట	cṭa	చ్ర	cra
చ్ఠ	cṭha	చ్ల	cla
చ్డ	cḍa	చ్ళ	cḷa
చ్ఢ	cḍha	చ్వ	cva
చ్ణ	chṇa	చ్శ	cśa
చ్త	cta	చ్ష	cṣa
చ్థ	ctha	చ్స	csa
చ్ద	cda	చ్హ	cha

VOTTULU for “cha” consonant
‘ఛ’ హల్లుకు వొత్తులు

ఛ్క	chka	ఛ్ధ	chdha
ఛ్ఖ	chkha	ఛ్న	chna
ఛ్గ	chga	ఛ్ప	chpa
ఛ్ఘ	chgha	ఛ్ఫ	chpha
ఛ్చ	chca	ఛ్బ	chba
ఛ్ఛ	chcha	ఛ్భ	chbha
ఛ్జ	chja	ఛ్మ	chma
ఛ్ఝ	chjha	ఛ్య	chya
ఛ్ట	chṭa	ఛ్ర	chra
ఛ్ఠ	chṭha	ఛ్ల	chla
ఛ్డ	chḍa	ఛ్ళ	chḷa
ఛ్ఢ	chḍha	ఛ్వ	chva
ఛ్ణ	chṇa	ఛ్శ	chśa
ఛ్త	chta	ఛ్ష	chṣa
ఛ్థ	chtha	ఛ్స	chsa
ఛ్ద	chda	ఛ్హ	chha

VOTTULU for "ja" consonant
'జ' హల్లుకు వొత్తులు

జ్క	- jka	జ్ధ	- jdha
జ్ఖ	- jkha	జ్న	- jna
జ్గ	- jga	జ్ప	- jpa
జ్ఘ	- jgha	జ్ఫ	- jpha
జ్చ	- jca	జ్బ	- jba
జ్ఛ	- jcha	జ్భ	- jbha
జ్జ	- jja	జ్మ	- jma
జ్ఝ	- jjha	జ్య	- jya
జ్ట	- jṭa	జ్ర	- jra
జ్ఠ	- jṭha	జ్ల	- jla
జ్డ	- jḍa	జ్ళ	- jḷa
జ్ఢ	- jḍha	జ్వ	- jva
జ్ణ	- jṇa	జ్శ	- jśa
జ్త	- jta	జ్ష	- jṣa
జ్థ	- jtha	జ్స	- jsa
జ్ద	- jda	జ్హ	- jha

VOTTULU for "jha" consonant
'ఝ' హల్లుకు వొత్తులు

ఝ్క	- jhka	ఝ్ధ	- jhdha
ఝ్ఖ	- jhkha	ఝ్న	- jhna
ఝ్గ	- jhga	ఝ్ప	- jhpa
ఝ్ఘ	- jhgha	ఝ్ఫ	- jhpha
ఝ్చ	- jhca	ఝ్బ	- jhba
ఝ్ఛ	- jhcha	ఝ్భ	- jhbha
ఝ్జ	- jhja	ఝ్మ	- jhma
ఝ్ఝ	- jhjha	ఝ్య	- jhya
ఝ్ట	- jhṭa	ఝ్ర	- jhra
ఝ్ఠ	- jhṭha	ఝ్ల	- jhla
ఝ్డ	- jhḍa	ఝ్ళ	- jhḷa
ఝ్ఢ	- jhḍha	ఝ్వ	- jhva
ఝ్ణ	- jhṇa	ఝ్శ	- jhśa
ఝ్త	- jhta	ఝ్ష	- jhṣa
ఝ్థ	- jhtha	ఝ్స	- jhsa
ఝ్ద	- jhda	ఝ్హ	- jhha

VOTTULU for “ṭa” consonant

‘ట’ హల్లుకు వొత్తులు

ట్క	ṭka	ట్ధ	ṭdha
ట్ఖ	ṭkha	ట్న	ṭna
ట్గ	ṭga	ట్ప	ṭpa
ట్ఘ	ṭgha	ట్ఫ	ṭpha
ట్చ	ṭca	ట్బ	ṭba
ట్ఛ	ṭcha	ట్భ	ṭbha
ట్జ	ṭja	ట్మ	ṭma
ట్ఝ	ṭjha	ట్య	ṭya
ట్ట	ṭṭa	ట్ర	ṭra
ట్ఠ	ṭṭha	ట్ల	ṭla
ట్డ	ṭḍa	ట్ళ	ṭḷa
ట్ఢ	ṭḍha	ట్వ	ṭva
ట్ణ	ṭṇa	ట్శ	ṭśa
ట్త	ṭta	ట్ష	ṭṣa
ట్థ	ṭtha	ట్స	ṭsa
ట్ద	ṭda	ట్హ	ṭha

VOTTULU for “ṭha” consonant

‘ఠ’ హల్లుకు వొత్తులు

ఠ్క	ṭhka	ఠ్ధ	ṭhdha
ఠ్ఖ	ṭhkha	ఠ్న	ṭhna
ఠ్గ	ṭhga	ఠ్ప	ṭhpa
ఠ్ఘ	ṭhgha	ఠ్ఫ	ṭhpha
ఠ్చ	ṭhca	ఠ్బ	ṭhba
ఠ్ఛ	ṭhcha	ఠ్భ	ṭhbha
ఠ్జ	ṭhja	ఠ్మ	ṭhma
ఠ్ఝ	ṭhjha	ఠ్య	ṭhya
ఠ్ట	ṭhṭa	ఠ్ర	ṭhra
ఠ్ఠ	ṭhṭha	ఠ్ల	ṭhla
ఠ్డ	ṭhḍa	ఠ్ళ	ṭhḷa
ఠ్ఢ	ṭhḍha	ఠ్వ	ṭhva
ఠ్ణ	ṭhṇa	ఠ్శ	ṭhśa
ఠ్త	ṭhta	ఠ్ష	ṭhṣa
ఠ్థ	ṭhtha	ఠ్స	ṭhsa
ఠ్ద	ṭhda	ఠ్హ	ṭhha

VOTTULU for “ḍa” consonant
‘డ’ హల్లుకు వొత్తులు

డ్క	-	ḍka	డ్ధ	-	ḍdha
డ్ఖ	-	ḍkha	డ్న	-	ḍna
డ్గ	-	ḍga	డ్ప	-	ḍpa
డ్ఘ	-	ḍgha	డ్ఫ	-	ḍpha
డ్చ	-	ḍca	డ్బ	-	ḍba
డ్ఛ	-	ḍcha	డ్భ	-	ḍbha
డ్జ	-	ḍja	డ్మ	-	ḍma
డ్ఝ	-	ḍjha	డ్య	-	ḍya
డ్ట	-	ḍṭa	డ్ర	-	ḍra
డ్ఠ	-	ḍṭha	డ్ల	-	ḍla
డ్డ	-	ḍḍa	డ్ళ	-	ḍḷa
డ్ఢ	-	ḍḍha	డ్వ	-	ḍva
డ్ణ	-	ḍṇa	డ్శ	-	ḍśa
డ్త	-	ḍta	డ్ష	-	ḍṣa
డ్థ	-	ḍtha	డ్స	-	ḍsa
డ్ద	-	ḍda	డ్హ	-	ḍha

VOTTULU for “ḍha” consonant
‘ఢ’ హల్లుకు వొత్తులు

ఢ్క	-	ḍhka	ఢ్ధ	-	ḍhdha
ఢ్ఖ	-	ḍhkha	ఢ్న	-	ḍhna
ఢ్గ	-	ḍhga	ఢ్ప	-	ḍhpa
ఢ్ఘ	-	ḍhgha	ఢ్ఫ	-	ḍhpha
ఢ్చ	-	ḍhca	ఢ్బ	-	ḍhba
ఢ్ఛ	-	ḍhcha	ఢ్భ	-	ḍhbha
ఢ్జ	-	ḍhja	ఢ్మ	-	ḍhma
ఢ్ఝ	-	ḍhjha	ఢ్య	-	ḍhya
ఢ్ట	-	ḍhṭa	ఢ్ర	-	ḍhra
ఢ్ఠ	-	ḍhṭha	ఢ్ల	-	ḍhla
ఢ్డ	-	ḍhḍa	ఢ్ళ	-	ḍhḷa
ఢ్ఢ	-	ḍhḍha	ఢ్వ	-	ḍhva
ఢ్ణ	-	ḍhṇa	ఢ్శ	-	ḍhśa
ఢ్త	-	ḍhta	ఢ్ష	-	ḍhṣa
ఢ్థ	-	ḍhtha	ఢ్స	-	ḍhsa
ఢ్ద	-	ḍhda	ఢ్హ	-	ḍhha

VOTTULU for “ta” consonant

‘త’ హల్లుకు వొత్తులు

త్క	tka	త్ధ	tdha
త్ఖ	tkha	త్న	tna
త్గ	tga	త్ప	tpa
త్ఘ	tgha	త్ఫ	tpha
త్చ	tca	త్బ	tba
త్ఛ	tcha	త్భ	tbha
త్జ	tja	త్మ	tma
త్ఝ	tjha	త్య	tya
త్ట	tṭa	త్ర	tra
త్ఠ	tṭha	త్ల	tla
త్డ	tḍa	త్ళ	tḷa
త్ఢ	tḍha	త్వ	tva
త్ణ	tṇa	త్శ	tśa
త్త	tta	త్ష	tṣa
త్థ	ttha	త్స	tsa
త్ద	tda	త్హ	tha

VOTTULU for “tha” consonant

‘థ’ హల్లుకు వొత్తులు

థ్క	thka	థ్ధ	thdha
థ్ఖ	thkha	థ్న	thna
థ్గ	thga	థ్ప	thpa
థ్ఘ	thgha	థ్ఫ	thpha
థ్చ	thca	థ్బ	thba
థ్ఛ	thcha	థ్భ	thbha
థ్జ	thja	థ్మ	thma
థ్ఝ	thjha	థ్య	thya
థ్ట	thṭa	థ్ర	thra
థ్ఠ	thṭha	థ్ల	thla
థ్డ	thḍa	థ్ళ	thḷa
థ్ఢ	thḍha	థ్వ	thva
థ్ణ	thṇa	థ్శ	thśa
థ్త	thta	థ్ష	thṣa
థ్థ	ththa	థ్స	thsa
థ్ద	thda	థ్హ	thha

VOTTULU for “da” consonant ‘ద’ హల్లుకు వొత్తులు			
ద్క	- dka	ద్ధ	- ddha
ద్ఖ	- dkha	ద్న	- dna
ద్గ	- dga	ద్ప	- dpa
ద్ఘ	- dgha	ద్ఫ	- dpha
ద్చ	- dca	ద్బ	- dba
ద్ఛ	- dcha	ద్భ	- dbha
ద్జ	- dja	ద్మ	- dma
ద్ఝ	- djha	ద్య	- dya
ద్ట	- dṭa	ద్ర	- dra
ద్ఠ	- dṭha	ద్ల	- dla
ద్డ	- dḍa	ద్ళ	- dḷa
ద్ఢ	- dḍha	ద్వ	- dva
ద్ణ	- dṇa	ద్శ	- dśa
ద్త	- dta	ద్ష	- dṣa
ద్థ	- dtha	ద్స	- dsa
ద్ద	- dda	ద్హ	- dha

VOTTULU for “dha” consonant ‘ధ’ హల్లుకు వొత్తులు			
ధ్క	- dhka	ధ్ధ	- dhdha
ధ్ఖ	- dhkha	ధ్న	- dhna
ధ్గ	- dhga	ధ్ప	- dhpa
ధ్ఘ	- dhgha	ధ్ఫ	- dhpha
ధ్చ	- dhca	ధ్బ	- dhba
ధ్ఛ	- dhcha	ధ్భ	- dhbha
ధ్జ	- dhja	ధ్మ	- dhma
ధ్ఝ	- dhjha	ధ్య	- dhya
ధ్ట	- dhṭa	ధ్ర	- dhra
ధ్ఠ	- dhṭha	ధ్ల	- dhla
ధ్డ	- dhḍa	ధ్ళ	- dhḷa
ధ్ఢ	- dhḍha	ధ్వ	- dhva
ధ్ణ	- dhṇa	ధ్శ	- dhśa
ధ్త	- dhta	ధ్ష	- dhṣa
ధ్థ	- dhtha	ధ్స	- dhsa
ధ్ద	- dhda	ధ్హ	- dhha

VOTTULU for “na” consonant

‘న’ హల్లుకు వొత్తులు

న్క	-	nka	న్ధ	-	ndha
న్ఖ	-	nkha	న్న	-	nna
న్గ	-	nga	న్ప	-	npa
న్ఘ	-	ngha	న్ఫ	-	npha
న్చ	-	nca	న్బ	-	nba
న్ఛ	-	ncha	న్భ	-	nbha
న్జ	-	nja	న్మ	-	nma
న్ఝ	-	njha	న్య	-	nya
న్ట	-	nṭa	న్ర	-	nra
న్ఠ	-	nṭha	న్ల	-	nla
న్డ	-	nḍa	న్ళ	-	nḷa
న్ఢ	-	nḍha	న్వ	-	nva
న్ణ	-	nṇa	న్శ	-	nśa
న్త	-	nta	న్ష	-	nṣa
న్థ	-	ntha	న్స	-	nsa
న్ద	-	nda	న్హ	-	nha

VOTTULU for “pa” consonant

‘ప’ హల్లుకు వొత్తులు

ప్క	-	pka	ప్ధ	-	pdha
ప్ఖ	-	pkha	ప్న	-	pna
ప్గ	-	pga	ప్ప	-	ppa
ప్ఘ	-	pgha	ప్ఫ	-	ppha
ప్చ	-	pca	ప్బ	-	pba
ప్ఛ	-	pcha	ప్భ	-	pbha
ప్జ	-	pja	ప్మ	-	pma
ప్ఝ	-	pjha	ప్య	-	pya
ప్ట	-	pṭa	ప్ర	-	pra
ప్ఠ	-	pṭha	ప్ల	-	pla
ప్డ	-	pḍa	ప్ళ	-	pḷa
ప్ఢ	-	pḍha	ప్వ	-	pva
ప్ణ	-	pṇa	ప్శ	-	pśa
ప్త	-	pta	ప్ష	-	pṣa
ప్థ	-	ptha	ప్స	-	psa
ప్ద	-	pda	ప్హ	-	pha

VOTTULU for “pha” consonant

‘ఫ’ హల్లుకు వొత్తులు

ఫ్క	-	phka	ఫ్ధ	-	phdha
ఫ్ఖ	-	phkha	ఫ్న	-	phna
ఫ్గ	-	phga	ఫ్ప	-	phpa
ఫ్ఘ	-	phgha	ఫ్ఫ	-	phpha
ఫ్చ	-	phca	ఫ్బ	-	phba
ఫ్ఛ	-	phcha	ఫ్భ	-	phbha
ఫ్జ	-	phja	ఫ్మ	-	phma
ఫ్ఝ	-	phjha	ఫ్య	-	phya
ఫ్ట	-	phṭa	ఫ్ర	-	phra
ఫ్ఠ	-	phṭha	ఫ్ల	-	phla
ఫ్డ	-	phḍa	ఫ్ళ	-	phḷa
ఫ్ఢ	-	phḍha	ఫ్వ	-	phva
ఫ్ణ	-	phṇa	ఫ్శ	-	phśa
ఫ్త	-	phta	ఫ్ష	-	phṣa
ఫ్థ	-	phtha	ఫ్స	-	phsa
ఫ్ద	-	phda	ఫ్హ	-	phha

VOTTULU for “ba” consonant

‘బ’ హల్లుకు వొత్తులు

బ్క	-	bka	బ్ధ	-	bdha
బ్ఖ	-	bkha	బ్న	-	bna
బ్గ	-	bga	బ్ప	-	bpa
బ్ఘ	-	bgha	బ్ఫ	-	bpha
బ్చ	-	bca	బ్బ	-	bba
బ్ఛ	-	bcha	బ్భ	-	bbha
బ్జ	-	bja	బ్మ	-	bma
బ్ఝ	-	bjha	బ్య	-	bya
బ్ట	-	bṭa	బ్ర	-	bra
బ్ఠ	-	bṭha	బ్ల	-	bla
బ్డ	-	bḍa	బ్ళ	-	bḷa
బ్ఢ	-	bḍha	బ్వ	-	bva
బ్ణ	-	bṇa	బ్శ	-	bśa
బ్త	-	bta	బ్ష	-	bṣa
బ్థ	-	btha	బ్స	-	bsa
బ్ద	-	bda	బ్హ	-	bha

VOTTULU for “bha” consonant ‘భ’ హల్లుకు వొత్తులు								VOTTULU for “ma” consonant ‘మ’ హల్లుకు వొత్తులు					
భ్క	-	bhka	భ్ధ	-	bhdha			మ్క	-	mka	మ్ధ	-	mdha
భ్ఖ	-	bhkha	భ్న	-	bhna			మ్ఖ	-	mkha	మ్న	-	mna
భ్గ	-	bhga	భ్ప	-	bhpa			మ్గ	-	mga	మ్ప	-	mpa
భ్ఘ	-	bhgha	భ్ఫ	-	bhpha			మ్ఘ	-	mgha	మ్ఫ	-	mpha
భ్చ	-	bhca	భ్బ	-	bhba			మ్చ	-	mca	మ్బ	-	mba
భ్ఛ	-	bhcha	భ్భ	-	bhbha			మ్ఛ	-	mcha	మ్భ	-	mbha
భ్జ	-	bhja	భ్మ	-	bhma			మ్జ	-	mja	మ్మ	-	mma
భ్ఝ	-	bhjha	భ్య	-	bhya			మ్ఝ	-	mjha	మ్య	-	mya
భ్ట	-	bhṭa	భ్ర	-	bhra			మ్ట	-	mṭa	మ్ర	-	mra
భ్ఠ	-	bhṭha	భ్ల	-	bhla			మ్ఠ	-	mṭha	మ్ల	-	mla
భ్డ	-	bhḍa	భ్ళ	-	bhḷa			మ్డ	-	mḍa	మ్ళ	-	mḷa
భ్ఢ	-	bhḍha	భ్వ	-	bhva			మ్ఢ	-	mḍha	మ్వ	-	mva
భ్ణ	-	bhṇa	భ్శ	-	bhśa			మ్ణ	-	mṇa	మ్శ	-	mśa
భ్త	-	bhta	భ్ష	-	bhṣa			మ్త	-	mta	మ్ష	-	mṣa
భ్థ	-	bhtha	భ్స	-	bhsa			మ్థ	-	mtha	మ్స	-	msa
భ్ద	-	bhda	భ్హ	-	bhha			మ్ద	-	mda	మ్హ	-	mha

VOTTULU for “ya” consonant

‘య’ హల్లుకు వొత్తులు

య్క	yka	య్ధ	ydha
య్ఖ	ykha	య్న	yna
య్గ	yga	య్ప	ypa
య్ఘ	ygha	య్ఫ	ypha
య్చ	yca	య్బ	ypba
య్ఛ	ycha	య్భ	ybha
య్జ	yja	య్మ	yma
య్ఝ	yjha	య్య	yya
య్ట	yṭa	య్ర	yra
య్ఠ	yṭha	య్ల	yla
య్డ	yḍa	య్ళ	yḷa
య్ఢ	yḍha	య్వ	yva
య్ణ	yṇa	య్శ	yśa
య్త	yta	య్ష	yṣa
య్థ	ytha	య్స	ysa
య్ద	yda	య్హ	yha

VOTTULU for “ra” consonant

‘ర’ హల్లుకు వొత్తులు

ర్క	rka	ర్ధ	rdha
ర్ఖ	rkha	ర్న	rna
ర్గ	rga	ర్ప	rpa
ర్ఘ	rgha	ర్ఫ	rpha
ర్చ	rca	ర్బ	rba
ర్ఛ	rcha	ర్భ	rbha
ర్జ	rja	ర్మ	rma
ర్ఝ	rjha	ర్య	rya
ర్ట	rṭa	ర్ర	rra
ర్ఠ	rṭha	ర్ల	rla
ర్డ	rḍa	ర్ళ	rḷa
ర్ఢ	rḍha	ర్వ	rva
ర్ణ	rṇa	ర్శ	rśa
ర్త	rta	ర్ష	rṣa
ర్థ	rtha	ర్స	rsa
ర్ద	rda	ర్హ	rha

VOTTULU for "la" consonant
'ల' హల్లుకు వొత్తులు

ల్క	- lka	ల్ధ	- ldha
ల్ఖ	- lkha	ల్న	- lna
ల్గ	- lga	ల్ప	- lpa
ల్ఘ	- lgha	ల్ఫ	- lpha
ల్చ	- lca	ల్బ	- lba
ల్ఛ	- lcha	ల్భ	- lbha
ల్జ	- lja	ల్మ	- lma
ల్ఝ	- ljha	ల్య	- lya
ల్ట	- lṭa	ల్ర	- lra
ల్ఠ	- lṭha	ల్ల	- lla
ల్డ	- lḍa	ల్ళ	- lḷa
ల్ఢ	- lḍha	ల్వ	- lva
ల్ణ	- lṇa	ల్శ	- lśa
ల్త	- lta	ల్ష	- lṣa
ల్థ	- ltha	ల్స	- lsa
ల్ద	- lda	ల్హ	- lha

VOTTULU for "ḷa" consonant
'ళ' హల్లుకు వొత్తులు

ళ్క	- ḷka	ళ్ధ	- ḷdha
ళ్ఖ	- ḷkha	ళ్న	- ḷna
ళ్గ	- ḷga	ళ్ప	- ḷpa
ళ్ఘ	- ḷgha	ళ్ఫ	- ḷpha
ళ్చ	- ḷca	ళ్బ	- ḷba
ళ్ఛ	- ḷcha	ళ్భ	- ḷbha
ళ్జ	- ḷja	ళ్మ	- ḷma
ళ్ఝ	- ḷjha	ళ్య	- ḷya
ళ్ట	- ḷṭa	ళ్ర	- ḷra
ళ్ఠ	- ḷṭha	ళ్ల	- ḷla
ళ్డ	- ḷḍa	ళ్ళ	- ḷḷa
ళ్ఢ	- ḷḍha	ళ్వ	- ḷva
ళ్ణ	- ḷṇa	ళ్శ	- ḷśa
ళ్త	- ḷta	ళ్ష	- ḷṣa
ళ్థ	- ḷtha	ళ్స	- ḷsa
ళ్ద	- ḷda	ళ్హ	- ḷha

VOTTULU for “va” consonant ‘వ’ హల్లుకు వొత్తులు				VOTTULU for “śa” consonant ‘శ’ హల్లుకు వొత్తులు			
వ్క	- vka	వ్ధ	- vdha	శ్క	- śka	శ్ధ	- śdha
వ్ఖ	- vkha	వ్న	- vna	శ్ఖ	- śkha	శ్న	- śna
వ్గ	- vga	వ్ప	- vpa	శ్గ	- śga	శ్ప	- śpa
వ్ఘ	- vgha	వ్ఫ	- vpha	శ్ఘ	- śgha	శ్ఫ	- śpha
వ్చ	- vca	వ్బ	- vba	శ్చ	- śca	శ్బ	- śba
వ్ఛ	- vcha	వ్భ	- vbha	శ్ఛ	- ścha	శ్భ	- śbha
వ్జ	- vja	వ్మ	- vma	శ్జ	- śja	శ్మ	- śma
వ్ఝ	- vjha	వ్య	- vya	శ్ఝ	- śjha	శ్య	- śya
వ్ట	- vṭa	వ్ర	- vra	శ్ట	- śṭa	శ్ర	- śra
వ్ఠ	- vṭha	వ్ల	- vla	శ్ఠ	- śṭha	శ్ల	- śla
వ్డ	- vḍa	వ్ళ	- vḷa	శ్డ	- śḍa	శ్ళ	- śḷa
వ్ఢ	- vḍha	వ్వ	- vva	శ్ఢ	- śḍha	శ్వ	- śva
వ్ణ	- vṇa	వ్శ	- vśa	శ్ణ	- śṇa	శ్శ	- śśa
వ్త	- vta	వ్ష	- vṣa	శ్త	- śta	శ్ష	- śṣa
వ్థ	- vtha	వ్స	- vsa	శ్థ	- śtha	శ్స	- śsa
వ్ద	- vda	వ్హ	- vha	శ్ద	- śda	శ్హ	- śha

VOTTULU for “ṣa” consonant

‘ష’ హల్లుకు వొత్తులు

ష్క	- ṣka	ష్ధ	- ṣdha
ష్ఖ	- ṣkha	ష్న	- ṣna
ష్గ	- ṣga	ష్ప	- ṣpa
ష్ఘ	- ṣgha	ష్ఫ	- ṣpha
ష్చ	- ṣca	ష్బ	- ṣba
ష్ఛ	- ṣcha	ష్భ	- ṣbha
ష్జ	- ṣja	ష్మ	- ṣma
ష్ఝ	- ṣjha	ష్య	- ṣya
ష్ట	- ṣṭa	ష్ర	- ṣra
ష్ఠ	- ṣṭha	ష్ల	- ṣla
ష్డ	- ṣḍa	ష్ళ	- ṣḷa
ష్ఢ	- ṣḍha	ష్వ	- ṣva
ష్ణ	- ṣṇa	ష్శ	- ṣśa
ష్త	- ṣta	ష్ష	- ṣṣa
ష్థ	- ṣtha	ష్స	- ṣsa
ష్ద	- ṣda	ష్హ	- ṣha

VOTTULU for “sa” consonant

‘స’ హల్లుకు వొత్తులు

స్క	- ska	స్ధ	- sdha
స్ఖ	- skha	స్న	- sna
స్గ	- sga	స్ప	- spa
స్ఘ	- sgha	స్ఫ	- spha
స్చ	- sca	స్బ	- sba
స్ఛ	- scha	స్భ	- sbha
స్జ	- sja	స్మ	- sma
స్ఝ	- sjha	స్య	- sya
స్ట	- sṭa	స్ర	- sra
స్ఠ	- sṭha	స్ల	- sla
స్డ	- sḍa	స్ళ	- sḷa
స్ఢ	- sḍha	స్వ	- sva
స్ణ	- sṇa	స్శ	- sśa
స్త	- sta	స్ష	- sṣa
స్థ	- stha	స్స	- ssa
స్ద	- sda	స్హ	- sha

VOTTULU for “ha” consonant

‘హ’ హల్లుకు వొత్తులు

హ్క - hka	హ్ట - hṭa	హ్ధ - hdha	హ్ర - hra
హ్ఖ - hkha	హ్ఠ - hṭha	హ్న - hna	హ్ల - hla
హ్గ - hga	హ్డ - hḍa	హ్ప - hpa	హ్ళ - hḷa
హ్ఘ - hgha	హ్ఢ - hḍha	హ్ఫ - hpha	హ్వ - hva
హ్చ - hca	హ్ణ - hṇa	హ్బ - hba	హ్శ - hśa
హ్ఛ - hcha	హ్త - hta	హ్భ - hbha	హ్ష - hṣa
హ్జ - hja	హ్థ - htha	హ్మ - hma	హ్స - hsa
హ్ఝ - hjha	హ్ద - hda	హ్య - hya	హ్హ - hha

గమనిక

ఙ,ఞ,ణ, క్ష, ఱ - ఈ అక్షరాల వొత్తులు ఎక్కువగా వాడుకలో లేవు
కాబట్టి వీటికి సంబంధించిన ద్విత్వాక్షరాలను ఇవ్వలేదు.

NOTE

The vowel- consonant clusters for the Telugu letters viz., ṅ, ñ, ṇ, ksha, ṛ are not given since they are not in much usage.

Just try for yourself!

Write all the Vowels in Series

అ - అం

Write all the Consonants in Series

క - ఱ

Write Guṇintamulu for ha (హ)

Write Vottulu for bh (భ)

తెలుగు శబ్దమాల

Telugu Vocabulary

Telugu Learning Kit

Module 2

C P Brown Academy
The Alpha Foundation
Hyderabad, India

Preface

Language, in a sense, is “man’s culminating cultural instrument.” It is a social institution. It is an expression of human spirit. Every language has its own set of vocabulary. And every word has its own sound. Indeed, words are more than sounds– they emote *bhāva* in the listener. For poets, words are *vennelalō āḍukonē andamaina āḍapillalu* – “beauteous belles playing about under the moonlight.”

Words are the accepted vehicles of new things, new ideas, new attitudes, or new points of view. Every practitioner of a language must acquire a fair understanding of words. No matter even if it is one’s mother-tongue, one can enjoy it more, only if he or she could see it from the inside – looking at the words with a feeling for them. This becomes feasible only when one knows what the symbol, the sound, the word stands for.

And that is what this module aims at. It enables you to master the Telugu words through Roman script – all by yourself. This module launches you on the path of reading and writing Telugu words. It starts with two-lettered words graduating into multi-lettered words. This module is aimed at helping you learn to read Telugu words with an artist’s eye.

It is hoped that by going through the module you would cultivate a better appreciation for your language. This shall make words look more than mere sounds. Once you cultivate this art of looking at words from inside, they no longer remain as mere denotations of emotions. They will rather ‘voice’ emotions. It is only then that the language becomes yours. It then simply becomes innate. Talking in Telugu then becomes a jingling of the “beauteous belles.”

Once the taste is cultivated for your language – the sound and the feelings that the words emote – you are sure to be swayed by a newfound urge to learn more complex words and start conversation in Telugu – all with ease. If this happens, we shall feel that this initiative of C P Brown Academy has achieved its objective.

Nonetheless, a book, just as a good teacher, can at best, direct, aid and encourage a learner but it is his or her effort that alone can make learning happen.

We solicit feedback from the readers for making the module more learner-friendly.

GRK Murty

Transliteration Scheme of Telugu Alphabet

Vowels (అచ్చులు: Acculu)

అ	ఆ	ఇ	ఈ	ఉ	ఊ
a	ā	i	ī	u	ū
ఋ	*ౠ	*ఌ	*ౡ	ఎ	ఏ
ṛu	ṛū	.lu	.lū	e	ē
ఐ	ఒ	ఓ	ఔ	అం	*అః
ai	o	ō	au	aṃ	aḥ

Consonants (హల్లులు : Hallulu)

క	ఖ	గ	ఘ	ఙ	
k	kh	g	gh	ṅ	
చ	ఛ	జ	ఝ	ఞ	
c	ch	j	jh	ñ	
ట	ఠ	డ	ఢ	ణ	
ṭ	ṭh	ḍ	ḍh	ṇ	
త	థ	ద	ధ	న	
t	th	d	dh	n	
ప	ఫ	బ	భ	మ	
p	ph	b	bh	m	
య	ర	ల	ళ	వ	
y	r	l	ḷ	v	
శ	ష	స	హ	క్ష	ఱ
ś	ṣ	s	h	ksh	ṛ

* Not in common use.

Sachitra Aksharamāla
సచిత్ర అక్షరమాల
Alphabet with Illustrations

a
అ

amma

అమ్మ

mother

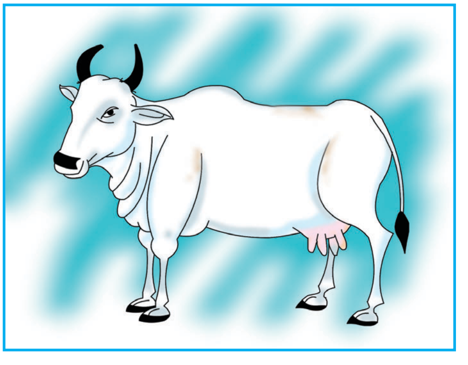

ā
ఆ

āvu

ఆవు

cow

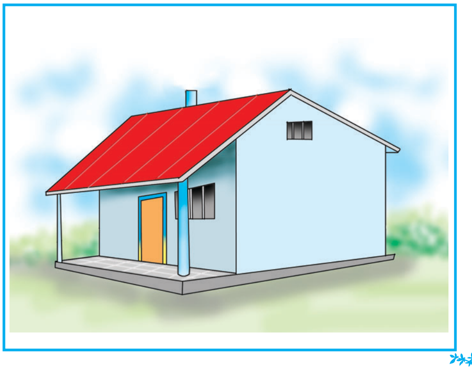

i
ఇ

illu

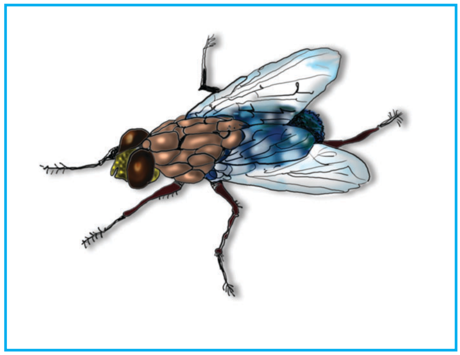
ఇల్లు

house

ī
ఈ

īga
ఈగ
fly

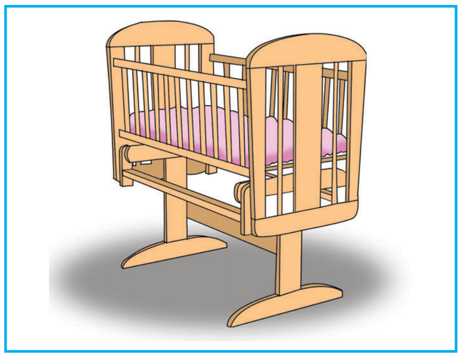
ụ
ఉ

uḍuta
ఉడుత
squirrel

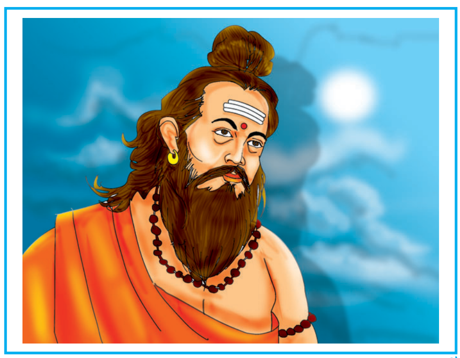
ū
ఊ

ūyala
ఊయల
cradle

ṛu
ఋ

ṛuṣi
ఋషి
sage

e
ఎ

eluka

ఎలుక

rat

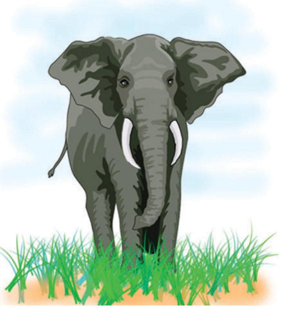

ē
ఏ

ēnugu

ఏనుగు

elephant

ai
ఐ

aidu

ఐదు

five

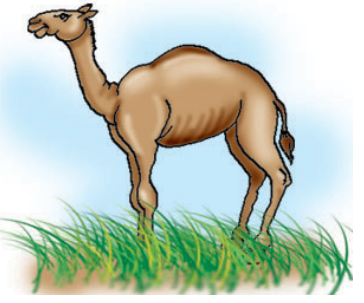

o
ఒ

oṇṭe

ఒంటె

camel

ō
ఓ

ōḍa

ఓడ

ship

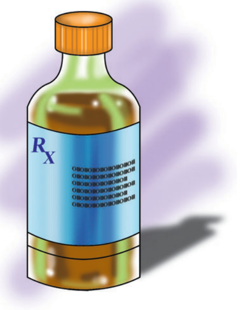

au
ఔ

auṣadhamu

ఔషధము

medicine

aṃ
అం

ambaramu

అంబరము

sky

aḥ
అః

duḥkhamu

దుఃఖము

grief

ka
క

kanki

కంకి

spike

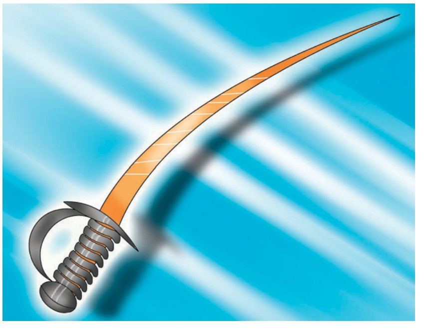

kha
ఖ

khaḍgamu

ఖడ్గము

sword

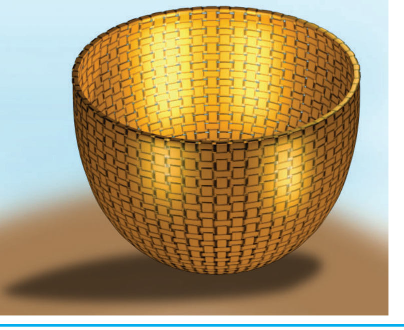

ga
గ

gampa

గంప

basket

gha
ఘ

ghaṭamu

ఘటము

vessel

ṅ
ఙ

vāṅmayamu

వాఙ్మయము

literature

ca
చ

cali

చలి

chill

cha
ఛ

chatramu

ఛత్రము

umbrella

ja
జ

jaḍa

జడ

plait

jha
ఝ

jhaṣamu

ఝషము

fish

ñ
ఞ

yajñamu

యజ్ఞము

ritual

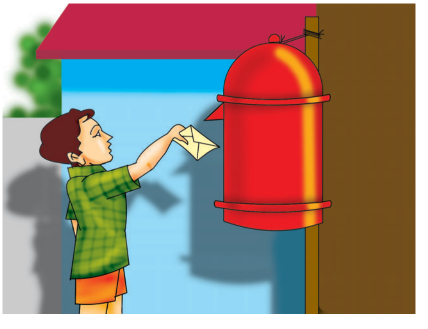

ṭa
ట

ṭapā

టపా

post

ṭha
ఠ

kanṭhamu

కంఠము

throat

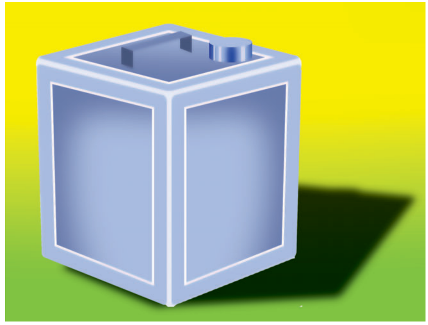

ḍa
డ

ḍabbā

డబ్బా

box

ḍha
ఢ

ḍhankā

ఢంకా

drum

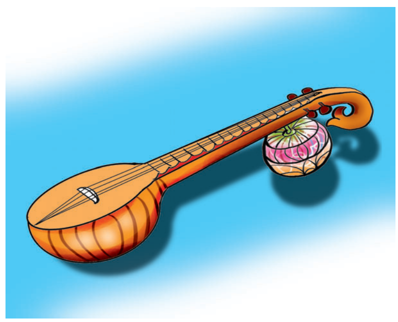

ṇ
ణ

vīṇa

వీణ

musical instrument

ta
త

tala

తల

head

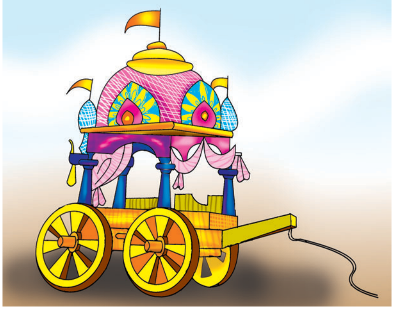

tha
థ

rathamu

రథము

chariot

da
ద

daṇḍa

దండ

garland

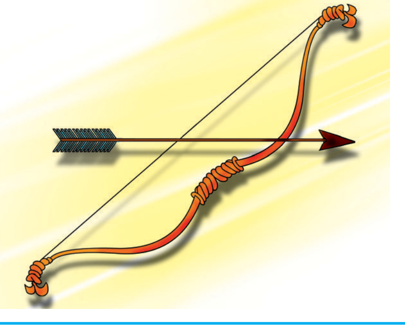

dha
ధ

dhanussu

ధనుస్సు

bow

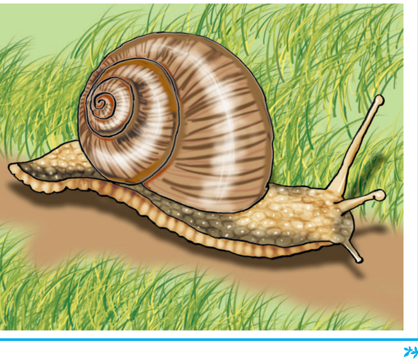

na
న

natta

నత్త

snail

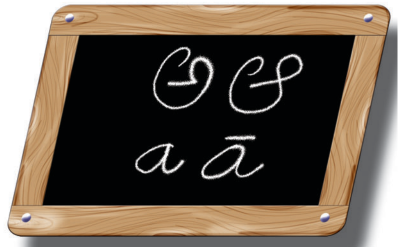

pa
ప

palaka

పలక

slate

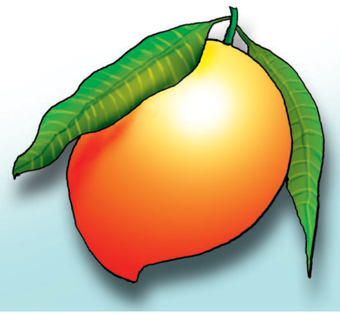

pha
ఫ

phalamu

ఫలము

fruit

ba
బ

banḍi

బండి

cart

bha
భ

bhaṭuḍu

భటుడు

soldier

ma
మ

manṭa

మంట

flame

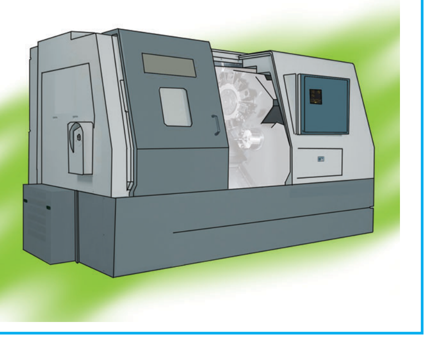

ya
య

yantramu

యంత్రము

machine

ra
ర

ratnamu

రత్నము

gem

la
ల

lata

లత

creeper

ḷa
ళ

tāḷamu

తాళము

lock

va
వ

vala

వల

net

śa
శ

śankhamu

శంఖము

conch

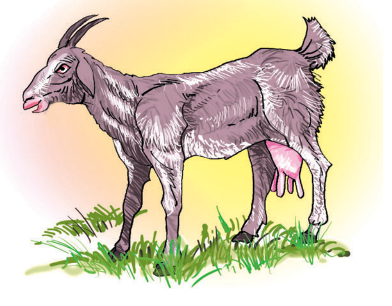

ṣa
ష

mēṣamu

మేషము

goat

sa
స

sanci
సంచి
bag

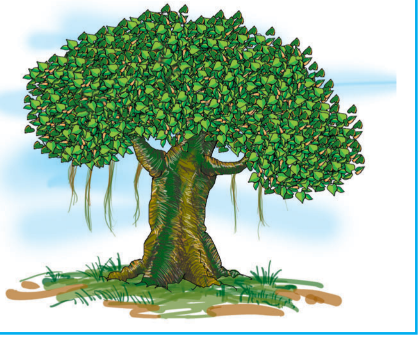
ha
హ

hamsa
హంస
swan

ksh
క్ష

vṛukshamu
వృక్షము
tree

ṛa
ఱ

ṛampamu
ఱంపము
saw

Padamula Paricayamu - పదముల పరిచయము - Introduction to Words

ala
అల
wave

ara
అర
shelf

aḍavi
అడవి
forest

anāsa
అనాస
pine apple

araṭi
అరటి
plantain

alasaṭa
అలసట
tiresome

anumati
అనుమతి
permission

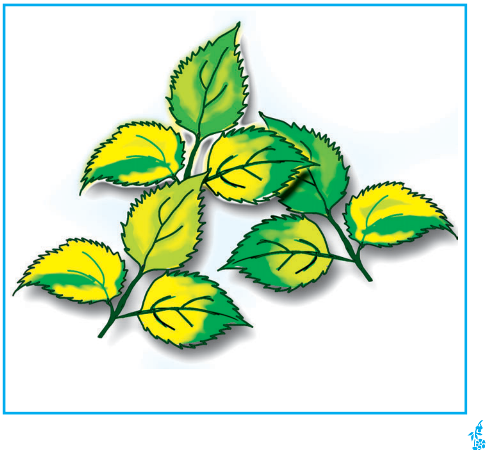
āṭa
ఆట
game

āru
ఆరు
six

ākulu
ఆకులు
leaves

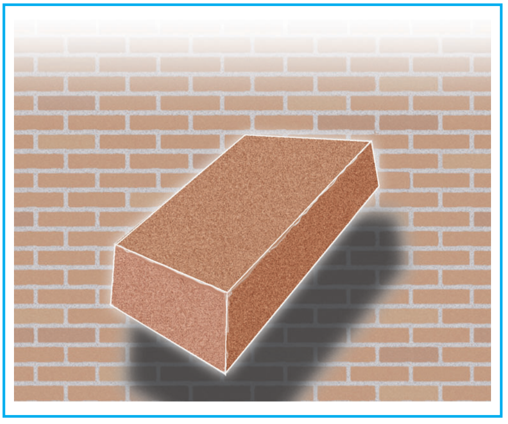
ākali
ఆకలి
hunger

āśa
ఆశ
desire

ākāśamu
ఆకాశము
sky

ālayamu
ఆలయము
temple

iṭuka
ఇటుక
brick

ila
ఇల
earth

inti
ఇంతి
lady

isuka
ఇసుక
sand

inumu
ఇనుము
iron

iṭīvala
ఇటీవల
recently

ivatala
ఇవతల
this side

īta
ఈత
swim

īkalu
ఈకలు
feathers

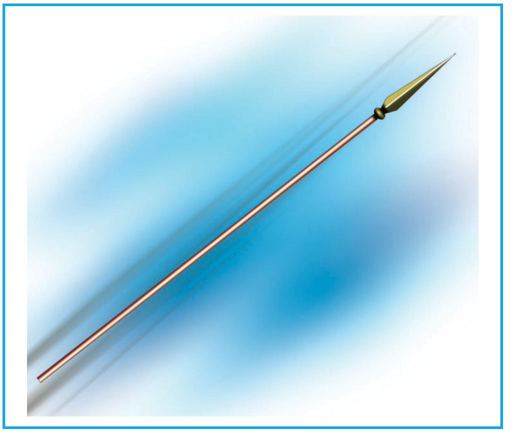
īṭe
ఈటె
spear

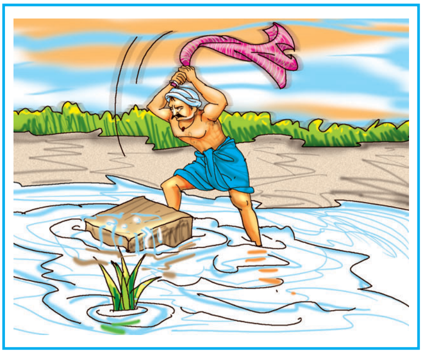
īnāḍu
ఈనాడు
today

īśuḍu
ఈశుడు
God Śiva

ītaceṭṭu
ఈతచెట్టు
toddy tree

īlapāṭa
ఈలపాట
whistling

uli
ఉలి
chistle

ukku
ఉక్కు
steel

urumu
ఉరుము
thunder

ulavalu
ఉలవలు
horsegram

utuku
ఉతుకు
wash

udayamu
ఉదయము
morning

ūru
ఊరు
village

ūṭa
ఊట
spring

ūḍalu
ఊడలు
ariel roots

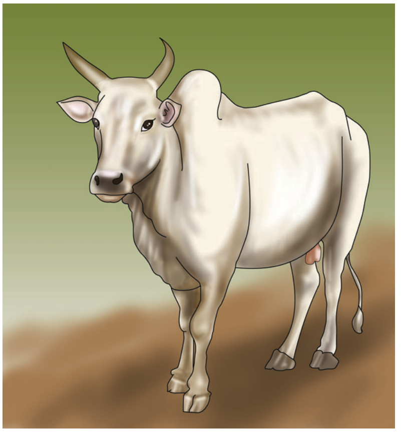

ūpiri
ఊపిరి
breath

ūha
ఊహ
guess

ūragāya
ఊరగాయ
pickle

ūraḍimpu
ఊరడింపు
consolation

ṛuṣi
ఋషి
sage

ṛukku
ఋక్కు
mantra

ṛujuvu
ఋజువు
proof

ṛutuvu
ఋతువు
season

ṛuṣabhamu
ఋషభము
bull

ṛuṇamu
ఋణము
debt

era
ఎర
bait

eguru
ఎగురు
fly

emuka
ఎముక
bone

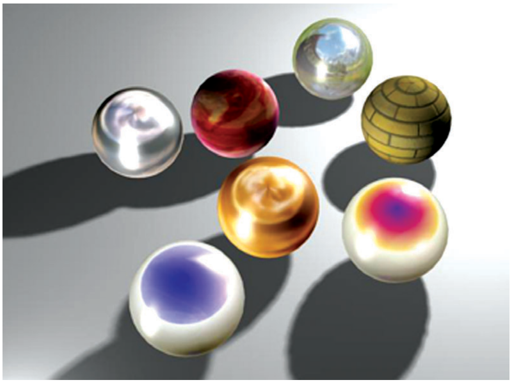
edāri
ఎడారి
desert

erupu
ఎరుపు
red

egumati
ఎగుమతి
export

ekaramu
ఎకరము
acre of land

ēru
ఏరు
river

ēnugu
ఏనుగు
elephant

ēlika
ఏలిక
ruler

ēruṭa
ఏరుట
picking up

ēḍu
ఏడు
seven

ēṭavālu
ఏటవాలు
slant

ēlakulu
ఏలకులు
cardamom

---

aitē
ఐతే
but

aikyata
ఐక్యత
unity

aidu rūpāyalu
ఐదు రూపాయలు
five rupees

aiśwaryamu
ఐశ్వర్యము
wealth

aihikamu
ఐహికము
worldliness

airāvatamu
ఐరావతము
white elephant

okaṭi
ఒకటి
one

onṭe
ఒంటె
camel

odi
ఒడి
lap

odugu
ఒదుగు
adjust

okaḍu
ఒకడు
one man

onṭarivāḍu
ఒంటరివాడు
lonely person

oripiḍi
ఒరిపిడి
friction

ōṭami
ఓటమి
defeat

ōpu
ఓపు
bear

ōṭu
ఓటు
vote

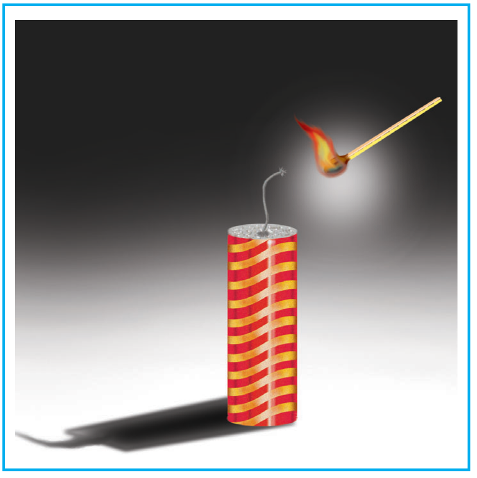
ōpika
ఓపిక
patience

ōṣadhi
ఓషధి
medicine

ōḍarēvu
ఓడరేవు
harbour

ōnamālu
ఓనమాలు
alphabet

aunu
ఔను
yes

aurā
ఔరా
is it

aucityamu
ఔచిత్యము
aptness

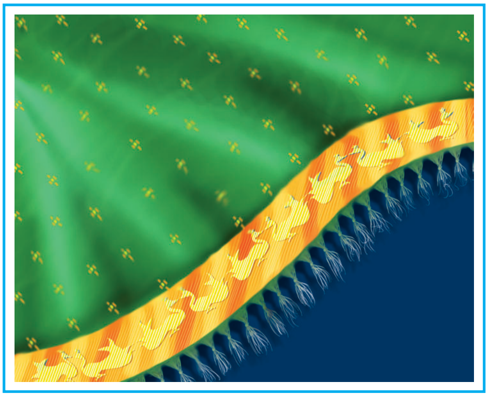
autu
ఔటు
bomb

audāryamu
ఔదార్యము
magnanimity

antā
అంతా
whole

andamu
అందము
beauty

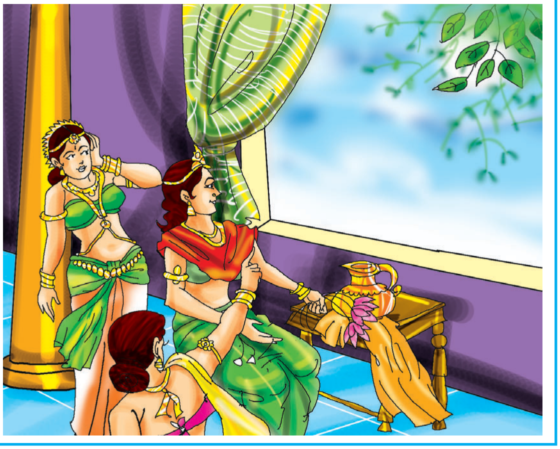
ancu
అంచు
border

antamu
అంతము
end

ankitamu
అంకితము
dedication

ambujamu
అంబుజము
lotus

antaḥpuramu
అంతఃపురము
inner chamber

antaḥśatruvu
అంతఃశత్రువు
internal enemy

antaḥkaraṇamu
అంతఃకరణము
inner activity

antaḥkōṇamu
అంతఃకోణము
inner angle

kanda
కంద
yam

kalamu
కలము
pen

kaḍava
కడవ
pot

kaḍali
కడలి
sea

kaḍupu
కడుపు
stomach

kanakamu
కనకము
gold

kavalalu
కవలలు
twins

kharamu
ఖరము
ass

kharīdu
ఖరీదు
price

khagamu
ఖగము
bird

kharjūramu
ఖర్జూరము
date

khani
ఖని
mine

khanijamu
ఖనిజము
mineral

gadi
గది
room

gaḍapa
గడప
threshold

gada
గద
club

garika
గరిక
grass

gajamu
గజము
elephant

garaḷamu
గరళము
poison

gaganamu
గగనము
sky

ghaṭana
ఘటన
incident

ghanamu
ఘనము
solid

ghallumanu
ఘల్లుమను
ringing

ghanṭārāvam
ఘంటారావం
sound of the bell

ghaṭikuḍu
ఘటికుడు
capable person

gharṣaṇamu
ఘర్షణము
friction

vāṅmayi
వాఙ్మయి
Goddess Saraswati

vāṅmayamu
వాఙ్మయము
literature

vāṅmayakāruḍu
వాఙ్మయకారుడు
litterateur

cali
చలి
chill

cāku
చాకు
pen knife

candanamu
చందనము
sandalwood

caduvu
చదువు
read

cakramu
చక్రము
wheel

campakamu
చంపకము
flower

cakōramu
చకోరము
square

chandassu
ఛందస్సు
prosody

chatrapati
ఛత్రపతి
śivāji

chāya
ఛాయ
shadow

chalōkti
ఛలోక్తి
repartee

chatrākamu
ఛత్రాకము
mushroom

jāma
జామ
guava

jalamu
జలము
water

jayamu
జయము
triumph

jata
జత
pair

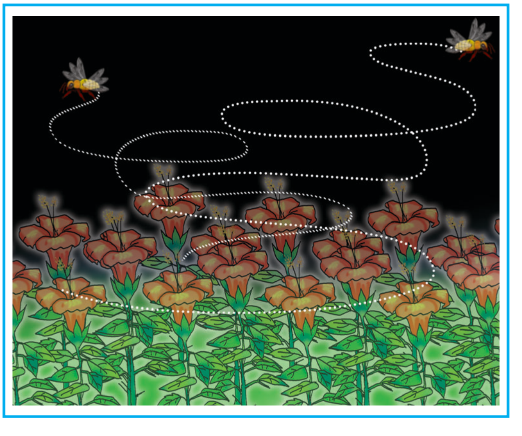
jagaḍamu
జగడము
quarrel

jananamu
జననము
birth

jhankāramu
ఝుంకారము
humming

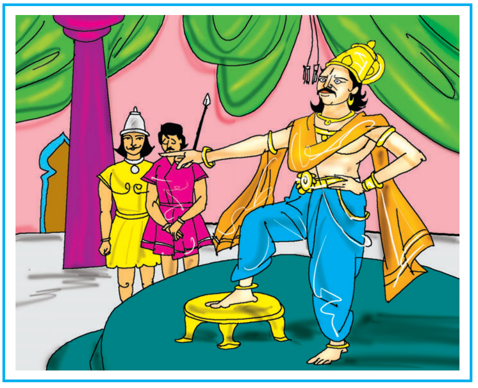
jhāmu
ఝాము
time

jhaṣamu
ఝషము
fish

jharamu
ఝరము
mountain stream

jhanjha
ఝంఝ
storm

sanjñ̃a
సంజ్ఞ
symbol

jñ̃ānam
జ్ఞానము
knowledge

ājñ̃a
ఆజ్ఞ
command

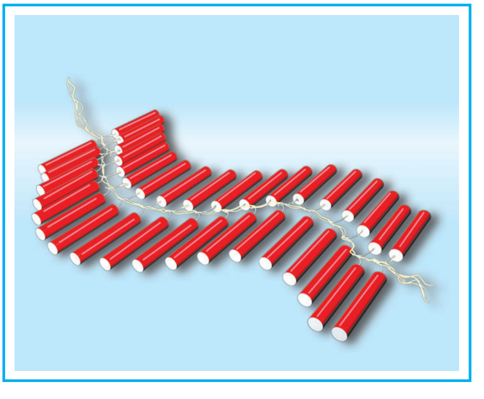
vijñ̃āpana
విజ్ఞాపన
request

ṭapā
టపా
post

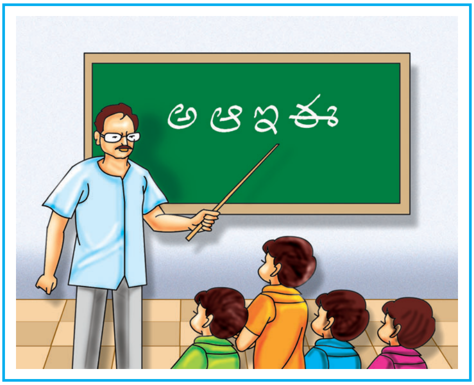
ṭakku
టక్కు
trick

ṭapākāyalu
టపాకాయలు
crackers

ṭakkari
టక్కరి
cunning fellow

ṭankaśāla
టంకశాల
mint

ṭhāṇā
ఠాణా
police station

ṭhīvi
ఠీవి
style

miṭhāyi
మిఠాయి
sweet

pāṭhaśāla
పాఠశాల
school

pāṭhamu
పాఠము
lesson

kanṭhamu
కంఠము
throat

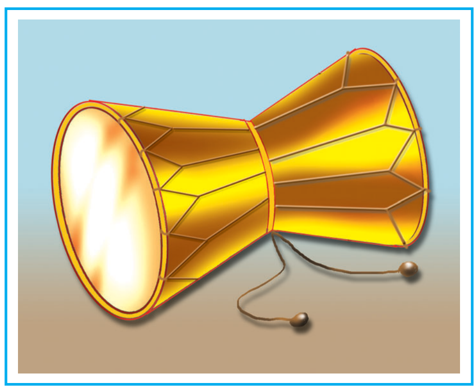
ḍabbu
డబ్బు
cash

ḍālu
డాలు
shield

ḍamarukamu
డమరుకము
small drum

ḍambamu
డంబము
boasting

ḍazanu
డజను
12 pieces

ḍhī
ఢీ
clash

ḍhankā
ఢంకా
big drum

ḍhālamu
ఢాలము
shield

ḍhāmmanu
ఢామ్మను
blast

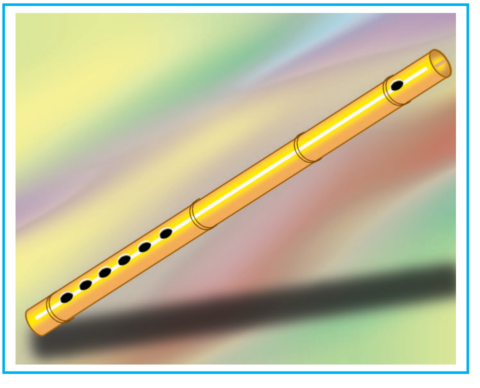
dharaṇi
ధరణి
earth

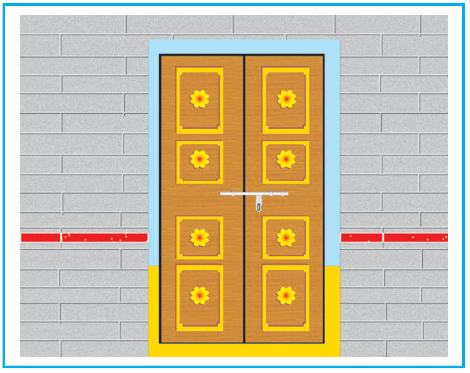
karuṇa
కరుణ
compassion

vēṇuvu
వేణువు
flute

kalyāṇamu
కళ్యాణము
marriage

ābharaṇamu
ఆభరణము
ornament

tāḍu
తాడు
rope

tāta
తాత
grand father

taruvu
తరువు
tree

tanaya
తనయ
daughter

talupu
తలుపు
door

taragati
తరగతి
class

tarangamu
తరంగము
wave

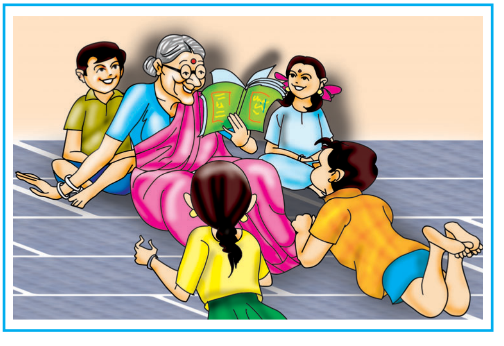
atithi
అతిథి
guest

pathamu
పథము
way

katha
కథ
story

rathamu
రథము
charriot

śapathamu
శపథము
vow

mathanamu
మథనము
churning

dadi
దడి
fence

dāri
దారి
way

danda
దండ
garland

dānamu
దానము
donation

dantamu
దంతము
tooth

dandanamu
దండనము
punishment

dhara
ధర
price

dhanuvu
ధనువు
bow

dhāra
ధార
stream

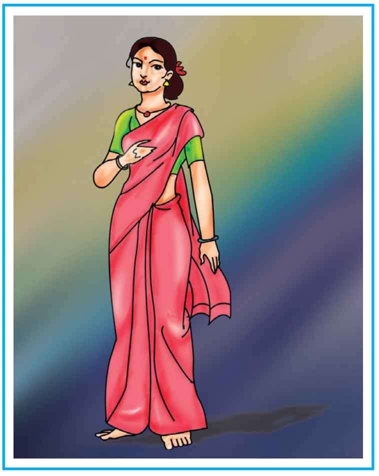
dhamani
ధమని
vein

dhanamu
ధనము
money

dhavaḷamu
ధవళము
white

dhagadhaga
ధగధగ
glittering

nāri
నారి
woman

naṭi
నటి
actress

nagalu
నగలు
jewelry

naḍaka
నడక
walk

naḍuma
నడుము
middle

naḍavaḍi
నడవడి
conduct

naḍirēyi
నడిరేయి
midnight

pani
పని
work

paḍaka
పడక
bed

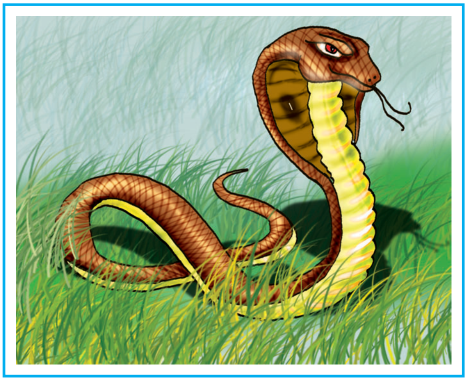
paḍava
పడవ
boat

palaka
పలక
slate

pagalu
పగలు
day

pagaḍamu
పగడము
coral

phaḷitamu
ఫలితము
result

phalakamu
ఫలకము
plate

phalgunuḍu
ఫల్గుణుడు
arjuna

sītāphalamu
సీతాఫలము
custard apple

phaṇi
ఫణి
snake

phalahāramu
ఫలహారము
tiffin

badi
బడి
school

basa
బస
accomodation

banti
బంతి
ball

balamu
బలము
strength

bakamu
బకము
crane

bandi
బండి
cart

balapamu
బలపము
slate pencil

bhakti
భక్తి
devotion

bhaḷā
భళా
well done

bhayamu
భయము
fear

bhavanamu
భవనము
building

bharincu
భరించు
bear

bhangapāṭu
భంగపాటు
insult

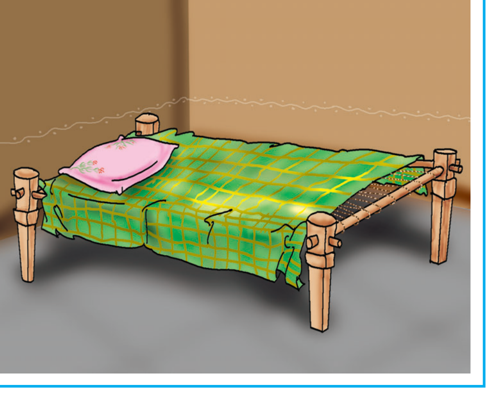
mara
మర
screw

mandu
మందు
medicine

mancamu
మంచము
cot

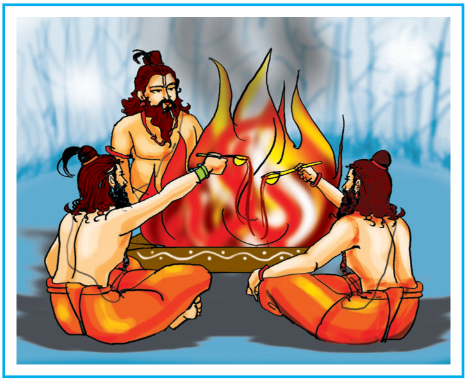
manisi
మనిషి
man

manavi
మనవి
appeal

makuṭamu
మకుటము
crown

mayūramu
మయూరము
peacock

yati
యతి
sage

yāmini
యామిని
night

yamuna
యమున
river Yamuna

yatnamu
యత్నము
effort

yāgamu
యాగము
ritual

yantramu
యంత్రము
machine

yajamāni
యజమాని
master

ravi
రవి
sun

rāṇi
రాణి
queen

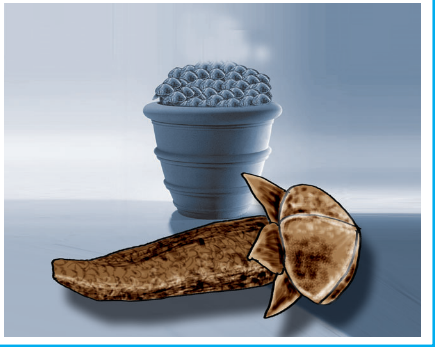
rāju
రాజు
king

raṇamu
రణము
battle

rasamu
రసము
juice

rahadāri
రహదారి
high way

lakka
లక్క
lac

lāvu
లావు
fatty

lalana
లలన
woman

lancamu
లంచము
bribe

lavangamu
లవంగము
clove

lavaṇamu
లవణము
salt

langaru
లంగరు
anchor

vēḷa
వేళ
time

gaḷamu
గళము
throat

paḷḷemulu
పళ్ళెములు
plates

kaḷalu
కళలు
fine arts

nāḷamu
నాళము
tube

tāḷapucevi
తాళపుచెవి
key

saraḷamu
సరళము
simple

vari
వరి
paddy

vāna
వాన
rain

vanamu
వనము
forest

vajramu
వజ్రము
diamond

vankāya
వంకాయ
brinjal

vasantamu
వసంతము
spring

vanṭakamu
వంటకము
dish

śani
శని
saturn

śaramu
శరము
arrow

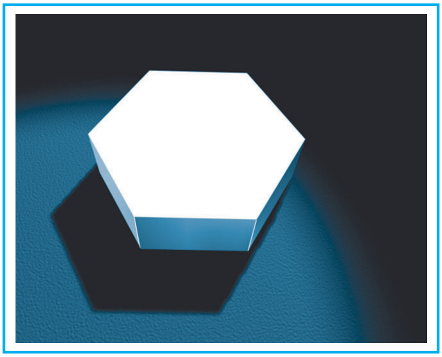
śaśi
శశి
moon

śakamu
శకము
era

śarīramu
శరీరము
body

śatakamu
శతకము
hundred verses

ṣaṣṭi
షష్టి
sixty

ṣaṭkamu
షట్కము
six folded

ṣaṇmukhuḍu
షణ్ముఖుడు
six faced lord

ṣaḍbhujamu
షడ్భుజము
hexagon

ṣaḍḍakuḍu
షడ్డకుడు
co-brother

ṣaṭpadamu
షట్పదము
insect

sabha
సభ
court

sari
సరి
equal

sagamu
సగము
half

santa
సంత
market

samaramu
సమరము
war

sahajamu
సహజము
natural

samājamu
సమాజము
society

hāni
హాని
harm

hamsa
హంస
swan

hariṇi
హరిణి
deer

hāsyamu
హాస్యము
humour

halamu
హలము
plough

haritamu
హరితము
green

kshama
క్షమ
patience

kshaṇamu
క్షణము
moment

kshayamu
క్షయము
decrease

kshatamu
క్షతము
wound

bhikshagāḍu
భిక్షగాడు
beggar

eṛuka
ఎఱుక
knowledge

ceṛaku
చెఱకు
sugarcane

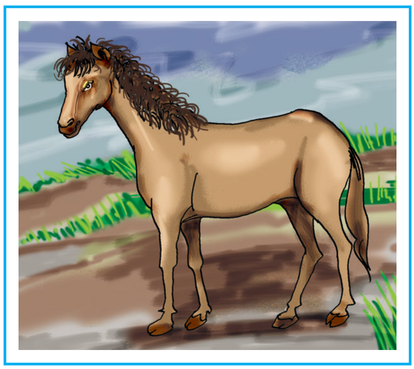

ceṛuvu
చెఱువు
pond

maṛṛiceṭṭu
మఱ్ఱిచెట్టు
banyan tree

eṛṛarāyi
ఎఱ్ఱరాయి
red stone

goṛṛepālu
గొఱ్ఱెపాలు
ewe milk

ṛampapukōta
ఱంపపుకోత
torture

guṛṛamu
గుఱ్ఱము
horse

Kaṭhina Padamulu - కఠిన పదములు - Difficult Words

indradhanussu
ఇంద్రధనుస్సు
rainbow

adhyayanamu
అధ్యయనము
study

adhyakshuḍu
అధ్యక్షుడు
president

agragaṇyuḍu
అగ్రగణ్యుడు
topper

anvēṣaṇa
అన్వేషణ
search

ādityuḍu
ఆదిత్యుడు
sun

ārōhaṇamu
ఆరోహణము
ascent

āśīrvādamu
ఆశీర్వాదము
blessing

ādhyātmikamu
ఆధ్యాత్మికము
spirituality

ilavēlupu
ఇలవేలుపు
family god

iṣṭāiṣṭamulu
ఇష్టాయిష్టములు
likes and dislikes

indradhanussu
ఇంద్రధనుస్సు
rainbow

ihalōkamu
ఇహలోకము
material world

īrṣya
ఈర్ష్య
jealousy

īśānyamu
ఈశాన్యము
northeast

Īśwaruḍu
ఈశ్వరుడు
Lord Śiva

Īśwaruḍu
ఈశ్వరుడు
Lord Śiva

īta kolanu
ఈత కొలను
swimming pool

utkanṭha
ఉత్కంఠ
suspense

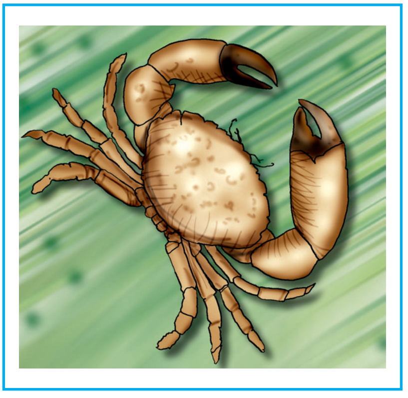
utpatti
ఉత్పత్తి
production

udyānavanamu
ఉద్యానవనము
park

udbhavincu
ఉద్భవించు
araise

ūdārangu
ఊదారంగు
violet colour

ūrdhvalōkamu
ఊర్ధ్వలోకము
upper world

endrakāya
ఎండ్రకాయ
crab

r̥ṇagrastuḍu
ఋణగ్రస్తుడు
debtor

r̥ṣyāśramamu
ఋష్యాశ్రమము
hermitage

r̥ṣabhadhvajuḍu
ఋషభధ్వజుడు
Lord Śiva

ennikalu
ఎన్నికలు
elections

egatāḷi
ఎగతాళి
ridicule

edurkonu
ఎదుర్కొను
face

enḍrakāya
ఎండ్రకాయ
crab

ēlika
ఏలిక
ruler

ēkāntamu
ఏకాంతము
solitary

ēkāgrata
ఏకాగ్రత
concentration

ēkībhavincu
ఏకీభవించు
agree

aikyamu
ఐక్యము
union

aikamatyamu
ఐకమత్యము
unity

aiśwaryamu
ఐశ్వర్యము
wealth

oḍḍāṇamu
ఒడ్డాణము
waist ornament

oṭṭu
ఒట్టు
vow

oppandamu
ఒప్పందము
agreement

oppukōlu
ఒప్పుకోలు
willingness

oḍḍāṇamu
ఒడ్డాణము
waist ornament

ōrpu
ఓర్పు
patience

ōjassu
ఓజస్సు
splendour

ōlalāḍu
ఓలలాడు
sport in water

ōnḍrapeṭṭu
ఓండ్రపెట్టు
bray

anguḷīkamu
అంగుళీకము
ring

aucityamu
ఔచిత్యము
suitability

outsukamu
ఔత్సుకము
anxiety

angusṭhamu
అంగుష్ఠము
thumb

angarakshakuḍu
అంగరక్షకుడు
bodyguard

anguḷīkamu
అంగుళీకము
ring

andhakāramu
అంధకారము
darkness

antaḥprakṛuti
అంతఃప్రకృతి
inner nature

manaḥpūrvakamu
మనఃపూర్వకము
whole-heartedness

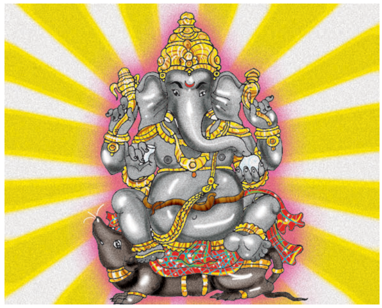
uṣaḥkālamu
ఉషఃకాలము
dawn

kayyamu
కయ్యము
quarrel

karkaśamu
కర్కశము
cruelity

kanuguḍḍu
కనుగుడ్డు
eye ball

kaṭhinamu
కఠినము
hard

Gaṇēśwaruḍu
గణేశ్వరుడు
Lord Gaṇapati

khaluḍu
ఖలుడు
bad man

khāyamu
ఖాయము
certain

khinnamu
ఖిన్నము
grief

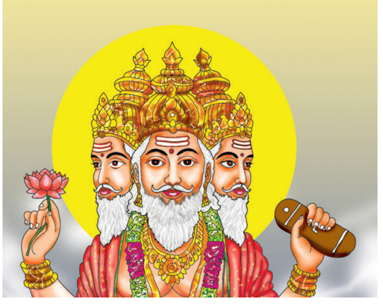
mukhadvāramu
ముఖద్వారము
portal

garvamu
గర్వము
pride

gārdabhamu
గార్దభము
ass

guptanidhi
గుప్తనిధి
hidden treasure

Gaṇēśwaruḍu
గణేశ్వరుడు
Lord Gaṇapati

Caturmukhuḍu
చతుర్ముఖుడు
Lord Brahma

ghrāṇamu
ఘ్రాణము
smell

ghōramu
ఘోరము
awful

ghṛutamu
ఘృతము
ghee

ghīṅkarincu
ఘీంకరించు
trumpet

vāṅmayakāruḍu
వాఙ్మయకారుడు
litterateur

Caturmukhuḍu
చతుర్ముఖుడు
Lord Brahma

carmakāruḍu
చర్మకారుడు
cobler

cūrṇamu
చూర్ణము
powder

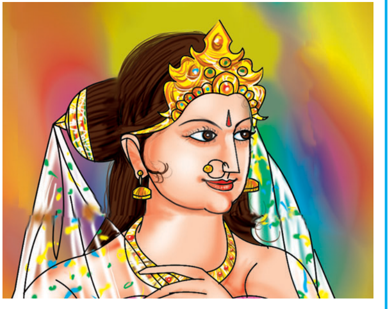
camatkāramu
చమత్కారము
repartee

chēdamu
ఛేదము
cutting

chinnābhinnamu
ఛిన్నాభిన్నము
helter-skelter

jīrṇamu
జీర్ణము
digestion

janmabhūmi
జన్మభూమి
native place

mahārājñi
మహారాజ్ఞి
queen

jīvanōpādhi
జీవనోపాధి
livelihood

jīvaśāstramu
జీవశాస్త్రము
biology

jhaṣakētanuḍu
ఝషకేతనుడు
cupid

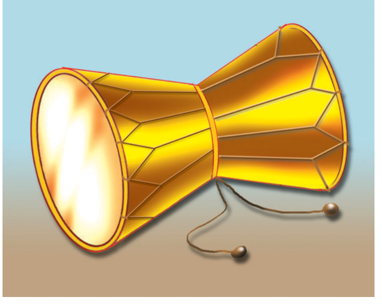
jhanjhāmārutamu
ఝంఝామారుతము
stormy wind

pratijña
ప్రతిజ్ఞ
vow

prājñuḍu
ప్రాజ్ఞుడు
learned man

mahārājñi
మహారాజ్ఞి
queen

manōjñamu
మనోజ్ఞము
delight

ḍamarukamu
డమరుకము
drum

ṭenkāya
టెంకాయ
coconut

ṭakkari
టక్కరి
cunning

ṭippusultān
టిప్పుసుల్తాన్
tippusultan

ṭippaṇi
టిప్పణి
commentary

paṭhanamu
పఠనము
read

kaṭhinamu
కఠినము
hard

pratiṣṭha
ప్రతిష్ఠ
reputation

ṭhāvu kāgitamu
ఠావు కాగితము
sheet of paper

ḍokku
డొక్కు
useless

ḍolla
డొల్ల
hallow

ḍamarukamu
డమరుకము
drum

ḍōlāyamānamu
డోలాయమానము
wavering

gāḍhanidra
గాఢనిద్ర
sound sleep

āṣāḍhamu
ఆషాఢము
name of a month

gāḍhanidra
గాఢనిద్ర
sound sleep

nigūḍhamu
నిగూఢము
hidden

druḍhatvamu
దృఢత్వము
sturdiness

rakshaṇa
రక్షణ
defence

grahaṇamu
గ్రహణము
eclipse

vāṇijyamu
వాణిజ్యము
commerce

kshaṇamu
క్షణము
moment

tiraskāramu
తిరస్కారము
rejection

tīrthayātra
తీర్థయాత్ర
pilgrimage

tappidamu
తప్పిదము
mistake

tatvamu
తత్వము
philosophy

Tathāgatuḍu
తథాగతుడు
Lord Buddha

śithilamaina
శిథిలమైన
dilapidated

Tathāgatuḍu
తథాగతుడు
Lord Buddha

tārāpathamu
తారాపథము
zodiac

yathātathamu
యథాతథము
as it is

dātṛutvamu
దాతృత్వము
generosity

digbandhamu
దిగ్బంధము
beleaguering

dīrghāyuvu
దీర్ఘాయువు
long life

duradṛuṣṭamu
దురదృష్టము
misfortune

dhānyamu
ధాన్యము
grain

dharmasatramu
ధర్మసత్రము
choultry

dhyānamu
ధ్యానము
meditation

dhvanyanukaraṇamu
ధ్వన్యనుకరణము
mimicry

nirōdhincu
నిరోధించు
obstruct

nāṭyamu
నాట్యము
dance

namaskāramu
నమస్కారము
salutation

nirṇayamu
నిర్ణయము
decision

nāṭyamu
నాట్యము
dance

paramātma
పరమాత్మ
Supreme Spirit

pariṣkāramu
పరిష్కారము
settlement

pārthasārathi
పార్థసారధి
Lord Krishna

paścāttāpamu
పశ్చాత్తాపము
repentance

phaṇiśāyi
ఫణిశాయి
Lord Viṣṇu

phālanētramu
ఫాలనేత్రము
the eye on forehead

praphullamu
ప్రఫుల్లము
blossom

phalitamu
ఫలితము
result

matsyamu
మత్స్యము
fish

buddhimantuḍu
బుద్ధిమంతుడు
wise person

bauddhamatamu
బౌద్ధమతము
buddhism

brahmānandamu
బ్రహ్మానందము
ecstasy

bahiṣkāramu
బహిష్కారము
expulsion

bhallūkamu
భల్లూకము
bear

bhāskaruḍu
భాస్కరుడు
Sun

bhāṇḍāgāramu
భాండాగారము
treasury

bhāgyavantuḍu
భాగ్యవంతుడు
rich man

matsyamu
మత్స్యము
fish

mastiṣkamu
మస్తిష్కము
brain

mahēndruḍu
మహేంద్రుడు
Lord Indra

madhyāhnamu
మధ్యాహ్నము
midday

yauvanamu
యౌవనము
youth

yōgyata
యోగ్యత
eligibility

yathākramamu
యథాక్రమము
as usual

yajurvēdamu
యజుర్వేదము
one of the vēdās

rājagṛuhamu
రాజగృహము
palace

rugmata
రుగ్మత
illness

radducēyu
రద్దుచేయు
cancel

rādhēyuḍu
రాధేయుడు
Karṇa

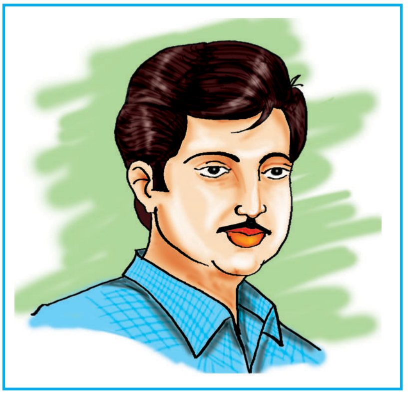
rājagṛuhamu
రాజగృహము
palace

lōkōkti
లోకోక్తి
proverb

lakshyapeṭṭu
లక్ష్యపెట్టు
care

lakshmīpati
లక్ష్మీపతి
Lord Viṣṇu

vilakshaṇamu
విలక్షణము
elegant feature

śirassu
శిరస్సు
head

gollemu
గొళ్ళెము
bolt

kallemu
కళ్ళెము
rein

parimaḷamu
పరిమళము
fragrance

kāḷarātri
కాళరాత్రి
nightmare

vāstavamu
వాస్తవము
truth

vijṛumbhincu
విజృంభించు
enrage

vārdhakyamu
వార్ధక్యము
old age

vajrāyudhamu
వజ్రాయుధము
indra's weapon

śatruvu
శత్రువు
enemy

śirassu
శిరస్సు
head

śuddhamu
శుద్ధము
purity

śaradṛutuvu
శరదృతువు
autumn

puṣpamu
పుష్పము
flower

Viṣṇuvu
విష్ణువు
Lord Viṣṇu

puṣkalamu
పుష్కలము
plenty

puṣkariṇi
పుష్కరిణి
pond

puṣpamu
పుష్పము
flower

sanghamu
సంఘము
society

sangrāmamu
సంగ్రామము
war

satkarincu
సత్కరించు
honour

sankalpamu
సంకల్పము
determination

harṣamu
హర్షము
joy

hṛdayamu
హృదయము
heart

himaśailamu
హిమశైలము
Himālayan mountain

hiraṇyamu
హిరణ్యము
gold

maṛṛiceṭṭu
మఱ్ఱిచెట్టు
banyan tree

kshētramu
క్షేత్రము
field

kshīramu
క్షీరము
milk

kshēmamu
క్షేమము
safe

buṛṛamīsālu
బుఱ్ఱమీసాలు
broad moustaches

veṛṛivāḍu
వెఱ్ఱివాడు
mad man

tiyyani ceṛuku
తియ్యని చెఱుకు
sweet sugarcane

kaṛṛasāmu
కఱ్ఱసాము
martial art with stick

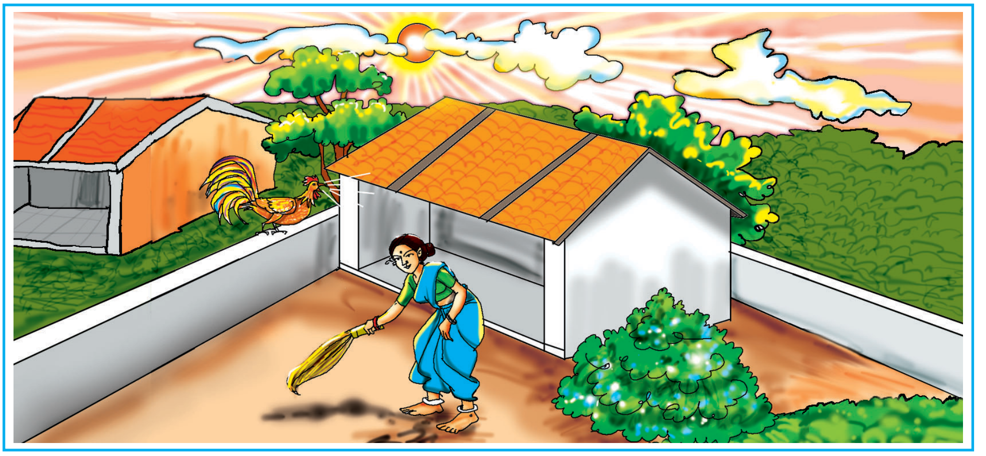
eṛṛa samudram
ఎఱ్ఱ సముద్రం
red sea

maṛṛiceṭṭu
మఱ్ఱిచెట్టు
banyan tree

kāḷḷa jeṛṛi
కాళ్ళ జెఱ్ఱి
centeped

jaḍala baṛṛe
జడల బఱ్ఱె
yak

Kālamānamu - కాలమానము – Time Scale

udayamu ఉదయము : morning

kshaṇakālamu
క్షణకాలము : second

nimuṣamu
నిముషము : minute

ganṭa
గంట : hour

vēkuvajhāmu
వేకువజాము : early morning

udayamu
ఉదయము : morning

madhyāhnamu
మధ్యాహ్నము : midday

sāyamkālamu
సాయంకాలము : evening

rātri
రాత్రి : night

ardharātri
అర్ధరాత్రి : midnight

pagalu
పగలు : day time

dinamu
దినము : day

vāramu
వారము : week

pakshamu
పక్షము : fortnight

nela
నెల : month

ayanamu
అయనము : six month-period

samvatsaramu
సంవత్సరము : year

puṣkaramu
పుష్కరము : 12 year-period

Yugamulu (4) - యుగములు (4) – Eras (4)

kṛtayugamu – కృతయుగము : 17 లక్షల 28 వేలు

17 lakhs 28 thousand year - period of time

trētāyugamu – త్రేతాయుగము : 12 లక్షల 96 వేలు

12 lakhs 96 thousand year - period of time

dwāparayugamu – ద్వాపరయుగము : 8 లక్షల 64 వేలు

8 lakhs 64 thousand year - period of time

kaliyugamu – కలియుగము : 4 లక్షల 32 వేలు

4 lakhs 32 thousand year - period of time

Ṛutuvulu - ఋతువులు (6) : Seasons (6)

varṣarutuvu వర్ష ఋతువు : rainy season

vasantaṛutuvu
వసంత ఋతువు : spring

grīṣmaṛutuvu
గ్రీష్మ ఋతువు : summer

varṣaṛutuvu
వర్ష ఋతువు : rainy season

śaradṛutuvu
శరదృతువు : begining of winter

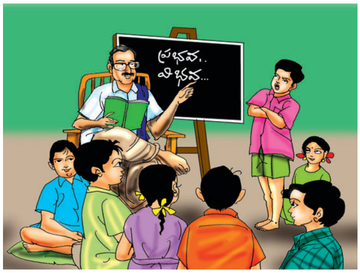
hēmantaṛutuvu
హేమంత ఋతువు : winter

śiśiraṛutuvu
శిశిర ఋతువు : autumn

Telugu samvastaramula pērlu - తెలుగు సంవత్సరముల పేర్లు

Names of the Telugu Years

ప్రభవ : prabhava
విభవ : vibhava
శుక్ల : śukla
ప్రమోదూత : pramōdūta
ప్రజోత్పత్తి : prajōtpatti
ఆంగీరస : āngīrasa
శ్రీముఖ : srīmukha
భావ : bhāva
యువ : yuva
ధాతు : dhātu
ఈశ్వర : īśwara
బహుధాన్య : bahudhānya
ప్రమాది : pramādi
విక్రమ : vikrama
వృష : vṛṣa
చిత్రభాను : citrabhānu
స్వభాను : swabhānu
తారణ : tāraṇa
పార్థివ : pārthiva
వ్యయ : vyaya
సర్వజిత్తు : sarvajittu

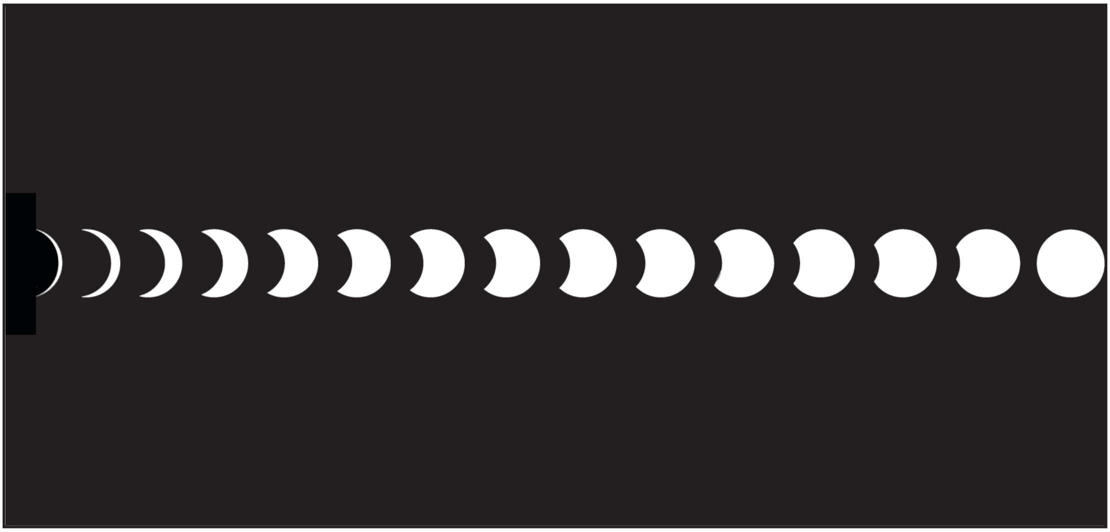
సర్వధారి : sarvadhāri
విరోధి : virōdhi
వికృతి : vikṛti
ఖర : khara
నందన : nandana
విజయ : vijaya
జయ : jaya
మన్మథ : manmatha
దుర్ముఖి : durmukhi
హేవళంబి : hēvaḷambi
విళంబి : viḷambi
వికారి : vikāri
శార్వరి : śārvari
ప్లవ : plava
శుభకృతు : śubhakṛtu
శోభకృతు : śōbhakṛtu
క్రోధి : krōdhi
విశ్వావసు : viśwāvasu

పరాభవ : parābhava
ప్లవంగ : plavanga
కీలక : kīlaka
సౌమ్య : saumya
సాధారణ : sādhāraṇa
విరోధకృతు : virōdhakṛtu
పరీధావి : parīdhāvi
ప్రమాదీచ : pramādīca
ఆనంద : ānanda
రాక్షస : rākshasa
నల : nala
పింగళ : pingaḷa
కాళయుక్తి : kāḷayukti
సిద్ధార్థి : siddhārthi
రౌద్రి : raudri
దుర్మతి : durmati
దుందుభి : dundubhi
రుధిరోద్గారి : rudhirōdgāri
రక్తాక్షి : raktākshi
క్రోధన : krōdhana
అక్షయ : akshaya

Pakshamulu: 2 - పక్షములు : ౨ - Fortnights: 2

Śuklapakshamu: శుక్ల పక్షము: (from 1st day to fullmoon day)

Śuklapaksha Tithulu: 15 - శుక్లపక్ష తిథులు: 15

śuddha pāḍyami
శుద్ధ పాడ్యమి : 1st day after full moonday

śuddha vidiya
శుద్ధ విదియ : 2nd day

śuddha tadiya
శుద్ధ తదియ : 3rd day

śuddha caviti
శుద్ధ చవితి : 4th day

śuddha pancami
శుద్ధ పంచమి : 5th day

śuddha ṣaṣṭhi
శుద్ధ షష్ఠి : 6th day

śuddha saptami
శుద్ధ సప్తమి : 7th day

śuddha aṣṭami
శుద్ధ అష్టమి : 8th day

śuddha navami
శుద్ధ నవమి : 9th day

śuddha daśami
శుద్ధ దశమి : 10th day

śuddha ēkādaśi
శుద్ధ ఏకాదశి : 11th day

śuddha dwādaśi
శుద్ధ ద్వాదశి : 12th day

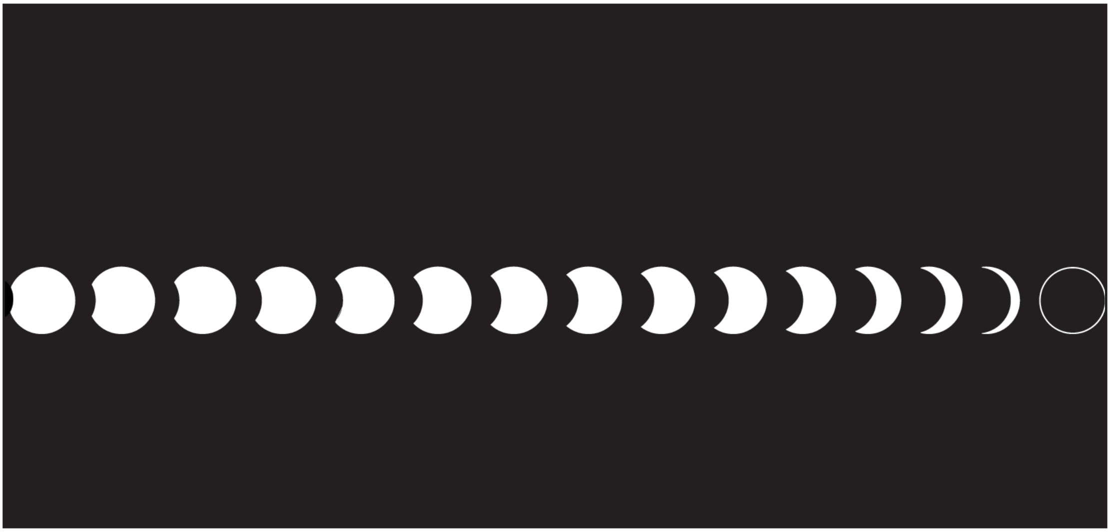
śuddha trayōdaśi
శుద్ధ త్రయోదశి : 13th day

śuddha caturdaśi
శుద్ధ చతుర్దశి : 14th day

paurṇami
పౌర్ణమి : fullmoon day

Kṛiṣhṇapakshamu కృష్ణపక్షము: (from 1st day to newmoon day)

Kṛiṣhṇapaksha Tithulu: 15 - కృష్ణపక్ష తిథులు : 15

bahuḷa pāḍyami
బహుళ పాడ్యమి : 1st day after newmoon day

bahuḷa vidiya
బహుళ విదియ : 2nd day

bahuḷa tadiya
బహుళ తదియ : 3rd day

bahuḷa caviti
బహుళ చవితి : 4th day

bahuḷa pancami
బహుళ పంచమి : 5th day

bahuḷa ṣaṣṭhi
బహుళ షష్ఠి : 6th day

bahuḷa saptami
బహుళ సప్తమి : 7th day

bahuḷa aṣṭami
బహుళ అష్టమి : 8th day

bahuḷa navami
బహుళ నవమి : 9th day

bahuḷa daśami
బహుళ దశమి : 10th day

bahuḷa ēkādaśi
బహుళ ఏకాదశి : 11th day

bahuḷa dwādaśi
బహుళ ద్వాదశి : 12th day

bahuḷa trayōdaśi
బహుళ త్రయోదశి : 13th day

bahuḷa caturdaśi
బహుళ చతుర్దశి : 14th day

amāvāsya
అమావాస్య : newmoon day

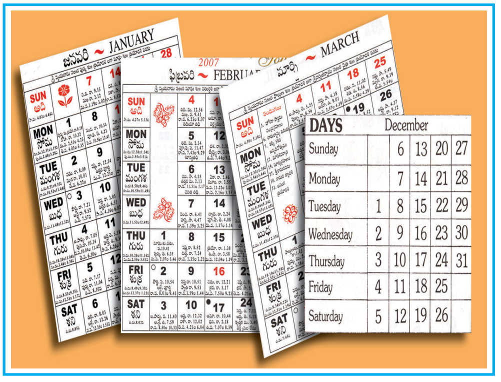
Telugu Nelalu
తెలుగు నెలలు
Telugu Months

చైత్రము	:	caitramu
వైశాఖము	:	vaiśākhamu
జ్యేష్ఠము	:	jyēṣṭamu
ఆషాఢము	:	āṣāḍhamu
శ్రావణము	:	śrāvaṇamu
భాద్రపదము	:	bhādrapadamu
అశ్వయుజము	:	āśwayujamu
కార్తీకము	:	kārtikamu
మార్గశిరము	:	mārgaśiramu
పుష్యము	:	puṣyamu
మాఘము	:	māghamu
ఫాల్గుణము	:	phālguṇamu

English Nelalu
ఇంగ్లీషు నెలలు
English Months

janavari	జనవరి	:	january
phibravari	ఫిబ్రవరి	:	february
mārci	మార్చి	:	march
ēpril	ఏప్రిల్	:	april
may	మే	:	may
jūne	జూన్	:	june
jūly	జూలై	:	july
āgaṣṭu	ఆగష్టు	:	august
sepṭembaru	సెప్టెంబరు	:	september
ocṭōbaru	అక్టోబరు	:	october
navambaru	నవంబరు	:	november
disembaru	డిసెంబరు	:	december

Vāramulu - వారములు – Week Days

ādivāramu
ఆదివారము : sunday

sōmavāramu
సోమవారము : monday

mangaḷavāramu
మంగళవారము : tuesday

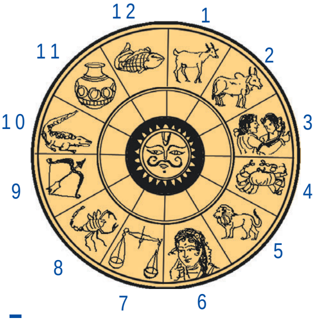
budhavāramu
బుధవారము : wednesday

guruvāramu
గురువారము : thursday

śukravāramu
శుక్రవారము : friday

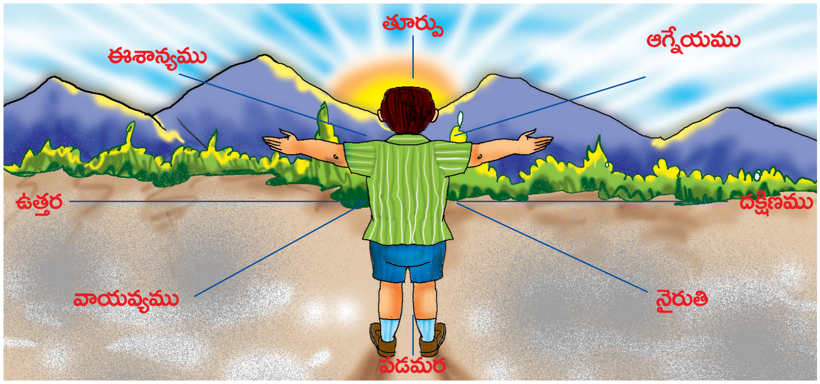
śanivāramu
శనివారము : saturday

Rāśulu - రాశులు – Signs of Zodiac

1. mēṣamu
మేషము : aries
2. vṛṣabhamu
వృషభము : taurus
3. mithunamu
మిథునము : gemini
4. karkāṭakamu
కర్కాటకము : cancer
5. simhamu
సింహము : leo
6. kanya
కన్య : virgo
7. tula
తుల : libra
8. vṛścikamu
వృశ్చికము : scorpio
9. dhanussu
ధనుస్సు : sagittarius
10. makaramu
మకరము : capricorn
11. kumbhamu
కుంభము : aquarius
12. mīnamu
మీనము : pisces

Dikkūlu - 8 దిక్కులు – 8 Directions

tūrpu
తూర్పు : east

padamara
పడమర : west

uttaramu
ఉత్తరము : north

dakshiṇamu
దక్షిణము : south

āgnēyamu
ఆగ్నేయము : southeast

nairuti
నైరుతి : southwest

vāyavyamu
వాయవ్యము : northwest

īśānyamu
ఈశాన్యము : northeast

Rangulu - రంగులు – Colours

nalupu
నలుపు : black

telupu
తెలుపు : white

erupu
ఎరుపు : red

pasupu
పసుపు : yellow

nīlamu
నీలము : blue

ākupacca
ఆకుపచ్చ : green

cilakākupacca
చిలకాకుపచ్చ : parrot green

būḍida
బూడిద : ash

gulābi
గులాబి : pink

kāṣāyam
కాషాయం : saffron

ūdā
ఊదా : violet

nārinja
నారింజ : orange

Nakshatramulu 27- నక్షత్రములు 27 – Lunar Stars 27

aśwani	- అశ్వని	makha	- మఖ	mūla	- మూల
bharaṇi	- భరణి	pubba	- పుబ్బ	pūrvāṣāḍha	- పూర్వాషాఢ
kṛittika	- కృత్తిక	uttara	- ఉత్తర	uttarāṣādha	- ఉత్తరాషాఢ
rōhiṇi	- రోహిణి	hasta	- హస్త	śravanam	- శ్రవణం
mṛgaśira	- మృగశిర	citta	- చిత్త	dhaniṣṭha	- ధనిష్ఠ
ārudra	- ఆరుద్ర	swāti	- స్వాతి	śatabhiṣamu	- శతభిషము
punarvasu	- పునర్వసు	viśākha	- విశాఖ	pūrvābhādra	- పూర్వాభాద్ర
puṣyami	- పుష్యమి	anūrādha	- అనూరాధ	uttarābhādra	- ఉత్తరాభాద్ర
āślēṣa	- ఆశ్లేష	jyēṣṭha	- జ్యేష్ఠ	rēvati	- రేవతి

Saptaruṣulu - సప్తఋషులు - The seven ṛuṣis

కశ్యపుడు : kaśyapuḍu

అత్రి : atri

భరద్వాజుడు : bharadwājuḍu

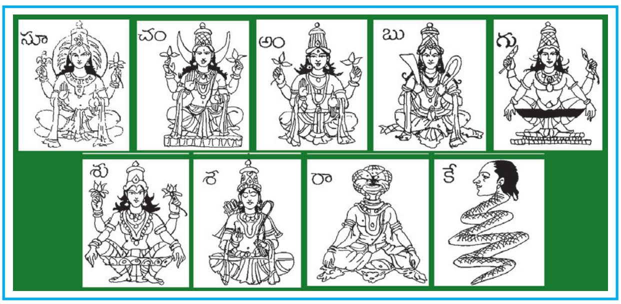
విశ్వామిత్రుడు : viśwāmitruḍu

గౌతముడు : gautamuḍu

జమదగ్ని : jamadagni

వసిష్ఠుడు : vaśisṭhuḍu

Navagrahamulu - నవగ్రహములు: Names of 9 planets

Sūryuḍu - సూర్యుడు - Sun

Candruḍu - చంద్రుడు - Moon

Angārakuḍu - అంగారకుడు - Mars

Budhuḍu - బుధుడు - Mercury

Bṛhaspati - బృహస్పతి - Jupiter

Śukruḍu - శుక్రుడు - Venus

Śanaiścaruḍu - శనైశ్చరుడు - Saturn

Rāhuvu - రాహువు - Dragon's head

Kētuvu - కేతువు - Dragon's tail

Navaratnamulu – **నవరత్నములు** – The nine gems

vajramu	- వజ్రము	- diamond
vaiḍūryamu	- వైడూర్యము	- cat's eye
gōmēdhikamu	- గోమేధికము	- zirconium
puṣyarāgamu	- పుష్యరాగము	- topaz
marakatamu	- మరకతము	- emerald
māṇikyamu	- మాణిక్యము	- ruby
nīlamu	- నీలము	- sapphire
pagaḍamu	- పగడము	- coral
mutyamu	- ముత్యము	- pearl

Navadhānyamulu – **నవధాన్యములు** – The nine varieties of grains

vaḍlu - వడ్లు - paddy

ulavalu - ఉలవలు - horsegram

pesalu - పెసలు - greengram

minumulu - మినుములు - blackgram

gōdhumalu - గోధుమలు - wheat

anumulu - అనుములు - rajmagram

kandulu - కందులు - redgram

śanagalu - శనగలు - bengalgram

nuvvulu - నువ్వులు - gingili

Manōbhavāmulu - మనోభావములు - Faculties of the mind

ānandamu
ఆనందము : pleasure

duḥkhamu
దుఃఖము : sorrow

asūya
అసూయ : jealousy

dvēṣamu
ద్వేషము : hatred

anumānamu
అనుమానము : suspicion

kōpamu
కోపము : anger

āśa
ఆశ : ambition

maunamu
మౌనము : silence

ēvagimpu
ఏవగింపు : vexation

asahyamu
అసహ్యము : unbearable

ahaṃkāramu
అహంకారము : ego

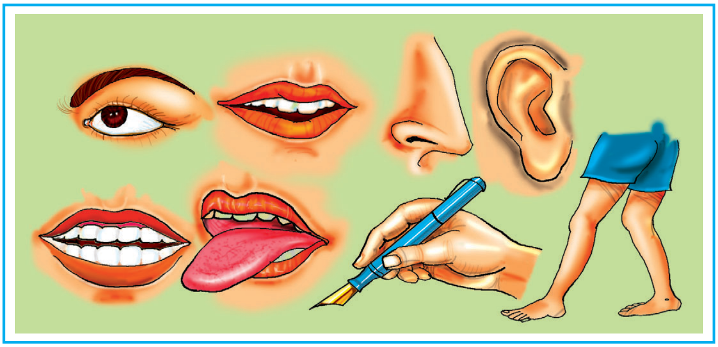
pōlika
పోలిక : comparison

sphūrti
స్ఫూర్తి : inspiration

utsāhamu
ఉత్సాహము : spirit

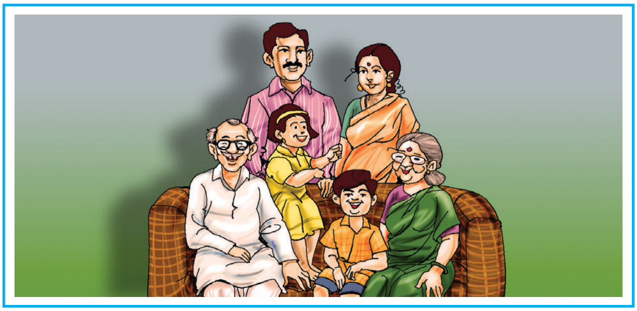
daya
దయ : kindness

Śarīrāvayavamulu - శరీరావయవములు – Parts of the body

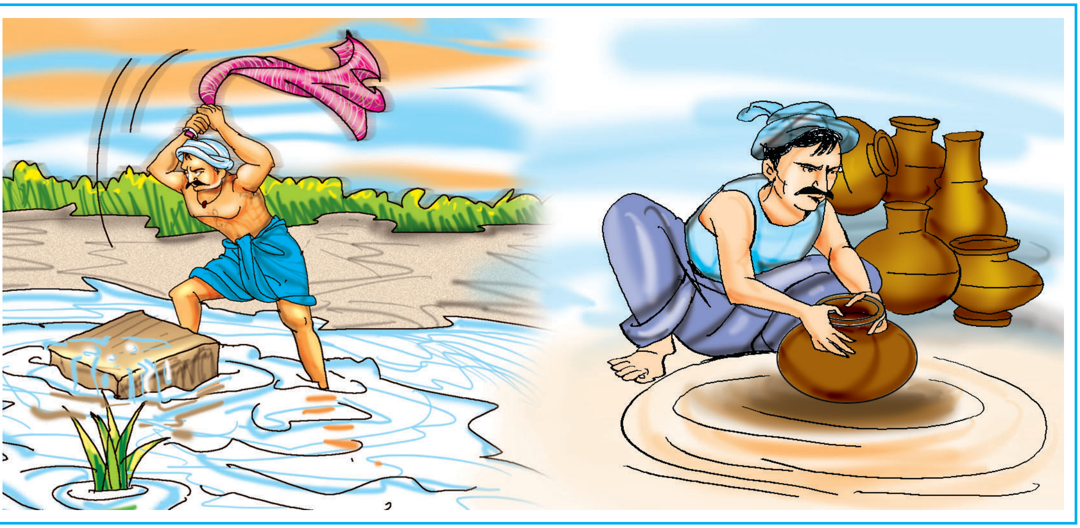
śarīramu శరీరము	: body
tala తల	: head
mukhamu ముఖము	: face
kannu కన్ను	: eye
mukku ముక్కు	: nose
nōru నోరు	: mouth
cevi చెవి	: ear
meḍa మెడ	: neck
gontu గొంతు	: throat
rommu రొమ్ము	: chest
nāluka నాలుక	: tongue
naḍumu నడుము	: waist
boḍḍu బొడ్డు	: navel point
gunḍe గుండె	: heart
ceyyi చెయ్యి	: hand
kaḍupu కడుపు	: stomach
toḍa తొడ	: thigh
vīpu వీపు	: back
kālu కాలు	: leg
pādamu పాదము	: foot
vēlu వేలు	: finger
gōru గోరు	: nail

Bandhutvamulu - బంధుత్వములు - Relationships

amma	అమ్మ	: mother
nānna	నాన్న	: father
ammamma	అమ్మమ్మ	: grand mother
tāta	తాత	: grand father
mēnamāma	మేనమామ	: meternal uncle
mēnatta	మేనత్త	: aunt (father's sister)
bābāyi	బాబాయి	: uncle
pinni	పిన్ని	: aunt (mother's younger sister)
peddanānna	పెద్దనాన్న	: uncle (father's elder brother)
peddamma	పెద్దమ్మ	: aunt (mother's elder sister)
akka	అక్క	: elder sister
bāva	బావ	: brother-in-law
anna	అన్న	: brother
vadina	వదిన	: sister-in-law
tōḍikōḍalu	తోడికోడలు	: co-sister
koḍuku	కొడుకు	: son
kōḍalu	కోడలు	: daughter-in-law
maridi	మరిది	: brother-in-law
maradalu	మరదలు	: sister-in-law
manumaḍu	మనుమడు	: grandson
manumarālu	మనుమరాలు	: grand daughter
mēnakōḍalu	మేనకోడలు	: niece
ṣaḍḍakuḍu	షడ్డకుడు	: co-brother
mēnalluḍu	మేనల్లుడు	: nephew
viyyapurālu	వియ్యపురాలు	: son's or daughter's mother-in-law
viyyankuḍu	వియ్యంకుడు	: son's or daughter's father-in-law

Vṛuttulu - వృత్తులు - Professions

raitu
రైతు : farmer

kummari
కుమ్మరి : potter

kammari
కమ్మరి : black smith

kūlivāḍu
కూలివాడు : hired worker

gollavāḍu
గొల్లవాడు : milkman

sālevāḍu
సాలెవాడు : weaver

gānugavāḍu
గానుగవాడు : oilpresser

mangali
మంగలి : barber

karaṇamu
కరణము : accountant

bōya
బోయ : hunter

vaḍrangi
వడ్రంగి : carpenter

kamsāli
కంసాలి : goldsmith

vaidyuḍu
వైద్యుడు : doctor

pūjāri
పూజారి : priest

naukaru
నౌకరు : servant

kārmikuḍu
కార్మికుడు : labourer

cākali
చాకలి : washerman

rangulu vēsēvāḍu
రంగులు వేసేవాడు : painter

Kūragāyalu - కూరగాయలు - Vegetables

aratikāya
అరటికాయ : plantain

bangāḷadumpa
బంగాళదుంప : potato

āku kūralu
ఆకు కూరలు : greens

ulligaḍḍa
ఉల్లిగడ్డ : onion

kākarakāya
కాకరకాయ : bitter gourd

gummaḍikāya
గుమ్మడికాయ : pumpkin

poṭlakāya
పొట్లకాయ : snake gourd

gōrucikkuḍu
గోరుచిక్కుడు : local beans

cikkuḍukāya
చిక్కుడుకాయ : beans

dōsakāya
దోసకాయ : cucumber

benḍakāya
బెండకాయ : lady's finger

donḍakāya
దొండకాయ : gherkins

vankāya
వంకాయ : brinjal

ṭomāṭō
టొమాటో : tomato

cāmagaḍḍa
చామగడ్డ : colocacia

munagakāya
మునగకాయ : drumstrick

mullangi
ముల్లంగి : radish

kandagaḍḍa
కందగడ్డ : elephant foot (yam)

bīrakāya
బీరకాయ : ridge gourd

ānapakāya
ఆనపకాయ : bottle gourd

Panḍlu - పండ్లు - Fruits

arạṭi
అరటి : banana

drāksha
ద్రాక్ష : grapes

māmiḍi
మామిడి : mango

jāma
జామ : guava

nērēḍu
నేరేడు : cherry

sapōṭā
సపోటా : sapota

kamala
కమల : orange

boppāyi
బొప్పాయి : papaya

puccakāya
పుచ్చకాయ : water melon

dānimma
దానిమ్మ : pomegranate

velaga
వెలగ : wood apple

kharjūramu
ఖర్జూరము : date

panasa
పనస : jackfruit

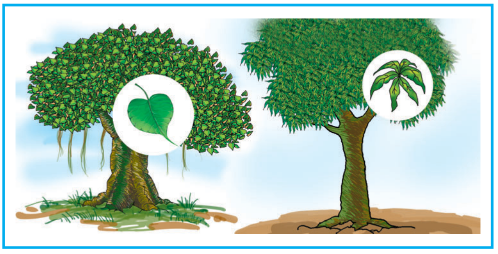
rēgipanḍu
రేగిపండు : pear

anāsa
అనాస : pineapple

sītāphalamu
సీతాఫలము : custard apple

āpil
ఆపిల్ : apple

Vṛukshamulu - వృక్షములు - Trees

rāviceṭṭu
రావిచెట్టు : fig tree

bādāmcettu
బాదాంచెట్టు : almond tree

kānugaceṭṭu
కానుగచెట్టు : Indian bunch tree

maṛṛiceṭṭu
మఱ్ఱిచెట్టు : banyan tree

vēpaceṭṭu
వేపచెట్టు : neem tree

cintaceṭṭu
చింతచెట్టు : tamarind tree

tummaceṭṭu
తుమ్మచెట్టు : babool tree

araṭiceṭṭu
అరటిచెట్టు : banana tree

jāmaceṭṭu
జామచెట్టు : guava tree

māmiḍiceṭṭu
మామిడిచెట్టు : mango tree

aśōkāceṭṭu
అశోకాచెట్టు : asoka tree

Pūlu - పూలు - Flowers

mallepūvu
మల్లెపూవు : jasmine

tāmarapūvu
తామరపూవు : lotus

kaluvapūvu
కలువపూవు : water lily

cāmanti
చామంతి : chrysanthemum

gulābi
గులాబి : rose

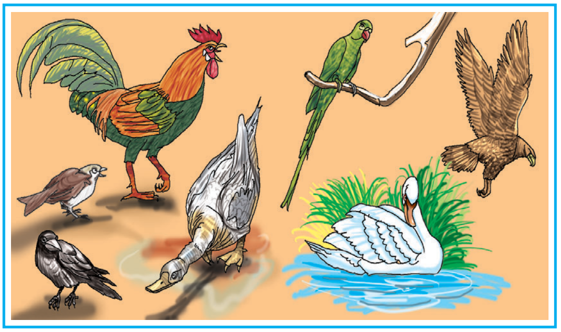
bantipūlu
బంతిపూలు : marigold

mogalipūvu
మొగలిపూవు : pandarus

davanam
దవనం : motherwort

maruvam
మరువం : cowhage

Pakshulu - పక్షులు - Birds

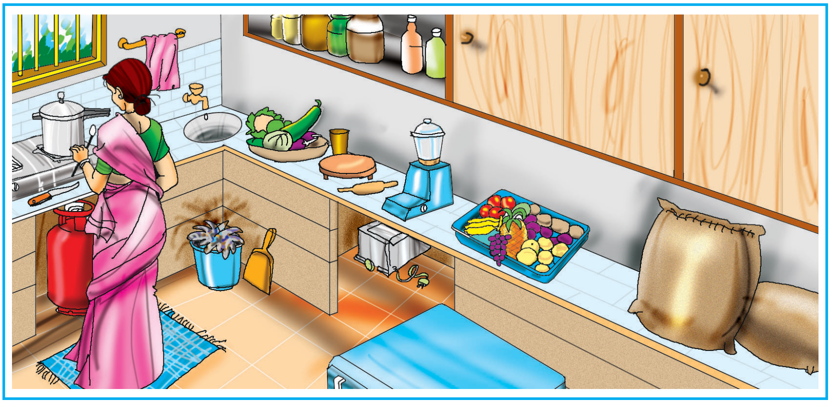
pāvuramu
పావురము : pigeon
guḍlagūba
గుడ్లగూబ : owl
konga
కొంగ : crane
kāki
కాకి : crow
kōyila
కోయిల : cuckoo bird
piccuka
పిచ్చుక : sparrow
gradda
గ్రద్ద : eagle
gabbilamu
గబ్బిలము : bat
nemali
నెమలి : peacock
bātu
బాతు : duck
hamsa
హంస : swan

Jantuvulu - జంతువులు - Animals

kukka
కుక్క : dog
nakka
నక్క : fox
pilli
పిల్లి : cat
āvu
ఆవు : cow
gēde
గేదె : buffalo
mēka
మేక : goat
goṛṛe
గొఱ్ఱె : sheep
gāḍida
గాడిద : donkey
ēnugu
ఏనుగు : elephant
puli
పులి : tiger
simhamu
సింహము : lion
kōti
కోతి : monkey
jinka
జింక : deer

Vanṭa Inṭi sāmānulu - వంట ఇంటి సామాన్లు – Household Material

poyyi - పొయ్యి - hearth

gariṭa - గరిట - ladle

jalleḍa - జల్లెడ - sieve

paṭakāru - పటకారు - tongs

turumu - తురుము - grate

mūkuḍu - మూకుడు - bowl

pātra - పాత్ర - vessel

aggipeṭṭe - అగ్గిపెట్టె - match box

rōlu - రోలు - mortar

muḷḷacemcā - ముళ్ళ చెంచా - fork

jāḍi - జాడి - jar

cemcā - చెంచా - spoon

pogagoṭṭamu - పొగగొట్టము - chimney

cīpuru - చీపురు - broom

paḷḷemu - పళ్ళెము - plate

kuḷāyi - కుళాయి - tap

rōkali - రోకలి - pounder

kūjā- కూజా - flagon

pūrīla kaṟṟa - పూరీల కఱ్ఱ - rolling pin

kavvamu - కవ్వము - churner

balla - బల్ల - table

cettabuṭṭa - చెత్తబుట్ట - dustbin

Lōhamulu - లోహములు – Metals

bangāramu	బంగారము	: gold	ukku	ఉక్కు	: steel
venḍi	వెండి	: silver	inumu	ఇనుము	: iron
ittaḍi	ఇత్తడి	: brass	tagaramu	తగరము	: tin
rāgi	రాగి	: copper	sīsamu	సీసము	: lead

Kirāṇa Sāmānulu - కిరాణా సామానులు - Provisions

pasupu
పసుపు : turmeric

mirapakāya
మిరపకాయ : chilli

dhaniyālu
ధనియాలు : coriander

āvālu
ఆవాలు : mustard

jīlakarra
జీలకర్ర : cummin seeds

gasagasālu
గసగసాలు : poppy plant seeds

inguva
ఇంగువ : assafoetida

mentulu
మెంతులు : fenugreek

lavangālu
లవంగాలు : cloves

ēlakulu
ఏలకులు : cardomum

miriyālu
మిరియాలు : pepper

cintapaṇḍu
చింతపండు : tamarind

uppu
ఉప్పు : salt

kāramu
కారము : mirchi powder

bellam
బెల్లం : jaggery

pancadāra
పంచదార : sugar

kandipappu
కందిపప్పు : redgram

minapapappu
మినపప్పు : blackgram

śanagapappu
శనగపప్పు : bengalgram

pesarapappu
పెసరపప్పు : greengram

Ābharaṇamulu - ఆభరణములు – Ornaments

ungaramu
ఉంగరము : ring

kankaṇamu
కంకణము : bracelet

golusu
గొలుసు : chain

pamiṭa pinnu
పమిట పిన్ను : brooch

mukkera
ముక్కెర : nose-ring

cevikammalu
చెవికమ్మలు : tops

pinnu
పిన్ను : hair clip

pakkapinnu
పక్క పిన్ను : side pin

gājulu
గాజులు : bangle

nagalu
నగలు : jewelry

talabiḷḷa
తలబిళ్ళ : headlocket

patakamu
పతకము : medal

ceviduddu
చెవిదుద్దులు : earstuds

kirīṭamu
కిరీటము : crown

vankī
వంకీ : armlet

hāramu
హారము : necklace

paṭṭīlu
పట్టీలు : anklets

mukkupuḍaka
ముక్కుపుడక : nosestud

lōlākulu
లోలాకులు : hangings

oḍḍāṇamu
ఒడ్డాణము : waist ornament

Kolatalu - కొలతలు - Measures

veḍalpu
వెడల్పు : width

poḍavu
పొడవు : length

ettu
ఎత్తు : height

poṭṭi
పొట్టి : short

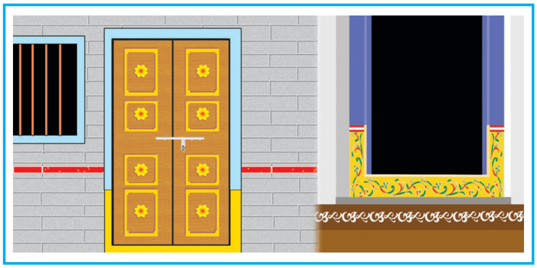
pedda
పెద్ద : big

cinna
చిన్న : small

baruvu
బరువు : heavy

gunḍramu
గుండ్రము : round

Inṭi Bhāgālu - ఇంటి భాగాలు - Parts of the House

talupulu
తలుపులు : doors

pravēśa dvāramu
ప్రవేశ ద్వారము : entrance

kiṭikīlu
కిటికీలు : windows

gadi
గది : room

varanḍā
వరండా : verandah

almārā
అల్మారా : almirah

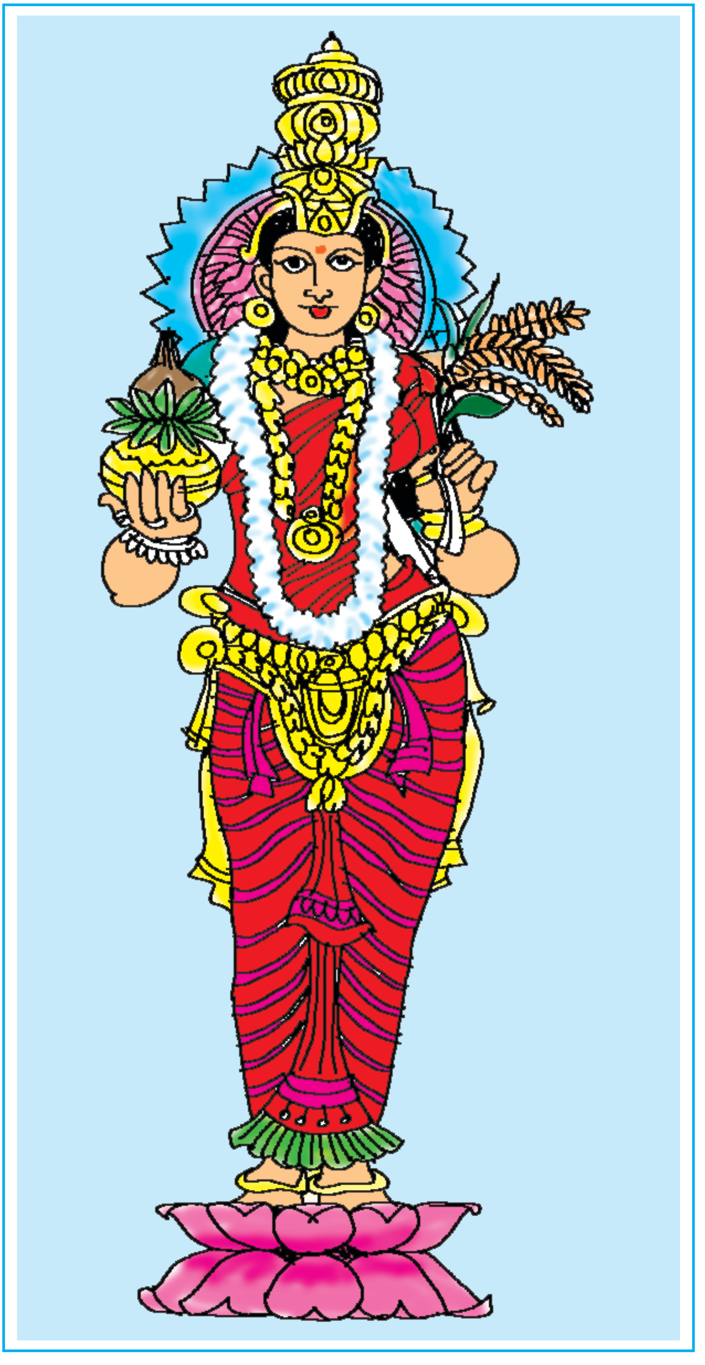
gaḍapa
గడప : threshold

paikappu
పైకప్పు : roof

gavākshamu
గవాక్షము : ventilator

meṭṭlu
మెట్లు : steps

telugu talli

"mā telugu talliki malle pūdanḍa
mā kanna talliki mangaḷāratulu"

Transliteration Scheme of Telugu Alphabet

Vowels (అచ్చులు: Acculu)

అ	ఆ	ఇ	ఈ	ఉ	ఊ
a	ā	i	ī	u	ū
ఋ	ౠ*	ఌ*	ౡ*	ఎ	ఏ
ṛu	ṛū	.lu	.lū	e	ē
ఐ	ఒ	ఓ	ఔ	అం	అః*
ai	o	ō	au	aṃ	aḥ

Consonants (హల్లులు: Hallulu)

క	ఖ	గ	ఘ	ఙ	
k	kh	g	gh	ṅ	
చ	ఛ	జ	ఝ	ఞ	
c	ch	j	jh	ñ	
ట	ఠ	డ	ఢ	ణ	
ṭ	ṭh	ḍ	ḍh	ṇ	
త	థ	ద	ధ	న	
t	th	d	dh	n	
ప	ఫ	బ	భ	మ	
p	ph	b	bh	m	
య	ర	ల	ళ	వ	
y	r	l	ḷ	v	
శ	ష	స	హ	క్ష	ఱ*
ś	ṣ	s	h	ksh	ṛ

*** Not in common use.**

mundugā oka māṭa
ముందుగా ఒక మాట
A word in advance

ī 'vākyanirmāṇam' mā bālaśikshāsāmagri śrēṇilō mūḍava pustakam.

ఈ 'వాక్యనిర్మాణం' మా బాలశిక్షాసామగ్రి శ్రేణిలో మూడవ పుస్తకం.

Vākyanirmāṇam (sentence and its structure or sentence-building in Telugu) is the third book in the Telugu Learning Kit series being brought out by C. P. Brown Academy.

modaṭi pustakam 'varṇamāla' dwārā telugu aksharamāla paricayamaindi. dīnitō unna abhyāsa pustakam valana aksharālu nērcukōvaḍam, pratilēkhanam anagā trānsliṭarēṣan dwārā palikē vidhānānni telusukōvaḍam jarigindi.

మొదటి పుస్తకం 'వర్ణమాల' ద్వారా తెలుగు అక్షరమాల పరిచయమైంది. దీనితో ఉన్న అభ్యాస పుస్తకం వలన అక్షరాలు నేర్చుకోవడం, ప్రతిలేఖనం అనగా ట్రాన్స్‌లిటరేషన్ ద్వారా పలికే విధానాన్ని తెలుసుకోవడం జరిగింది.

Telugu alphabet was introduced to the learners through the first book *varṇamāla*. You have learnt how to write the Telugu characters and to pronounce them by means of transliteration.

renḍava pustakam 'śabdamāla'lō rakarakāla padālu tēlikainavī, kaṣṭamainavī akshara kramamlō ivvaḍam jarigindi.

రెండవ పుస్తకం 'శబ్దమాల'లో రకరకాల పదాలు తేలికైనవీ, కష్టమైనవీ అక్షర క్రమంలో ఇవ్వడం జరిగింది.

The second module, *śabdamāla*, presented different easy and hard words in an alphabetical order.

ipuḍu mī cētilō unna 'vākyanirmāṇam' vākyam rāyaṭam gurinci teliyacēstundi.

ఇపుడు మీ చేతిలో ఉన్న 'వాక్యనిర్మాణం' వాక్యం రాయటం గురించి తెలియచేస్తుంది.

Now the book in your hands, *vākyanirmāṇam*, helps you understand how to form a sentence.

manam nērcukunna aksharālu kalipitē padālu avutāyi. iṭuvanṭi padāla kalayikatō vākyam rūpondincavaccu.

మనం నేర్చుకున్న అక్షరాలు కలిపితే పదాలు అవుతాయి. ఇటువంటి పదాల కలయికతో వాక్యం రూపొందించవచ్చు.

If the letters (characters) of the alphabet you have learnt are arranged in an order forming a unit of grammar, they are called words. A group of words arranged in a particular order which makes sense and gives a clear meaning is called a sentence.

padāla amarikatō cinnavī, peddavī, sulabhamainavī, kaṣṭamainavī–rakarakāla vākyālu istunnām. ivi mīru telugu padālu bāgā nērcukōvaḍāniki, cakkagā māṭlāḍaḍānikī upayōgapaḍavaccu.

పదాల అమరికతో చిన్నవీ, పెద్దవీ, సులభమైనవీ, కష్టమైనవీ–రకరకాల వాక్యాలు ఇస్తున్నాం. ఇవి మీరు తెలుగు పదాలు బాగా నేర్చుకోవడానికి, చక్కగా మాట్లాడడానికీ ఉపయోగపడవచ్చు.

These sentences may be short or long, easy and difficult. Such sentences are used to express a statement, a question, a command or some sudden feeling. They help you to speak Telugu fluently and to write it well.

pāṭham-1 - పాఠం-1 - Lesson - 1

intaku mundu manam telugu aksharālu, padālu telusukunnām kadā! ippuḍu vākyam gurinci telusukundām.

ఇంతకు ముందు మనం తెలుగు అక్షరాలు, పదాలు తెలుసుకున్నాం కదా! ఇప్పుడు వాక్యం గురించి తెలుసుకుందాం.

We have already learnt about Telugu **aksharamāla** (alphabet) and words (**śabdamāla**). Let us now learn about **Telugu vākyanirmāṇam** (sentence formation).

pūrti arthānni iccē pada samudāyānni vākyam (sentence) anṭāru.

పూర్తి అర్థాన్ని ఇచ్చే పద సముదాయాన్ని వాక్యం (sentence) అంటారు.

A group of words which makes complete sense and gives a clear meaning is called a sentence.

ataḍu rāmuḍu.
అతడు రాముడు.
He is Rāmuḍu.

idi caduvu.
ఇది చదువు.
Read this.

bhōjanam cēśāvā?
భోజనం చేశావా?
Did (you) have your meal?

ēmiṭī! idi nijamā?
ఏమిటీ! ఇది నిజమా?
What! Is it true?

manam cadivina nālugu vākyālu nālugu rakālu.

1.1 మనం చదివిన నాలుగు వాక్యాలు నాలుగు రకాలు.

Those are four different kinds of sentences.

ā nālugu rakāla gurinci ippuḍu telusukundāmā?

ఆ నాలుగు రకాల గురించి ఇప్పుడు తెలుసుకుందామా?

Let us now study those four kinds of sentences.

rāmuḍu vaccāḍu
రాముడు వచ్చాడు.
Rāmuḍu came.

sīta navvindi
సీత నవ్వింది.
Sīta smiled.

pāpa ēḍcindi.

పాప ఏడ్చింది.

Baby cried.

lalita pilicindi.

లలిత పిలిచింది.

Lalita called.

paina ceppina viṣayālu manaku kaccitamgā telusu. andukē avi niśćayārthaka vākyālu antāru.

పైన చెప్పిన విషయాలు మనకు కచ్చితంగా తెలుసు. అందుకే అవి నిశ్చయార్థక వాక్యాలు అంటారు.

We know for certain what is said in the foregoing sentences. That is why we call them **niśćayārdhaka vākyālu** (declarative or assertive sentences.)

ivi renḍu padālu mātramē upayōgincina cinna vākyālau. inkoncem pedda vākyālu rāddām.

ఇవి రెండు పదాలు మాత్రమే ఉపయోగించిన చిన్న వాక్యాలు. ఇంకొంచెం పెద్ద వాక్యాలు రాద్దాం.

These are short sentences comprising two words. Let us now expand these sentences a little.

rāmuḍu baḍiki vaccāḍu.

రాముడు బడికి వచ్చాడు.

Rāmuḍu came to school.

sīta andamgā navvindi.

సీత అందంగా నవ్వింది.

Sīta smiled pleasantly.

pāpa biggaragā ēḍcindi.

పాప బిగ్గరగా ఏడ్చింది.

The baby cried loudly.

lalita peḷḷiki pilicindi.

లలిత పెళ్ళికి పిలిచింది.

Lalita invited us to the wedding.

telisina viṣayāla gurinci ilā kaccitamgā cebutām. teliyani vāṭini aḍigi telusukunṭām.

తెలిసిన విషయాల గురించి ఇలా కచ్చితంగా చెబుతాం. తెలియని వాటిని అడిగి తెలుసుకుంటాం.

When we are sure of something, we are assertive. When we want to know something, we ask others.

aḍigi telusukundām.

1.2 అడిగి తెలుసుకుందాం.

Let us ask to know

hōmework cēśāvā?

హోమ్‌వర్క్ చేశావా?

Have you finished your home-work?

lata vaccindā?

లత వచ్చిందా?

Has Lata come?

gulābī pūsindā?
గులాబీ పూసిందా?
Has the rose blossomed?

pani pūrtaindā?
పని పూర్తయిందా?
Is the work over?

vīṭini praśnārthaka vākyālu anṭāru. ēdainā teliyālanṭē itarulanu aḍagāli kadā! praśnincaṭam anṭē aḍagaḍam.

వీటిని ప్రశ్నార్థక వాక్యాలు అంటారు. ఏదైనా తెలియాలంటే ఇతరులను అడగాలి కదా! ప్రశ్నించటం అంటే అడగడం.

They are called **praśnārthaka vākyālu** (interrogative sentences). We need to ask others about what we do not know. To question is to ask.

ivē vākyālanu koncem peddavi cēsi cūddāmā?
ఇవే వాక్యాలను కొంచెం పెద్దవి చేసి చూద్దామా?
Let us expand these sentences a little:

erra gulābī pūsindā?
ఎర్ర గులాబీ పూసిందా?
Has the red rose blossomed?

lata skūl nunḍi vaccindā?
లత స్కూల్ నుండి వచ్చిందా?
Has Lata returned from school?

ninnaṭi hōmework cēśāvā?
నిన్నటి హోమ్‌వర్క్ చేశావా?
Have you done your yesterday's homework?

nēnu ceppina pani pūrtaindā?
నేను చెప్పిన పని పూర్తయిందా?
(Have you) finished the work I gave you?

telusukōvālsina viṣayānni baṭṭi aḍigē vidhānam unṭundi. sāmānyamgā praśnalaku upayōgincē padālu evaru, ekkaḍa, enduku, eppuḍu, ēmiṭi, enta, enni (hu, ver̄, vai, ven, vāt, hau, haumeny). vīṭini elā upayōgincālō telusukundām.
తెలుసుకోవాల్సిన విషయాన్ని బట్టి అడిగే విధానం ఉంటుంది. సామాన్యంగా ప్రశ్నలకు ఉపయోగించే పదాలు ఎవరు, ఎక్కడ, ఎందుకు, ఎప్పుడు, ఏమిటి, ఎంత, ఎన్ని (హు, వేర్, వై, వెన్, వాట్, హౌ, హౌమెని). వీటిని ఎలా ఉపయోగించాలో తెలుసుకుందాం.
The mode of asking depends upon the nature of matter we like to know. Words such as who, whose, whom, where, why, when, and how are interrogative pronouns. Let us know how to use them.

atanu evaru?
అతను ఎవరు?
Who is he?

nannu enduku pilicāvu?
నన్ను ఎందుకు పిలిచావు?
Why did you call me?

ī bomma elā vēśāvu?
ఈ బొమ్మ ఎలా వేశావు?
How did you draw this picture?

sīta ēlūru eppuḍu veḷtundi?
సీత ఏలూరు ఎప్పుడు వెళ్తుంది?
When will Sīta go to Ēlūru?

ā pustakam vela enta?
ఆ పుస్తకం వెల ఎంత?
What is the price of that book?

māmayya vijayavāḍa nunci eppuḍu vastāḍu?
మామయ్య విజయవాడ నుంచి ఎప్పుడు వస్తాడు?
When will maternal uncle come from Vijayawāḍa?

ippuḍu ṭaimenta?
ఇప్పుడు టైమెంత?
What is the time now?

mērī ekkaḍa undi?
మేరీ ఎక్కడ ఉంది?
Where is Mary?

stēṣanku enni ganṭalaku veḷḷāli?
స్టేషన్‌కు ఎన్ని గంటలకు వెళ్ళాలి?
At what time should we go to the station?

nīku enni māmiḍipanḍlu kāvāli?
నీకు ఎన్ని మామిడిపండ్లు కావాలి?
How many mangoes do you want?

oka viṣayam ādēśapūrvakamgā ceppālantē ilā.....
1.3. ఒక విషయం ఆదేశపూర్వకంగా చెప్పాలంటే ఇలా...
When we command others ....

idi caduvu.
ఇది చదువు.
Read this.

ṭī tīsukurā.
టీ తీసుకురా.
Bring tea.

akkaḍiki veḷḷu.
అక్కడికి వెళ్ళు.
Go there.

rāmuki ivvu
రాముకి ఇవ్వు
Give this to Rāmu.

pai vākyālanu ājñāpūrvaka vākyālu anṭāmu.
పై వాక్యాలను ఆజ్ఞాపూర్వక వాక్యాలు అంటాము.
The above sentences are called **ājñāpūrvaka vākyālu** (Imperative sentences).

vīṭini koncem pedda vākyālu cēddām.
వీటిని కొంచెం పెద్ద వాక్యాలు చేద్దాం.
Let us expand these sentences a little:

idi sāyantram caduvu!
ఇది సాయంత్రం చదువు!
Read this in the evening.

ṭī ippuḍē tīsukurā!
టీ ఇప్పుడే తీసుకురా!
Bring tea immediately.

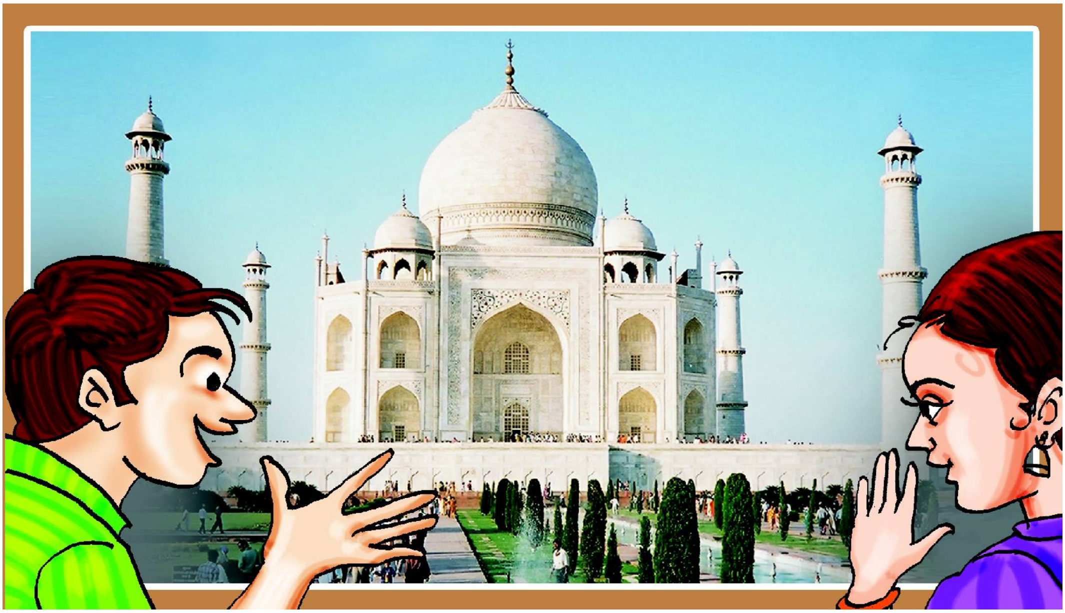
rēpu akkaḍiki veḷḷu!
రేపు అక్కడికి వెళ్ళు!
Go there tomorrow.

ī pustakam rāmuki ivvu
ఈ పుస్తకం రాముకి ఇవ్వు
Give this book to Rāmu.

ā ! āścaryam!
1.4 ఆ! ఆశ్చర్యం!
Oh! marvelous

ā! idi nijamā?
ఆ! ఇది నిజమా?
Is it true?

ayyō! paḍipōyāḍā!
అయ్యో! పడిపోయాడా!
Alas! has he fallen!

āhā! tājmahal enta bāgundi!
ఆహా! తాజ్‌మహల్ ఎంత బాగుంది!
Ah! How beautiful the Tāj Mahal is!

śabhāṣ! bomma bāgundi!
శభాష్! బొమ్మ బాగుంది!
The picture is nice, well done!

pai vākyālanu āścaryārthaka vākyālu anṭāmu.
పై వాక్యాలను ఆశ్చర్యార్థక వాక్యాలు అంటాము.
The above sentences are called **āścaryārthaka vākyālu** (Exclamatory sentences).

eppuḍainā mīku antulēni āścaryam kaligitē ilā anṭāru. tīvramaina āndōḷana kaliginā intē!
ఎప్పుడైనా మీకు అంతులేని ఆశ్చర్యం కలిగితే ఇలా అంటారు. తీవ్రమైన ఆందోళన కలిగినా ఇంతే!
To express some strong emotions such as fear, surprise, agony or distress, we say like this:

ā! mīru ceppindi nijamā!
ఆ! మీరు చెప్పింది నిజమా!
O! Is what you said true?

āhā! ī guḍi enta praśāntamgā undi!
ఆహా! ఈ గుడి ఎంత ప్రశాంతంగా ఉంది!
Ah! How serene is the ambience of this temple!

ayyō! rāju meṭla mīda nunci paḍipōyāḍā!
అయ్యో! రాజు మెట్లమీద నుంచి పడిపోయాడా!
Has Rāju fallen from the stairs? What a pity!

śabhāṣ! ī bomma bāgā vēśāvu!
శభాష్! ఈ బొమ్మ బాగా వేశావు!
Well done! You have drawn this picture nicely.

inkā pedda vākyālu kūḍā rāyavaccu.

ఇంకా పెద్ద వాక్యాలు కూడా రాయవచ్చు.

We can write still longer sentences.

māṭlāḍutū unṭē mīkū alā rāyaḍam telustundi.

మాట్లాడుతూ ఉంటే మీకూ అలా రాయడం తెలుస్తుంది.

You will know how to write them as you talk.

alā teliyālanṭē mundu vākyam anṭē ēmiṭō teliyāli.

అలా తెలియాలంటే ముందు వాక్యం అంటే ఏమిటో తెలియాలి.

For you to be able to write, you need to know what a sentence is.

adi ippuḍu manam telusukundām.

అది ఇప్పుడు మనం తెలుసుకుందాం.

Let us know it now.

pāṭham-2 - పాఠం-2 - Lesson -2

sahajamgā vākyamlo mūḍu amśālu manam cūstū unṭām. avi karta, karma, kriya
సహజంగా వాక్యంలో మూడు అంశాలు మనం చూస్తూ ఉంటాం. అవి కర్త, కర్మ, క్రియ.
Three components are required to write a sentence in Telugu. They are: subject, object and verb in that order.

manam oka vākyam rāsinappuḍu oka vyakti gurincō, vastuvu gurincō cebutām. anṭē vākyāniki kēndram ā vyakti lēka vastuvu avutundi. adē karta.

మనం ఒక వాక్యం రాసినప్పుడు ఒక వ్యక్తి గురించో, వస్తువు గురించో చెబుతాం. అంటే వాక్యానికి కేంద్రం ఆ వ్యక్తి లేక వస్తువు అవుతుంది. అదే కర్త.

When we speak a sentence, we say something about a person or thing. So, the person or thing mentioned is called the **subject**. It means the subject is the central point of the sentence, and the meaning revolves round the subject.

karta nirvahincē kāryam 'kriya' avutundi. 'kriya' yokka phalitam anubhavincēdi karma.
కర్త నిర్వహించే కార్యం 'క్రియ' అవుతుంది. 'క్రియ' యొక్క ఫలితం అనుభవించేది కర్మ.
Job done by 'karta' (subject) is kriya (verb). Result of 'kriya' is received by 'karma' (object).

udāharaṇalu : ఉదాహరణలు : examples:

rāmuḍu kukkanu koṭṭenu. ī vākyamlō 'rāmuḍu' karta.
రాముడు కుక్కను కొట్టెను. ఈ వాక్యంలో 'రాముడు' కర్త.
Rāmuḍu beat the dog. In this sentence, Rāmuḍu is 'karta'.

rāmuḍu ēmi cēśāḍu? koṭṭāḍu. anagā 'koṭṭuṭa' kriya.
రాముడు ఏమి చేశాడు? కొట్టాడు. అనగా 'కొట్టుట' క్రియ.
What Rāmuḍu did? He beat. That is 'beat' is kriya.

dēnini koṭṭāḍu? kukkanu. kriyāphalitam anubhavincindi kukka kanuka, 'kukka' karma.
దేనిని కొట్టాడు? కుక్కను. క్రియాఫలితం అనుభవించింది కుక్క కనుక, 'కుక్క' కర్మ.
Whom he beat? Dog. Dog has received the result of kriya. Hence dog is karma.

nauns mīku telusu. naunsnu telugulō nāmavācakālu anṭāru.

నౌన్స్ మీకు తెలుసు. నౌన్స్‌ను తెలుగులో నామవాచకాలు అంటారు.

You know the nouns. In Telugu nouns are called 'Nāmavācakālu.'

avi sanjñā nāmāvacakamulu (proper nouns), jāti nāmavācakamulu (common nouns), samūha nāmavācakamulu (collective nouns), guṇa nāmavācakamulu (abstract nouns) anṭāru.

అవి సంజ్ఞా నామవాచకములు (ప్రాపర్ నౌన్స్), జాతి నామవాచకములు (కామన్ నౌన్స్), సమూహ నామవాచకములు (కలెక్టివ్ నౌన్స్) గుణ నామవాచకములు (అబ్‌స్ట్రాక్ట్ నౌన్స్).

Those nouns in the Telugu language are called **sanjñā nāmavācakamulu (**Proper nouns), **jāti nāmavācakamulu** (common nouns), **samūha nāmavācakamulu** (collective nouns) and **guṇa nāmavācakamulu** (abstract nouns).

rāju caduvutunnāḍu.
రాజు చదువుతున్నాడు.
Rāju is reading.

lalita pāḍutunnadi
లలిత పాడుతున్నది.
Lalita is singing.

ḍhillī mana rājadhāni.
ఢిల్లీ మన రాజధాని.
Delhi is our capital.

bhāratadēśam mana mātrubhūmi.
భారతదేశం మన మాతృభూమి.
Bhārat (India) is our motherland.

pai vākyālalō rāju, lalita vyaktula pērlu. ḍhillī oka paṭṭaṇam pēru. bhāratadēśam oka dēśam pēru. pērlanu teliyacēsē padālanu samjñā nāmavācakālu anṭāru.

పై వాక్యాలలో రాజు, లలిత వ్యక్తుల పేర్లు. ఢిల్లీ ఒక పట్టణం పేరు. భారతదేశం ఒక దేశం పేరు. పేర్లను తెలియచేసే పదాలను సంజ్ఞా నామవాచకాలు అంటారు.

Words like Rāju and Lalita in the above sentences are the names of persons. Delhi is the name of a city, and Bhārat is the name of a country. All such names are called **sanjñā nāmavācakālu** (proper nouns)

amma ūyala ūputunnadi.

అమ్మ ఊయల ఊపుతున్నది.

Mother is rocking the cradle.

vidyārthi pāṭhaśālaku veḷtunnāḍu.

విద్యార్థి పాఠశాలకు వెళ్తున్నాడు.

The student is going to school.

ā ūrilō andamaina tōṭalu unnavi.
ఆ ఊరిలో అందమైన తోటలు ఉన్నవి.
There are beautiful gardens in that village.

ivi jāti nāmavācakālu (Common nouns). amma, vidyārthi, pāṭhaśāla, ūru, tōṭa, ī padālannī okkō rakamaina jātini sūcistunnāyi. oka jātiki sambandhincinavi kanuka ivi jāti nāmavācakālu.
ఇవి జాతి నామవాచకాలు (కామన్ నౌన్స్). అమ్మ, విద్యార్థి, పాఠశాల, ఊరు, తోట, ఈ పదాలన్నీ ఒక్కో రకమైన జాతిని సూచిస్తున్నాయి. ఒక జాతికి సంబంధించినవి కనుక ఇవి జాతి నామవాచకాలు.
The words mother, student, school, village, garden, in the above sentences are common to every person or thing of the same class or kind. So, they are called Common nouns.

rāmuḍu gorrela mandanu tōlukuveḷtunnāḍu.
రాముడు గొర్రెల మందను తోలుకువెళ్తున్నాడు.
Rāmuḍu is tending his flock.

pakshula gumpu sāyantrāniki gūṭiki cērutundi.
పక్షుల గుంపు సాయంత్రానికి గూటికి చేరుతుంది.
Swarms of birds return to their nests by evening.

kongala bāru ceruvu gaṭṭuna vālindi.
కొంగల బారు చెరువు గట్టున వాలింది.
A row of cranes alighted on the shores of the lake.

ī jana samūhamlō ēmī vinapaḍadu.
ఈ జన సమూహంలో ఏమీ వినపడదు.
Nothing is audible in this milling crowd.

pai vākyālalōni manda, gumpu, bāru, janasamūham anēvi samūha nāmavācakālu. gorrela samūhānni manda anṭāru. alāgē pakshula samūhānni gumpu anṭāru. kongalni bāru ani, manuṣulanu janasamūhamanī anṭāru.
పై వాక్యాలలోని మంద, గుంపు, బారు, జనసమూహం అనేవి సమూహ నామవాచకాలు (కలెక్టివ్ నౌన్స్). గొర్రెల సమూహాన్ని మంద అంటారు. అలాగే పక్షుల సమూహాన్ని గుంపు అంటారు. కొంగల్ని బారు అని, మనుషులను జనసమూహమనీ అంటారు.
Words like 'flock', 'swarms', 'row' (group), in the above sentences are called Collective nouns. So a Collective noun denotes a number of similar things taken together and regarded as one whole: A flock of sheep; a swarm or group of birds; a row of cranes and groups of people, etc.

manişiki santōṣam mukhyam.
మనిషికి సంతోషం ముఖ్యం.
Happiness is essential for man.

vēsavilō gāli vēḍigā unṭundi.
వేసవిలో గాలి వేడిగా ఉంటుంది.
The air in summer is hot.

mana kōpamē mana śatruvu.
మన కోపమే మన శత్రువు.
Our anger is our enemy.

nadī tīramlō callagā unṭundi.
నదీ తీరంలో చల్లగా ఉంటుంది.
It is cool near rivers.

pai vākyālalō santōṣam, kōpam, vēḍi anē padālu, guṇānni, bhāvananu teliyacēstunnavi. ī padālu sūcincē bhāvanaku rūpam lēdu. iṭuvanṭi vāṭini telipē pērlu guṇa nāmavācakālu anṭāru.

పై వాక్యాలలో సంతోషం, కోపం, వేడి అనే పదాలు, గుణాన్ని, భావనను తెలియచేస్తున్నవి. ఈ పదాలు సూచించే భావనకు రూపం లేదు. ఇటువంటి వాటిని తెలిపే పేర్లు గుణ నామవాచకాలు అంటారు.

In the above sentences, the words 'happiness,' 'anger' 'hot,' do not have a definite shape. Such nouns denote some quality, state, or action. They are called **guṇa nāmavācakālu** or **bhāva nāmavācakālu** (Abstract nouns).

pāṭham-3 - పాఠం - 3 -Lesson -3

rāṇi vaccindi. rāṇi māku snēhiturālu. rāṇiki ṭī iccānu.
రాణి వచ్చింది. రాణి మాకు స్నేహితురాలు. రాణికి టీ ఇచ్చాను.
Rāṇi came. Rāṇi is our friend. I gave tea to Rāṇi.

rāju bāgā caduvutāḍu. rājuku eppuḍū manci mārkulu vastāyi.
రాజు బాగా చదువుతాడు. రాజుకు ఎప్పుడూ మంచి మార్కులు వస్తాయి.
Rāju studies well. Rāju always gets good marks.

ilā rāṇi....rāju pērlu renḍumūḍusārlu anaḍam bāvunḍalēdu kadā!
ఇలా రాణి....రాజు పేర్లు రెండుమూడుసార్లు అనడం బావుండలేదు కదా!
So, the repetition of the words Rāṇi and Rāju does not look nice.

alā nāmavācakānni tirigi tirigi anakunḍā unḍālanṭē nāmavācakāniki badulugā sarvanāmānni vāḍāli. sarvanāmānni inglīṣulō pronaun anṭām.
అలా నామవాచకాన్ని తిరిగి తిరిగి అనకుండా ఉండాలంటే నామవాచకానికి బదులుగా సర్వనామాన్ని వాడాలి. సర్వనామాన్ని ఇంగ్లీషులో ప్రొనౌన్ అంటాం.
To avoid repetition of nouns we use pronouns. A pronoun (meaning *for a noun*) is a word used instead of a noun. The pronoun is called 'sarvanāmam' in the Telugu language.

udāharaṇalu : ఉదాహరణలు : examples:

ataḍu, itaḍu, āme. īme, adī, idī, sarvanāmālu. indākaṭi vākyālu ippuḍu cūḍanḍi.
అతడు, ఇతడు, ఆమె . ఈమె, అదీ, ఇదీ, సర్వనామాలు. ఇందాకటి వాక్యాలు ఇప్పుడు చూడండి.
The words "I, we, you, he, she, it, they, this, that," are pronouns.

rāṇi vaccindi, āme mā akkaku snēhiturālu. āmeku ṭī iccānu.
రాణి వచ్చింది, ఆమె మా అక్కకు స్నేహితురాలు. ఆమెకు టీ ఇచ్చాను.
Rāṇi came. She is the friend of my elder sister. I gave her tea.

rāju bāgā caduvutāḍu. vāḍiki eppuḍū manci mārkulu vastāyi.
రాజు బాగా చదువుతాడు. వాడికి ఎప్పుడూ మంచి మార్కులు వస్తాయి.
Rāju studies well. He always scores good marks.

ī kinda iccina vākyālalō sarvanāmālu gurthincaṇḍi.

ఈ కింద ఇచ్చిన వాక్యాలలో సర్వనామాలు గుర్తించండి.

Point out the pronouns in the following sentences:

rama bāgā bommalu vēstundi. āmeku bahumati vaccindi.

1. రమ బాగా బొమ్మలు వేస్తుంది. ఆమెకు బహుమతి వచ్చింది.

Rama draws pictures nicely. She got a prize.

nā kāliki debba tagilindi, nēnu naḍavalēkapōtunnānu.

2. నా కాలికి దెబ్బ తగిలింది, నేను నడవలేకపోతున్నాను.

My leg is hurt. I am unable to walk.

pilli pālu tāgindi. amma dānini koṭṭindi.

3. పిల్లి పాలు తాగింది. అమ్మ దానిని కొట్టింది

The cat drank the milk. Mummy hit it.

nuvvu cakkagā māṭlāḍatāvu, ninnu andarū iṣṭapaḍatāru.

4. నువ్వు చక్కగా మాట్లాడతావు, నిన్ను అందరూ ఇష్టపడతారు.

You speak agreeably. Everybody likes you.

javābulu జవాబులు Answers

āme	nēnu	dānini	ninnu
1. ఆమె	2. నేను	3. దానిని.	4. నిన్ను
She	I	it	You

pāṭham- 4 - పాఠం-4 - Lesson - 4

sarvanāmālanu mūḍu vidhālugā vāḍutū unṭām. idi mīru kindaṭi pāṭhamlō gamanincē unṭāru

సర్వనామాలను మూడు విధాలుగా వాడుతూ ఉంటాం. ఇది మీరు కిందటి పాఠంలో గమనించే ఉంటారు.

You must have observed that in the previous lesson we made use of pronouns in three ways.

maralā okasāri vivarangā cūddām!

మరలా ఒకసారి వివరంగా చూద్దాం!

Let us look at them in detail.

mana gurinci manam ceppinappuḍu nēnu, mēmu, nāyokka, nāku anṭāmu.

1. **మన గురించి మనం చెప్పినప్పుడు నేను, మేము, నాయొక్క, నాకు అంటాము.**

   The words used **about oneself:** I, we, me, my, mine.

eduṭivāri gurinchi ceppinappuḍu nuvvu, mīru, mīyokka, mīku upayōgistāmu.

2. **ఎదుటివారి గురించి చెప్పినప్పుడు నువ్వు, మీరు, మీయొక్క, మీకు ఉపయోగిస్తాము.**

   The words used to address those who are in front of us or **spoken to:** thou, you, thee, thy, thine, your, yours.

ekkaḍō unnavāri gurinci ceppinappuḍu ataḍu, āme, adi, atanini, āmeku, dāniki, āmenu, vārini,vāriyokka anē padālu upayōgistāmu.

3. **ఎక్కడో ఉన్నవారి గురించి చెప్పినప్పుడు అతడు, ఆమె, అది, అతనిని, ఆమెకు, దానికి, ఆమెను, వారిని, వారియొక్క అనే పదాలు ఉపయోగిస్తాము.**

   The words used about the person or thing **spoken of:** he, his, himself, she, herself, it, itself, they, them, theirs.

inglīṣhu bhāṣalō mādirigānē telugulō kūḍa vīṭini ilā vargīkarincāru :

ఇంగ్లీషు భాషలో మాదిరిగానే తెలుగులో కూడా వీటిని యిలా వర్గీకరించారు.

As in the English language, in Telugu also they are classified in the following ways:

tanagurinci uttama puruṣa – 'nēnu', 'nāku', 'nāyokka' anu māṭalu.

1. **తనగురించి ఉత్తమ పురుష - 'నేను', 'నాకు', 'నాయొక్క' అను మాటలు.**

   Uttama Puruṣa (First Person). It denotes the person ***speaking* :** I, we, myself.

eduṭivāri gurinci madhyama puruṣa – 'nīvu', 'nīku', 'nīyokka' anu māṭalu.

2. **ఎదుటివారి గురించి మధ్యమ పురుష - 'నీవు', 'నీకు', 'నీయొక్క' అను మాటలు.**

   Madhyama Puruṣa (Second Person). It denotes the person ***spoken to***: thou, you, thyself.

ekkaḍō unnavāri gurinci prathama puruṣa– 'atanu', 'āme', 'ataniki', 'ataniyokka' anu māṭalu.

3. ఎక్కడో ఉన్నవారి గురించి ప్రథమ పురుష - 'అతను', 'ఆమె', 'అతనికి', 'అతనియొక్క' అను మాటలు

Prathama Puruṣa (Third Person). It denotes the person or thing ***spoken of:*** he, she, it, they, himself, herself, itself, themselves.

marikonni vākyālu cūddām.
మరికొన్ని వాక్యాలు చూద్దాం.
Let us see some more sentences:

uttama puruṣa ఉత్తమ పురుష (First Person)

nā pani nēnu cēsukunṭānu.
నా పని నేను చేసుకుంటాను.
I do my own work.

nāku āyana gurinci telusu.
నాకు ఆయన గురించి తెలుసు.
I know about him.

ā samāvēśāniki nannu pilicāru.
ఆ సమావేశానికి నన్ను పిలిచారు.
They called me to that conference.

ā pustakam nādi.
ఆ పుస్తకం నాది.
That book is mine.

madhyama puruṣa మధ్యమ పురుష (Second Person)

nuvvu manci vāḍivi.
నువ్వు మంచి వాడివి.
You are a good man.

nīku ā bahumati vastundi.
నీకు ఆ బహుమతి వస్తుంది.
You will get that award.

ninnu cūḍakunḍā veḷḷanu.
నిన్ను చూడకుండా వెళ్ళను.
I will not go without seeing you.

ī pani nīdē anukō.
ఈ పని నీదే అనుకో.
Treat this work as yours.

prathama puruṣa ప్రథమ పురుష (Third Person)

vāḷḷaku manam vaccinaṭlu teliyadu.
వాళ్ళకు మనం వచ్చినట్లు తెలియదు.
They do not know that we have come.

vāḷḷu rēpu vastāru.
వాళ్ళు రేపు వస్తారు.
They will come tomorrow.

idigō nīku kāvalasina pustakam. dīnini rādha iccindi.
ఇదిగో నీకు కావలసిన పుస్తకం. దీనిని రాధ ఇచ్చింది.
Here is the book you needed. Rādha gave it.

vāḷḷanu akkaḍiki rammani ceppānu.
వాళ్ళను అక్కడికి రమ్మని చెప్పాను.
I told them to come over there.

vāḷḷu ē nirṇayam tīsukunnā bādhyata vāḷḷadē.
వాళ్ళు ఏ నిర్ణయం తీసుకున్నా బాధ్యత వాళ్ళదే.
Whatever decision they take, it will be their responsibility.

ī kindi vākyālalō sarvanāmālu gurtinci ē puruṣalō unnāyō rāyanḍi.
ఈ కింది వాక్యాలలో సర్వనామాలు గుర్తించి ఏ పురుషలో ఉన్నాయో రాయండి.
Pick out every pronoun that you can find in the following sentences and name its person.

rāmu manci abbāyi. atanu tana saikil gōpālki iccāḍu.
1. రాము మంచి అబ్బాయి. అతను తన సైకిల్ గోపాల్‌కి ఇచ్చాడు.
Rāmu is a good boy. He gave his bicycle to Gōpāl.

sīta tana talliki panullō sāyam cēstundi. tana pāṭhālu tanu caduvukoṇṭundi kūḍā.

2. సీత తన తల్లికి పనుల్లో సాయం చేస్తుంది. తన పాఠాలు తను చదువుకొంటుంది కూడా.

Sīta helps her mother in her daily chores. She also studies her lessons.

nuvvu ninna rālēdu. nī kōsam andarū edurucūśāru.

3. నువ్వు నిన్న రాలేదు. నీ కోసం అందరూ ఎదురుచూశారు.

You did not come yesterday. Everybody waited for you.

nēnu ī rōju akkaḍiki rālēnu. nāku jvaram vaccindi.

4. నేను ఈ రోజు అక్కడికి రాలేను. నాకు జ్వరం వచ్చింది.

Today I cannot come there. I have fever.

ā sangati nāku evarū ceppalēdu. cebitē nēnū veḷḷē vāḍinē.

5. ఆ సంగతి నాకు ఎవరూ చెప్పలేదు. చెబితే నేనూ వెళ్ళే వాడినే.

Nobody told me about it. Had I been told, I too would have gone there.

nīkū nākū madhya vāḷḷu enduku?

6. నీకూ నాకూ మధ్య వాళ్ళు ఎందుకు?

Where is the need for them between you and me?

javābulu జవాబులు Answers

atanu (prathama puruṣa)

1. అతను (ప్రథమ పురుష)

he (Third person)

tana, tana, tanu (prathama puruṣa)

2. తన, తన, తను (ప్రథమ పురుష)

her, her, she (Third person)

nuvvu, nī (madhyama puruṣa)

3. నువ్వు, నీ (మధ్యమ పురుష)

you, your (Second person)

nēnu, nāku (uttama puruṣa)

4. నేను, నాకు (ఉత్తమ పురుష)

I, to me (First person)

nāku, nēnū (uttama puruṣa)

5. నాకు, నేనూ (ఉత్తమ పురుష)

to me, I (First person)

nīkū madhyama puruṣa nākū uttama puruṣa, vāḷḷu prathama puruṣa

6. నీకూ మధ్యమ పురుష, నాకూ ఉత్తమ పురుష, వాళ్ళు ప్రథమ పురుష

to you (Second person); to me (First person); them/they (Third person).

pāṭham-5 - పాఠం-5 - Lesson -5

ī pāṭhamlō manamu linga bhēdamunu gurinci telusukundām.

ఈ పాఠంలో మనము లింగ భేదమును గురించి తెలుసుకుందాం.

In this lesson we learn about variations of gender.

lingamulu mūḍu rakālu. avi 1) pumlingam; 2) strīlingam; 3) napumsakalingam.

లింగములు మూడు రకాలు. అవి: 1) పుంలింగం; 2) స్త్రీలింగం; 3) నపుంసకలింగం.

Genders are of three kinds. They are: 1. masculine gender; 2. feminine gender and 3) neuter gender.

ī kinda iccina śabdālu ē lingamō telusukundām.

ఈ కింద ఇచ్చిన శబ్దాలు ఏ లింగమో తెలుసుకుందాం.

The following table shows examples of the three kinds of genders:

pumlingam	**strīlingam**	**napumsakalingam**
పుంలింగం	**స్త్రీలింగం**	**నపుంసకలింగం**
masculine gender	**feminine gender**	**neuter gender**
rāju	rāṇi	kurcī
రాజు	రాణి	కుర్చీ
King	Queen	chair
dēvuḍu	dēvata	guḍi
దేవుడు	దేవత	గుడి
God	Goddess	temple
racayita	racayitri	racana
రచయిత	రచయిత్రి	రచన
author	authoress	script
ataḍu	āme	adi
అతడు	ఆమె	అది
he	she	it
nāyakuḍu	nāyika	naṭana
నాయకుడు	నాయిక	నటన
hero	heroine	acting

ī mūḍu rakamulē kākunḍā konni ubhayalinga śabdālu vunnāyi. ā śabdamulu srīlingamulakū, pumlingamulakū vartistāyi.

ఈ మూడు రకములే కాకుండా కొన్ని ఉభయలింగ శబ్దాలు వున్నాయి. ఆ శబ్దములు స్త్రీలింగములకూ, పుంలింగములకూ వర్తిస్తాయి.

The names which can be applied either to a male or a female are of the Common Gender (Ubhayalingamulu).

udāharaṇa : śiśuvu, anātha, vidyārthi, lēḍi, kōḍi, naukaru, vyakti modalainavi.
ఉదాహరణ: : శిశువు, అనాథ, విద్యార్థి, లేడి, కోడి, నౌకరు, వ్యక్తి మొదలైనవి.
Examples: child, orphan, student, deer, fowl, servant, person.

* * *

rāmuḍu vaccāḍu.
రాముడు వచ్చాడు.
Rāmuḍu came.

sīta veḷḷindi.
సీత వెళ్ళింది.
Sīta went.

pustakam sancilō undi.
పుస్తకం సంచిలో ఉంది.
The book is in the bag.

sīta veḷḷindi anṭunnām. rāmuḍu vaccāḍu anṭunnām. sīta strīlingam-rāmuḍu pumlingam. ikkaḍa veḷḷindi, vaccāḍu anēvi kriyāpadālu. sīta veḷḷindi anī, rāmuḍu vaccāḍu anī annāmu. napumsakalingamaina pustakāniki 'undi' annām. dīni valana karta yokka lingānni baṭṭi kriya mārutundi. idē vidhamgā nāmavācakālaku badulugā vāḍē sarvanāmālu kūḍā lingabhēdāniki anuguṇamgā māratāyi.
సీత వెళ్ళింది అంటున్నాం. రాముడు వచ్చాడు అంటున్నాం. సీత స్త్రీలింగం-రాముడు పుంలింగం. ఇక్కడ వెళ్ళింది, వచ్చాడు అనేవి క్రియాపదాలు. సీత వెళ్ళింది అనీ, రాముడు వచ్చాడు అనీ అన్నాం. నపుంసకలింగమైన పుస్తకానికి 'ఉంది' అన్నాం. దీని వలన కర్త యొక్క లింగాన్ని బట్టి క్రియ మారుతుంది. ఇదే విధంగా నామవాచకాలకు బదులుగా వాడే సర్వనామాలు కూడా లింగభేదానికి అనుగుణంగా మారతాయి.
In Telugu sentences we say:
Sīta went.—— feminine gender
Rāmuḍu came. —— masculine gender.
The book is in the bag. —— neuter gender.
Similarly, pronouns will change as per the gender:

ī sūtrānni teliyacēsē marikonni udāharaṇalu pariśīliddām.

ఈ సూత్రాన్ని తెలియచేసే మరికొన్ని ఉదాహరణలు పరిశీలిద్దాం.

Let us see some examples in support of this rule:

rāmuḍu lēḍu, ataḍu bajāru veḷḷāḍu.

రాముడు లేడు, అతడు బజారు వెళ్ళాడు.

Rāmuḍu is not here. He has gone to the market.

rāmuḍu pumlingam anduvalana kriyāśabdam vellāḍu ani rāśāmu.

రాముడు పుంలింగం అందువలన క్రియాశబ్దం వెళ్ళాడు అని రాశాము.

Rāmuḍu is pumlingam (masculine gender). So, the verb ending in Telugu is **ḍu** (veḷḷā**ḍu**).

sīta kūḍā lēdu, āme nīḷḷu tēvadāniki veḷḷindi.

సీత కూడా లేదు, ఆమె నీళ్ళు తేవడానికి వెళ్ళింది.

Sīta also is not here. She has gone to fetch water.

sīta strīlingam. anduvalana sīta lēdu, veḷḷindi, ani kriyāpadam mārci ceppāmu.

సీత స్త్రీలింగం. అందువలన సీత లేదు, వెళ్ళింది, అని క్రియాపదం మార్చి చెప్పాము.

Sīta is feminine gender. That is why the verb endings in Telugu are changed to 'ledu', 'veḷḷindi'.

pustakam sancilō undi; dānini cadavāli.

పుస్తకం సంచిలో ఉంది; దానిని చదవాలి.

The book is in the bag. I have to read it.

* * *

ī pāṭhamlō inkoka viṣayam telusukundām.

ఈ పాఠంలో ఇంకొక విషయం తెలుసుకుందాం.

Let us learn another point in this lesson.

sankyanu teliyacēsē padālu vacanālu. vacanālu renḍu vidhālu. avi : ēkavacanam, bahuvacanam.

సంఖ్యను తెలియచేసే పదాలు వచనాలు. వచనాలు రెండు విధాలు. అవి : ఏకవచనం, బహువచనం.

Words indicating numbers are known as singular number, plural number.

nāmavācakam oka vastuvunigāni, vyaktinigāni, pradēśānni gāni sūcincinapuḍu adi ēkavacanam. okaṭikannā ekkuva sankhyanu sūcincinapuḍu adi bahuvacanam.

నామవాచకం ఒక వస్తువునిగాని, వ్యక్తినిగాని, ప్రదేశాన్ని గాని సూచించినపుడు అది ఏకవచనం. ఒకటికన్నా ఎక్కువ సంఖ్యను సూచించినపుడు అది బహువచనం.

If a noun indicates one place, person, or thing, it is said to be in Singular Number. When a noun indicates more than one, it is in the Plural Number.

mundugā ī kindi padālu gamanincaṇḍi.

ముందుగా ఈ కింది పదాలు గమనించండి.

Before we move on, read the following words.

ēkavacanam ఏకవచనం Singular Number	bahuvacanam బహువచనం Plural Number
āvu. ఆవు. cow.	āvulu. ఆవులు. cows.
māmiḍikāya. మామిడికాయ. mango.	māmiḍikāyalu. మామిడి కాయలు. mangoes.
tōṭa. తోట. garden.	tōṭalu. తోటలు. gardens.

pai padāllō āvu ēkavacanam, āvulu bahuvacanam. māmiḍikāya antē oka māmiḍikāyanē teliyacēstundi. māmiḍikāya'lu' anē bahuvacana śabdam cēraṭam valla okaṭikannā ekkuva ani teliyacēstundi. adē vidhamgā tōṭa, tōṭalu kūḍā.

పై పదాల్లో ఆవు ఏకవచనం, ఆవులు బహువచనం. మామిడికాయ అంటే ఒక మామిడికాయనే తెలియచేస్తుంది. మామిడికాయ'లు' అనే బహువచన శబ్దం చేరటం వల్ల ఒకటికన్నా ఎక్కువ అని తెలియచేస్తుంది. అదే విధంగా తోట, తోటలు కూడా.

In the above words, the word 'cow' is in singular number; 'cows' is in plural number. Mango indicates one mango fruit. By making that word plural "mangoes" it indicates more than one fruit. So also the words 'garden' and 'gardens'.

linga bhēdānni baṭṭi kriyāpadālu, sarvanāmālu mārinaṭṭugānē nambarnu baṭṭi kūḍā māratāyi. ī kindi vākyālalō mārpunu gamanincaṇḍi.

లింగ భేదాన్ని బట్టి క్రియాపదాలు, సర్వనామాలు మారినట్టుగానే నంబర్‌ను బట్టి కూడా మారతాయి. ఈ కింది వాక్యాలలో మార్పును గమనించండి.

Depending on the changes in the gender, there will be corresponding changes in the verb and pronoun pattern in the Telugu language. Similarly, there will be changes in verbs and pronouns depending on the changes in the number. Notice such changes in the following sentences:

mā ūri pakkanē oka kālava undi.
మా ఊరి పక్కనే ఒక కాలవ ఉంది.
There is a canal by the side of our village.

mā ūrilō oka dēvālayam undi.
మా ఊరిలో ఒక దేవాలయం ఉంది.
There is a temple in our village.

mā tōṭalō oka jāma ceṭṭu undi.
మా తోటలో ఒక జామ చెట్టు ఉంది.
There is a guava tree in our garden.

mā ūri cuṭṭū mūḍu kālavalu unnavi.
మా ఊరి చుట్టూ మూడు కాలవలు ఉన్నవి.
There are three canals around our village.

mā ūrilō nālugu dēvālayālu unnavi.
మా ఊరిలో నాలుగు దేవాలయాలు ఉన్నవి.
There are four temples in our village.

mā tōṭalō padi jāma ceṭlu unnavi.
మా తోటలో పది జామ చెట్లు ఉన్నవి.
There are ten guava trees in our garden.

rēpu nā snēhituḍu vastāḍu.
రేపు నా స్నేహితుడు వస్తాడు.
My friend will come tomorrow.

rēpu mā snēhitulu vastāru
రేపు మా స్నేహితులు వస్తారు.
Our friends will come tomorrow.

unnadi, unnāḍu, vaccindi, veḷḷāḍu, kāsindi, pūsindi vanṭi śabdālu ēkavacanānni teliyacēstāyi. ru, lu, vu, yi śabdālu bahuvacanānni teliyacēstāyi. vaccāru, unnāru,
ఉన్నది, ఉన్నాడు, వచ్చింది, వెళ్ళాడు, కాసింది, పూసింది వంటి శబ్దాలు ఏకవచనాన్ని తెలియచేస్తాయి. రు, లు, వు, యి శబ్దాలు బహువచనాన్ని తెలియచేస్తాయి. వచ్చారు, ఉన్నారు,
In the Telugu language, words like 'unnadi' (it is), unnāḍu (he is), vacchindi (she / it came), veḷḷāḍu (he went), kāsindi (bore fruit), pūsindi (bloomed), denote singular number. Words which end in 'ru', 'lu,' 'vu,' 'yi,' denote plural number. For example: vaccāru (they came), unnāru (they are).

ī vindhamgā ēkavacanam, bahuvacanam vāḍaṭam jarugutundi.
ఈ విధంగా ఏకవచనం, బహువచనం వాడటం జరుగుతుంది.
Thus we use both singular and plural numbers.

ayitē konni padālaku mātram ēkavacana, bahuvacanālunnappaṭiki ekkuvagā bahuvacanamē vāḍutunṭāmu.
అయితే కొన్ని పదాలకు మాత్రం ఏకవచన, బహువచనాలున్నప్పటికి ఎక్కువగా బహువచనమే వాడుతుంటాము.
Though some words have both singular and plural forms, in most cases only plural form is used.

udā : pesalu, gōdhumalu, kandulu, vaḍlu,
ఉదా॥ పెసలు, గోధుమలు, కందులు, వడ్లు.
Example: **Pesalu** (green gram); **gōdhumalu** (wheat); **kandulu** (red gram), **vaḍlu** (paddy).

konni padālaku ēkavacanamē unḍadu. bahuvacanam mātramē vāḍāli. vāṭini nitya bahuvacanālu anṭām. udā : pālu, nīḷḷu.
కొన్ని పదాలకు ఏకవచనమే ఉండదు. బహువచనం మాత్రమే వాడాలి. వాటిని నిత్య బహువచనాలు అంటాం. ఉదా॥ పాలు, నీళ్ళు.
Some words do not have the singular form at all. We have to use them as plurals. They are called *nitya bahuvacanamulu* (forever plural forms). Examples: **pālu** (milk), **nīḷḷu** (water).

pāṭham-6 - పాఠం-6 - Lesson-6

sīta pūlu kōsindi.
సీత పూలు కోసింది.
Sīta plucked the flowers.

sīta erraṭi pūlu kōsindi.
సీత ఎర్రటి పూలు కోసింది.
Sīta plucked the red flowers.

pāpa navvindi.
పాప నవ్వింది.
The baby smiled.

pūla gaunu vēsukunna pāpa navvindi.
పూల గౌను వేసుకున్న పాప నవ్వింది.
The baby in the embroidered gown laughed.

intaku mundu manam sīta pūlu kōsindi annām. ipuḍu 'errani' pūlu kōsindi annāmu.
ఇంతకు ముందు మనం సీత పూలు కోసింది అన్నాం. ఇపుడు 'ఎర్రని' పూలు కోసింది అన్నాము.
Earlier we said, "Sīta plucked the flowers." Now we have said, "Sīta plucked the red flowers."

ī māṭala dwārā pūlu erragā unnāyani, pāpa pūla gaunu vēsukundani vivaraṇa istunnām. avē viśēṣaṇālu.
ఈ మాటల ద్వారా పూలు ఎర్రగా ఉన్నాయని, పాప పూల గౌను వేసుకుందని వివరణ ఇస్తున్నాం. అవే విశేషణాలు.
Thus we are explaining that the flowers are 'red' and the gown is embroidered. These words are adjectives.

ī kindi vākyālalō viśēṣaṇālu gurtincaṇḍi.
ఈ కింది వాక్యాలలో విశేషణాలు గుర్తించండి.
Point out the adjectives in the following sentences:

ā pedda ceruvulō erra tāmaralu unnāyi.
1. ఆ పెద్ద చెరువులో ఎర్ర తామరలు ఉన్నాయి.
There are red lilies in that big tank.

mī inṭi pakka inṭilō mā māmayya unnāḍu.
2. మీ ఇంటి పక్క ఇంటిలో మా మామయ్య ఉన్నాడు.
Your next-door neighbour is my maternal uncle.

rāmu nā kannā cālā cinnavāḍu.
3. రాము నా కన్నా చాలా చిన్నవాడు.
Rāmu is much younger than me.

amma gummam mundu pratirōjū muggu vēstundi.

4 అమ్మ గుమ్మం ముందు ప్రతిరోజూ ముగ్గు వేస్తుంది.

Mother daily decorates the doorway with patterns made with lines of flour.

ā nallagēṭu unnadē rāju illu.

5. ఆ నల్లగేటు ఉన్నదే రాజు ఇల్లు.

Rāju's house is the one with the black gate.

ataḍu dhairyavantuḍu.

6. అతడు ధైర్యవంతుడు.

He is a brave man.

ati telivi anarthadāyakam.

7. అతి తెలివి అనర్థదాయకం.

Over-smartness is harmful.

tūrpu vaipuna unna bhavanam granthālayam.

8. తూర్పు వైపున ఉన్న భవనం గ్రంథాలయం.

The east-side building is a library.

nīku rēpu tīyani māmiḍipaḷḷu istānu.

9. నీకు రేపు తీయని మామిడిపళ్ళు ఇస్తాను.

I will give you sweet mangoes tomorrow.

bengaḷūru pedda nagaram.

10. బెంగళూరు పెద్ద నగరం.

Bengalūru is a big city.

adi lōtaina ceruvu.

11. అది లోతైన చెరువు.

That is a deep tank indeed.

pustakam pedda ballamīda undi.

12. పుస్తకం పెద్ద బల్లమీద ఉంది.

The book is on the big table.

javābulu జవాబులు Answers

pedda, erra	inṭipakka	cālā
1. పెద్ద, ఎఱ్ఱ	2. ఇంటిపక్క	3. చాలా
red	next-door	much
pratirōju	nalla	dhairyavantuḍu
4. ప్రతిరోజు	5. నల్ల	6) ధైర్యవంతుడు
daily	black	brave
ati	tūrpu vaipuna	tīyani
7. అతి	8. తూర్పు వైపున	9. తీయని
over	east-side	sweet
pedda	lōtaina	pedda
10. పెద్ద	11. లోతైన	12. పెద్ద
big	deep	big

ilā nāmavācakam yokka guṇānni vivarangā ceppē padālanu viśēṣaṇālu anṭām. nāmavācakam gurinci vivaramgā, spaṣṭamgā ceppaḍāniki viśēṣaṇam kāvāli. ī padāla dwārā manam nāmavācakam gurinci ekkuva vivaraṇa ivvagalugutāmu. viśēṣaṇālanu inglīṣulō eḍjekṭives anṭāru.

ఇలా నామవాచకం యొక్క గుణాన్ని వివరంగా చెప్పే పదాలను విశేషణాలు అంటాం. నామవాచకం గురించి వివరంగా, స్పష్టంగా చెప్పడానికి విశేషణం కావాలి. ఈ పదాల ద్వారా మనం నామవాచకం గురించి ఎక్కువ వివరణ ఇవ్వగలుగుతాము. విశేషణాలను ఇంగ్లీషులో ఎడ్జెక్టివ్స్ అంటారు.

The adjective goes with a noun or pronoun adding to its meaning. Adjectives qualify the nouns that follow them adding value to the sentence.

pāṭham-7 - పాఠం-7 - Lesson - 7

manam cēsē panulannī kriyalu ani ceppukunnām kadā!
మనం చేసే పనులన్నీ క్రియలు అని చెప్పుకున్నాం కదా!
We have already explained that our actions are known as verbs.

rāmuḍu vaccāḍu.
రాముడు వచ్చాడు.
Rāmuḍu came.

rāju paḍḍāḍu.
రాజు పడ్డాడు.
Rāju fell.

sīta pāḍindi.
సీత పాడింది.
Sīta sang.

pāpa navvindi.
పాప నవ్వింది.
The baby smiled.

paina rāsina 'vaccāḍu', 'paḍḍāḍu', 'pāḍindi', 'navvindi' anēvi kriyāśabdālu. kriyāśabdālanu inglīṣulō verbs anṭāru.
పైన రాసిన 'వచ్చాడు', 'పడ్డాడు', 'పాడింది', 'నవ్వింది' అనేవి క్రియాశబ్దాలు. క్రియాశబ్దాలను ఇంగ్లీషులో వెర్బ్స్ అంటారు.
The underlined words in the above sentences are verbs indicating the action of the subject.

rāju venakki paḍḍāḍu.
రాజు వెనక్కి పడ్డాడు.
Rāju fell on his back.

sīta madhuramgā pāḍindi.
సీత మధురంగా పాడింది.
Sīta sang sweetly.

amma araṭipaḷḷu prēmatō iccindi.
అమ్మ అరటిపళ్ళు ప్రేమతో ఇచ్చింది.
Mother gave bananas with love.

pāpa kilakila navvindi.
పాప కిలకిల నవ్వింది.
The baby smiled charmingly.

kinda gīta gīsina padālu kriyāviśēṣaṇālu. avi kriyala gurinci teliyacēyu padālu. kriyalu eppuḍu jarugutāyō, ekkaḍa jarugutāyō, elā jarigāyō, entavaraku jarugutāyō teliyacēyu padālē kriyāviśēṣanālu. vīṭini inglīṣulō edverbs anṭāru.
కింద గీత గీసిన పదాలు క్రియావిశేషణాలు. అవి క్రియల గురించి తెలియచేయు పదాలు. క్రియలు ఎప్పుడు జరుగుతాయో, ఎక్కడ జరుగుతాయో, ఎలా జరిగాయో, ఎంతవరకు జరుగుతాయో, తెలియచేయుపదాలే క్రియావిశేషణాలు. వీటిని ఇంగ్లీషులో ఎడ్వెర్బ్స్ అంటారు.
The underlined words in the above sentences are adverbs. An adverb is a word which modifies or qualifies and expands the sense of a verb. So, an adverb goes with a verb adding to its meaning — when and where a certain action has taken place, and how long it has taken, etc.

ippuḍu viśēṣaṇālu, mariyu kriyāviśēṣaṇālatō kūrcina marikonni vākyālu cūddām.

ఇప్పుడు విశేషణాలు మరియు క్రియావిశేషణాలతో కూర్చిన మరికొన్ని వాక్యాలు చూద్దాం.

Let us study some more sentences containing adjectives (**viśēṣaṇālu**) and adverbs (**kriyāviśēṣaṇālu**).

nalla kukkapilla parugetti āḍutōndi.

1. నల్ల కుక్కపిల్ల పరుగెత్తి ఆడుతోంది.

The black puppy is running playfully.

ā pillalu prati ādivāram banti āṭa āḍatāru.

2. ఆ పిల్లలు ప్రతి ఆదివారం బంతి ఆట ఆడతారు.

Those children play ball games every Sunday.

malle mokka ninḍugā pūsindi.

3. మల్లె మొక్క నిండుగా పూసింది.

The jasmine plant is in full bloom.

rāṇi rangu pensil mukkalugā viricindi.

4. రాణి రంగు పెన్సిల్ ముక్కలుగా విరిచింది.

Rāṇi broke the colour pencil into pieces.

amma pullaṭi māmiḍikāyalu konnadi.
5. అమ్మ పుల్లటి మామిడికాయలు కొన్నది.
Mummy bought sour mangoes.

gōpāl telivaina abbāyi.
6. గోపాల్ తెలివైన అబ్బాయి.
Gōpāl is an intelligent boy.

rāju phuṭbāl bāgā āḍatāḍu
7. రాజు ఫుట్‌బాల్ బాగా ఆడతాడు.
Rāju plays football well.

rādha phlāṭ nālugava antasthulō undi.
8. రాధ ఫ్లాట్ నాలుగవ అంతస్థులో ఉంది.
Rādha's flat is on the fourth floor.

kāki ā pedda ceṭṭu mīda cakkagā gūḍu kaṭṭindi.
9. కాకి ఆ పెద్ద చెట్టు మీద చక్కగా గూడు కట్టింది.
The crow built its nest neatly on that big tree.

pillikūna gaḍapa dāṭalēka munduku paḍindi.
10. పిల్లికూన గడప దాటలేక ముందుకు పడింది.
Unable to cross the threshold, the feeble kitten fell headlong.

oka tellaṭipiṭṭa buḍungumani nīḷḷalō munigindi.
11. ఒక తెల్లటిపిట్ట బుడుంగుమని నీళ్ళలో మునిగింది.
A white bird suddenly dived into the water.

pedda gōḍa gaḍiyāram ṭhangumani ganṭa koṭṭindi.
12. పెద్ద గోడ గడియారం ఠంగుమని గంట కొట్టింది.
The big clock on the wall struck with a bang.

sāyantram gāli callagā vīstundi.
13. సాయంత్రం గాలి చల్లగా వీస్తుంది.
The evening breeze blows pleasantly.

pai vākyālu renḍusārlu cadivitē ēvi viśēṣaṇālu ēvi kriyāviśēṣaṇālu anē viṣayam cakkagā mīkē telustundi. sariaina javābu avunō kādō kindi paṭṭika cūsi telusikōnḍi. ilānṭi vākyālu konni mīru kūḍā rāyanḍi.

పై వాక్యాలు రెండుసార్లు చదివితే ఏవి విశేషణాలు ఏవి క్రియావిశేషణాలు అనే విషయం చక్కగా మీకే తెలుస్తుంది. సరియైన జవాబు అవునో కాదో కింది పట్టిక చూసి తెలుసుకోండి. ఇలాంటి వాక్యాలు కొన్ని మీరు కూడా రాయండి.

If you read the above sentences carefully, you will understand which words are adjectives and which ones are adverbs. Now write some similar sentences yourself. Verify your answers from the following list :

javābulu జవాబులు Answers

viśēṣaṇālu
విశేషణాలు
Adjectives

1. nalla నల్ల black
2. prati ప్రతి every
3. ....
4. rangu రంగు colour
5. pullaṭi పుల్లటి sour
6. telivaina తెలివైన intelligent
7. .....
8. nālugava నాలుగవ fourth
9. pedda పెద్ద big
10. ......
11. tellaṭi తెల్లటి white
12. pedda పెద్ద big
13. sāyantram సాయంత్రం evening

kriyāviśēṣaṇālu
క్రియావిశేషణాలు
Adverbs

1. parugetti పరుగెత్తి playfully
2. banti āṭa బంతి ఆట football
3. ninḍugā నిండుగా full
4. mukkalugā ముక్కలుగా into pieces
5. ......
6. .....
7. bāgā బాగా well
8. .....
9. cakkagā చక్కగా neatly
10. munduku ముందుకు headlong
11. buḍungumani బుడుంగుమని suddenly
12. ṭhangumani ఠంగుమని with a bang
13. callagā చల్లగా pleasantly

pāṭham-8 - పాఠం-8 - Lesson-8

manam ippuḍu cinna cinna vākyālu rāyaḍāniki siddamgā unnām.
మనం ఇప్పుడు చిన్న చిన్న వాక్యాలు రాయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాం
Now we are ready to write small sentences.

kāni ēdainā viṣayam ceppinappuḍu manam ceppēdi ninna jarigina viṣayamā, ī rōju jarigina viṣayamā, rēpu jaragabōyē viṣayamā anēdi spaṣṭamgā unḍāli.
కాని ఏదైనా విషయం చెప్పినప్పుడు మనం చెప్పేది నిన్న జరిగిన విషయమా, ఈ రోజు జరిగిన విషయమా, రేపు జరగబోయే విషయమా అనేది స్పష్టంగా ఉండాలి.
Whatever we say, it should be very specific whether we are indicating the present action, or a past action or a future action.

alā unḍālantē ē kālam gurinci cebutunnāmō teliyāli.
అలా ఉండాలంటే ఏ కాలం గురించి చెబుతున్నామో తెలియాలి.
For this, we should know the tense of the verb we are writing about.

nēnu ninna uttaram rāśānu.
నేను నిన్న ఉత్తరం రాశాను.
I wrote a letter yesterday.

ī vākyam jarigipōina viṣayam gurinci teliyacēstundi. dīnini bhūtakālam anṭāmu.
ఈ వాక్యం జరిగిపోయిన విషయం గురించి తెలియచేస్తుంది. దీనిని భూతకాలం అంటాము.
This sentence describes a past action.

bhūtakālam anagā jarigipōyindi.
భూతకాలం అనగా జరిగిపోయింది.
Time that is past is called **bhūtakālam** (Past Tense).

nēnu uttaram rāstunnānu
నేను ఉత్తరం రాస్తున్నాను.
I am writing a letter.

ī vākyam ippuḍu jarugutunna viṣayam gurinci teliyacēstundi. dīnini vartamāna kālam anṭāmu.
ఈ వాక్యం ఇప్పుడు జరుగుతున్న విషయం గురించి తెలియచేస్తుంది. దీనిని వర్తమాన కాలం అంటాము.
This sentence mentions a present act. This is known as simple present tense.

vartamāna kālam anagā jarugutunnadi.

వర్తమాన కాలం అనగా జరుగుతున్నది.

Time now is called the vartamānakālam (Present Tense).

nēnu rēpu uttaram rāstānu.

నేను రేపు ఉత్తరం రాస్తాను

I will write a letter tomorrow.

ī vākyam jaragabōyē dānini gurinci teliyacēstundi. dīnini bhavisyat kālam anṭām.

ఈ వాక్యం జరగబోయే దానిని గురించి తెలియచేస్తుంది. దీనిని భవిష్యత్ కాలం అంటాం.

This sentence talks of a future act. 'Time to come' is future tense.

sāmānyamgā telugulō kriyalu vākyāniki civaragā vastāyi. intavarakū, linga bhēdālalōnū, vacana bhēdālalōnū kriyā śabdālu māraḍam gurinci telusukunnām. kālam mārinappuḍu kūḍā kriyāśabdam mārutundi. ī kindi vākyālu pariśīliddām.

సామాన్యంగా తెలుగులో క్రియలు వాక్యానికి చివరగా వస్తాయి. ఇంతవరకూ లింగ భేదాలలోనూ, వచన భేదాలలోనూ క్రియా శబ్దాలు మారడం గురించి తెలుసుకున్నాం. కాలం మారినప్పుడు కూడా క్రియాశబ్దం మారుతుంది. ఈ కింది వాక్యాలు పరిశీలిద్దాం.

In Telugu sentences, verbs usually come towards the end of the sentence. We have so far learnt that verbs change depending on the changes in gender and number. When there is a change of tense, the verb also changes. Let us study some sentences:

sīta ninna vaccindi.

సీత నిన్న వచ్చింది.

Sīta came yesterday.

rāmuḍu ninna vaccāḍu.

రాముడు నిన్న వచ్చాడు.

Rāmuḍu came yesterday.

sīta ippuḍu vastundi.

సీత ఇప్పుడు వస్తుంది.

Sīta comes now.

rāmuḍu ippuḍu vastunnāḍu.

రాముడు ఇప్పుడు వస్తున్నాడు

Rāmuḍu comes now.

sīta rēpu vastundi.

సీత రేపు వస్తుంది.

Sīta will come tomorrow.

rāmuḍu rēpu vastāḍu.

రాముడు రేపు వస్తాడు.

Rāmuḍu will come tomorrow.

rāmuḍu ninna vaccāḍu. anagā bhūtakālānni sūcincē 'ninna' annappuḍu kriyāśabdam vaccāḍu annāmu. rēpu vastāḍu bhaviṣyat kālānni sūcincē 'rēpu' annappuḍu kriyāśabdam vastāḍu ani mārindi. sīta strīlingam kanuka vaccindi, vastundi annāmu. rāmuḍu pumlingam kanuka vaccāḍu, vastāḍu annāmu.

రాముడు నిన్న వచ్చాడు. అనగా భూతకాలాన్ని సూచించే 'నిన్న' అన్నప్పుడు క్రియాశబ్దం వచ్చాడు అన్నాము. రేపు వస్తాడు. భవిష్యత్ కాలాన్ని సూచించే 'రేపు' అన్నప్పుడు క్రియాశబ్దం వస్తాడు అని మారింది. సీత స్త్రీలింగం కనుక వచ్చింది, వస్తుంది అన్నాము. రాముడు పుంలింగం కనుక వచ్చాడు, వస్తాడు అన్నాము.

Rāmuḍu came yesterday. Here, the word **ninna** (yesterday) indicates **bhūtakālam** (past tense). Hence the verb **vaccāḍu** (came). When we use the word 'rēpu' (tomorrow), it indicates **bhaviṣyatkālam** (future tense). Hence the verb **vastāḍu** (will come). 'Sīta' being feminine gender, the verb in the past tense is **vacindi**; and in the future tense the verb will be **vastundi**. So also, Rāmuḍu being masculine gender, the verb in the past tense is **vaccāḍu,** and in the future tense **vastāḍu**.

mukyamaina ī mūḍu kālālu telusukuni māṭlāḍāli. lēkapōtē mī māṭalaku artham unḍadu.

ముఖ్యమైన ఈ మూడు కాలాలు తెలుసుకుని మాట్లాడాలి. లేకపోతే మీ మాటలకు అర్థం ఉండదు.

When we talk we must be mindful of these three tenses. Otherwise, what we talk will not make sense.

ī mūḍu kālālu kāka jarugutū vunna kālam marokaṭi undi. dānini inglīṣulō kanṭinyūvas tens anṭāru. mūḍu kālāllōnu āyā samayālalō jarugutunna panini gurinci adi teliyacēstundi.

ఈ మూడు కాలాలు కాక జరుగుతూ వున్న కాలం మరొకటి ఉంది. దానిని ఇంగ్లీషులో కంటిన్యూవస్ టెన్స్ అంటారు. మూడు కాలాల్లోను ఆయా సమయాలలో జరుగుతున్న పనిని గురించి అది తెలియచేస్తుంది.

In addition to these three tenses, there is another one called Continuous Tense. The **vartamānakālam** (Present Continuous Tense) describes an action taking place. And so the action is incomplete. So is the case with Past Continuous Tense and Future Continuous Tense.

jarugutū unna kālam.

జరుగుతూ ఉన్న కాలం.

Continuous tense:

rādha ninna pustakam caduvutū unḍindi.
రాధ నిన్న పుస్తకం చదువుతూ ఉండింది.
Rādha was reading the book yesterday.

rādha rēpu pustakam caduvutū unṭundi.
రాధ రేపు పుస్తకం చదువుతూ ఉంటుంది.
Rādha will be reading the book tomorrow.

rādha pustakam caduvutū undi.
రాధ పుస్తకం చదువుతూ ఉంది.
Rādha is reading the book.

rādha ninna pūlu testū unḍindi. testū unḍindi anē kriya bhūtakālamlō jarugutū unnadānni teliyacēstundi.
రాధ నిన్న పూలు తెస్తూ ఉండింది. తెస్తూ ఉండింది అనే క్రియ భూతకాలంలో జరుగుతూ ఉన్నదాన్ని తెలియచేస్తుంది.
Rādha was bringing flowers yesterday. (The verb — was bringing — is in the Past Continuous tense — a continuing work in **bhūtakālam**).

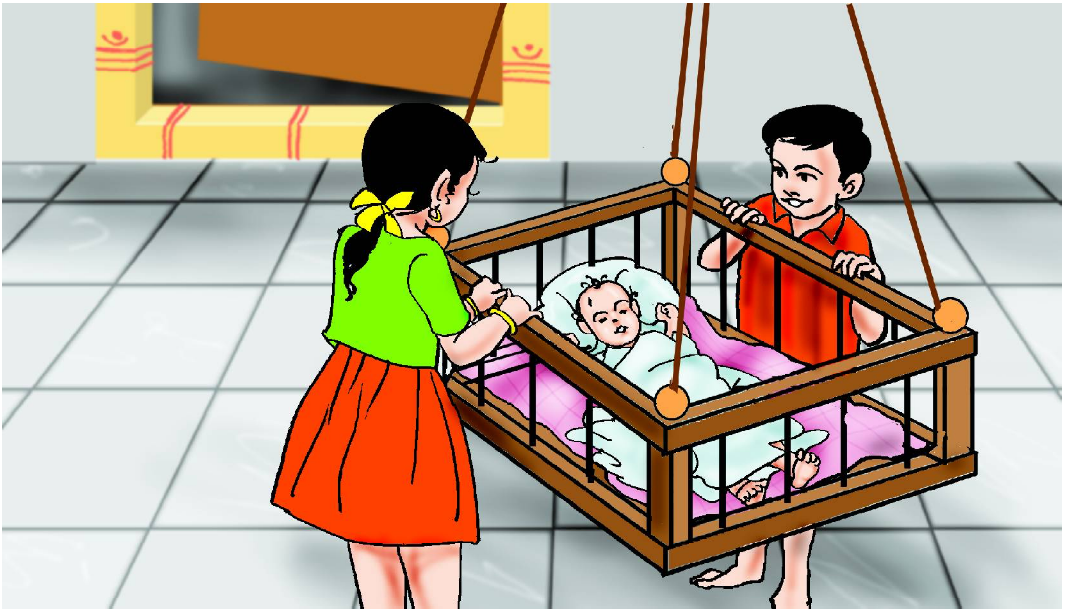
rāju bommalu vēstū unnāḍu. anagā prastutam bommalu vēstū unnāḍu. kābaṭṭi ī vākyam vartamāna kālamlō pani jarugutunnaṭlugā teliyacēstundi.
రాజు బొమ్మలు వేస్తూ ఉన్నాడు. అనగా ప్రస్తుతం బొమ్మలు వేస్తూ ఉన్నాడు. కాబట్టి ఈ వాక్యం వర్తమాన కాలంలో పని జరుగుతున్నట్లుగా తెలియచేస్తుంది.
Rāju is drawing pictures. (The verb is in the Present Continuous Tense — a continuing work in **vartamānakālam – the 'Present tense'**.)

rāju rēpu bommalu vēstū unṭāḍu. ikkaḍa kriya bhaviṣyat kālamlō jarugutū unḍē viṣayam teliyacēstundi.
రాజు రేపు బొమ్మలు వేస్తూ ఉంటాడు. ఇక్కడ క్రియ భవిష్యత్ కాలంలో జరుగుతూ ఉండే విషయం తెలియచేస్తుంది.
Rāju will be drawing pictures tomorrow. (The verb, here, is in the Future Continuous Tense) — a continuous tense in the **bhaviṣyatkālam.**

rāmu ninna banti āḍutū unnāḍu.
రాము నిన్న బంతి ఆడుతూ ఉన్నాడు.
Rāmu was playing with a ball yesterday.
(The verb is in the Past Continuous tense — a continuing work in bhūtakālam.)

ramaṇi pūlu testū undi.
రమణి పూలు తెస్తూ ఉంది.
Ramaṇi is bringing flowers.

rāju rēpu pūlu testū unṭāḍu.
రాజు రేపు పూలు తెస్తూ ఉంటాడు.
Rāju will be bringing flowers tomorrow.

sīta pāṭa pāḍutū unnadi.
సీత పాట పాడుతూ ఉన్నది.
Sīta is singing a song.
(The verb is in the Present Continuous tense — a continuing work in vartamānakālam.)

ā samayāniki rāju laibrarīki veḷtū unnāḍu.
ఆ సమయానికి రాజు లైబ్రరీకి వెళ్తూ ఉన్నాడు.
Rāju was going to the library at that time.

ramaṇi pūlu testū unṭundi.
రమణి పూలు తెస్తూ ఉంటుంది.
Ramaṇi will be bringing flowers.

rādha ninna pūlu teccindi.
రాధ నిన్న పూలు తెచ్చింది.
Rādha brought flowers yesterday.

ramaṇi rōjū pūlu testundi.
రమణి రోజూ పూలు తెస్తుంది.
Ramaṇi brings flowers daily.

pāpa ninna ūyala ūgutū unḍindi.
పాప నిన్న ఊయల ఊగుతూ ఉండింది.
The baby was swinging yesterday.

pāpa ūyala ūgutū unnadi.
పాప ఊయల ఊగుతూ ఉన్నది.
The baby is swinging.

pāpa rēpu ūyala ūgutū unṭundi.
పాప రేపు ఊయల ఊగుతూ ఉంటుంది.
The baby will be swinging tomorrow.

rāju rēpu pūlu testāḍu.
రాజు రేపు పూలు తెస్తాడు.
Rāju will bring flowers tomorrow.

rādha pūlu kōyaḍāniki veḷtū unṭundi.
రాధ పూలు కోయడానికి వెళ్తూ ఉంటుంది.
Rādha will be going to pluck flowers.

rēpu sāyantram sīta ēlūru veḷtū unṭundi.
రేపు సాయంత్రం సీత ఏలూరు వెళ్తూ ఉంటుంది.
Sīta will be going to Ēlūru tomorrow evening.

* * *

telugulō mukhyamgā bhūtakālam, vartamānakālam, bhaviṣyatkālālanu anusarinci kriyāśabdam mārutundi.
తెలుగులో ముఖ్యంగా భూతకాలం, వర్తమానకాలం, భవిష్యత్‌కాలాలను అనుసరించి క్రియాశబ్దం మారుతుంది.
When the tenses are changed, the verb also changes.

ippuḍu alānṭi mārpunu ī kindi vākyāla dwārā gamaniddām.
ఇప్పుడు అలాంటి మార్పును ఈ కింది వాక్యాల ద్వారా గమనిద్దాం.
Shall we look at some more sentences to know such changes?

bhūtakālam భూతకాలం Past tense	vartamānakālam వర్తమానకాలం Present tense	bhaviṣyatkālam భవిష్యత్ కాలం Future tense
ranganna bajāru veḷḷāḍu రంగన్న బజారు వెళ్ళాడు. Ranganna went to the market.	ranganna bajāru veḷtunnāḍu రంగన్న బజారు వెళ్తున్నాడు. Ranganna goes to the market.	ranganna rēpu bajāru veḷtāḍu. రంగన్న రేపు బజారు వెళ్తాడు. Ranganna will go to the market tomorrow.
mērī baḍiki veḷḷindi. మేరీ బడికి వెళ్ళింది. Mary went to school.	mērī baḍiki veḷtunnadi. మేరీ బడికి వెళ్తున్నది. Mary goes to school.	mērī ellunḍi baḍiki veḷtundi. మేరీ ఎల్లుండి బడికి వెళ్తుంది. Mary will go to school the day after tomorrow.
rahīm panḍlu teccāḍu. రహీం పండ్లు తెచ్చాడు. Rahīm brought fruits.	rahīm panḍlu testunnāḍu. రహీం పండ్లు తెస్తున్నాడు. Rahim brings fruits.	rahīm sāyantram panḍlu testāḍu. రహీం సాయంత్రం పండ్లు తెస్తాడు. Rahīm will bring fruits in the evening.

karuṇa pāṭa pāḍindi.	karuṇa pāḍutunnadi.	karuṇa rēpu pāṭa pāḍutundi.
కరుణ పాట పాడింది.	కరుణ పాడుతున్నది.	కరుణ రేపు పాట పాడుతుంది.
Karuṇa sang a song.	Karuṇa sings a song.	Karuṇa will sing a song tomorrow.
amala ninna vaccindi.	amala vastunnadi.	amala rēpu vastundi.
అమల నిన్న వచ్చింది.	అమల వస్తున్నది.	అమల రేపు వస్తుంది.
Amala came yesterday.	Amala comes.	Amala will come tomorrow.

konni kālamtō nimittam lēkuṇḍa eppuḍū jarigēvi unṭāyi. avi nirantara kriyalu. vāṭini inglīṣulō yūnivarsal trūts anṭāru.

కొన్ని కాలంతో నిమిత్తం లేకుండా ఎప్పుడూ జరిగేవి ఉంటాయి. అవి నిరంతర క్రియలు. వాటిని ఇంగ్లీషులో యూనివర్సల్ ట్రూత్స్ అంటారు.

There are some universal truths, true at any time and for all times:

vantena kinda nunci nadi pravahistundi.
వంతెన కింద నుంచి నది ప్రవహిస్తుంది.
The river flows under the bridge.

vēsavilō mallelu pūstāyi.
వేసవిలో మల్లెలు పూస్తాయి.
Jasmines bloom in summer.

sūryuḍu tūrpuna udayincunu.
సూర్యుడు తూర్పున ఉదయించును.
The sun rises in the east.

vennela callagā unḍunu.
వెన్నెల చల్లగా ఉండును.
The moonlight is cool.

kinda iccina vākyālu ē kālāniki sambandincinavō gurtincaṇḍi.

కింద ఇచ్చిన వాక్యాలు ఏ కాలానికి సంబంధించినవో గుర్తించండి.

Name the tenses of the following sentences:

sīta ā pustakam cadivindi.

1. సీత ఆ పుస్తకం చదివింది.

Sīta read that book.

rādha pāḍutunnadi.

2. రాధ పాడుతున్నది.

Rādha sings.

mērī baḍiki veḷtū unḍindi.

3. మేరీ బడికి వెళ్తూ ఉండింది.

Mary was going to school.

mēmu rēpu pustaka pradarśanaku veḷtāmu.

4. మేము రేపు పుస్తక ప్రదర్శనకు వెళ్తాము.

We will go to the book exhibition tomorrow.

nēnu rēpu ī samayāniki mā ūriki veḷtū unṭānu.

5 నేను రేపు ఈ సమయానికి మా ఊరికి వెళ్తూ ఉంటాను.

By this time tomorrow, I will be going to our village.

āme, monna mā inṭiki vaccindi.

6. ఆమె, మొన్న మా ఇంటికి వచ్చింది.

She came to our house the day before yesterday.

āme vaccēsariki nēnu caduvukunṭū unṭini.

7. ఆమె వచ్చేసరికి, నేను చదువుకుంటూ ఉంటిని.

By the time she came, I was reading.

bhūmi sūryuḍu cuṭṭū tirugutundi.

8. భూమి సూర్యుడు చుట్టూ తిరుగుతుంది.

The earth goes round the sun.

abrahām pōyina samvatsaram nāku uttaram rāśāḍu.

9. అబ్రహాం పోయిన సంవత్సరం నాకు ఉత్తరం రాశాడు.

Abraham wrote me a letter last year.

āyēṣā renḍu samvatsarāla kritam kālēji caduvu pūrti cēsindi.

10. ఆయేషా రెండు సంవత్సరాల క్రితం కాలేజి చదువు పూర్తి చేసింది.

Āyēṣā completed her collegiate studies two years back.

inkō samvatsarāniki hari injanīring pūrtavutundi.

11. ఇంకో సంవత్సరానికి హరి ఇంజనీరింగ్ పూర్తవుతుంది.

Hari's engineering will be completed in a year's time.

javābulu జవాబులు Answers

pāḍutū unnadi jarugutū unna vartamānakālam

1. పాడుతూ ఉన్నది. జరుగుతూ ఉన్న వర్తమానకాలం

is singing — present continuous tense.

cadivindi bhūtakālam.

2. చదివింది భూతకాలం

read — past tense.

pāḍutunnadi vartamānakālam.

3. పాడుతున్నది. వర్తమానకాలం.

sings –simple present tense.

veḷtū unḍindi jarugutū unna bhūtakālam

4. వెళ్తూ ఉండింది. జరుగుతూ ఉన్న భూతకాలం

was going — past continuous tense.

veḷtāmu bhaviṣyatkālam

5. వెళ్తాము. భవిష్యత్కాలం

will go — future tense.

veḷtū unṭānu. jarugutū unḍē bhaviṣyatkālam

6. వెళ్తూ ఉంటాను. జరుగుతూ ఉండే భవిష్యత్కాలం

will be going — future continuous tense.

vaccindi. bhūtakālam

7. వచ్చింది. భూతకాలం.

came — simple past tense.

chaduvukuntū untini. jarugutū unna bhūtakālam

8. చదువుకుంటూ ఉంటిని. జరుగుతూ ఉన్న భూతకాలం

was reading — past continuous tense.

tirugutundi. nirantaram jarigēdi

9. తిరుగుతుంది. నిరంతరం జరిగేది

goes round — ever happening action. (This simple present tense is also used to express some general fact or eternal truth.)

rāśāḍu. bhūtakālam

10. రాశాడు. భూతకాలం

wrote – past tense.

pūrticēsindi. bhūtakālam

11. పూర్తి చేసింది. భూతకాలం

completed – past tense.

pūrtavutundi. bhaviṣyatkālam

12. పూర్తవుతుంది. భవిష్యత్కాలం

will be completed — future tense.

pāṭham-9 - పాఠం-9 - Lesson-9

ī pāṭhamlō manam avyayālu anē padāla gurinci telusukundām. reṇḍu padāla madya nunna sambandānni ī avyayālu teliyacēstāyi. linga, vacana, kāla bhēdālanu baṭṭi avyayālu māravu. vīṭini vibhaktyarthaka padālani kūḍā anṭāru. ī padālanu inglīṣulō pripōjiṣans anṭāru.

ఈ పాఠంలో మనం అవ్యయాలు అనే పదాల గురించి తెలుసుకుందాం. రెండు పదాల మధ్య నున్న సంబంధాన్ని ఈ అవ్యయాలు తెలియచేస్తాయి. లింగ, వచన, కాల భేదాలను బట్టి అవ్యయాలు మారవు. వీటిని విభక్త్యర్థక పదాలని కూడా అంటారు. ఈ పదాలను ఇంగ్లీషులో ప్రిపోజిషన్స్ అంటారు.

In this lesson let us learn about 'avyayālu' which means indeclinable words — words not liable to change. They are immutable, eternal. In English they are called prepositions. They are used to show the relationship of a word to other words in a sentence. They are also called '*vibhaktyardhaka* padamulu' in Telugu.

udāharaṇalu : ఉదాహరణలు : examples:

ā ceṭṭukomma mīda cilaka unnadi.
ఆ చెట్టుకొమ్మ మీద చిలక ఉన్నది.
There is a parrot on a branch of the tree.

balla kinda pensilu paḍindi.
బల్ల కింద పెన్సిలు పడింది.
The pencil has fallen under the table.

"balla", "pensilu" reṇḍu padālu. pensilu balla<u>kinda</u> paḍindi ani ceppaḍam valana adi oka ardhavantamaina vākyam ayindi.

"బల్ల", "పెన్సిలు" రెండు పదాలు. పెన్సిలు బల్ల<u>కింద</u> పడింది అని చెప్పడం వలన అది ఒక అర్థవంతమైన వాక్యం అయింది.

"Table" and "pencil" are two words. When we say, 'The pencil has fallen <u>under</u> the table,' it is a complete and meaningful sentence.

rāmuki, rājukī madhya śyām unnāḍu.
రాముకి రాజుకీ మధ్య శ్యామ్ ఉన్నాడు.
Śhyām is in between Rāmu and Rāju.

rādhanu ṭīki pilicānu,<u>ayinā</u> rālēdu.
రాధను టీకి పిలిచాను, <u>అయినా</u> రాలేదు.

I invited Rādha for tea; but she did not turn up.

kruṣṇa kōsamē cūstunnā, <u>kāni</u> rālēdu.
కృష్ణ కోసమే చూస్తున్నా, <u>కాని</u> రాలేదు.
Kriṣṇa has not come yet; I am waiting for him.

samuccayālu
సముచ్చయాలు
Conjunctions

telugu bhāṣalō samuccayālu renḍu padālanu gāni, renḍu vākyālanu gāni kaluputāyi. samuccayālanu inglīṣulō kanjenkshans anṭāru. samāna dharmam kala vākyālanē ivi kaluputāyi.
తెలుగు భాషలో సముచ్చయాలు రెండు పదాలను గాని, రెండు వాక్యాలను గాని కలుపుతాయి. సముచ్చయాలను ఇంగ్లీషులో కన్‌జంక్షన్స్ అంటారు. సమాన ధర్మం కల వాక్యాలనే ఇవి కలుపుతాయి.
Samuccayālu (Conjunctions) in the Telugu language connect words with words as well as sentences with sentences. *(However, the words connected must be of the same grammatical part of speech and of the same grammatical construction.)*

kamala mariyu sīta akka celleḷḷu anē vākyamlō sītakū, kamalakū unna sambandham 'mariyu' anē samuccayam teliyacēstundi.
కమల మరియు సీత అక్క చెల్లెళ్ళు అనే వాక్యంలో సీతకూ, కమలకూ ఉన్న సంబంధం 'మరియు' అనే సముచ్చయం తెలియచేస్తుంది.
Kamala and Sīta are sisters. Here the conjunction 'and' connects two nouns showing their relationship.

rāmu cadavagalaḍu, mariyu rāyagalaḍu
రాము చదవగలడు, మరియు రాయగలడు.
Rāmu can read, and write as well.

nāku oka kalam ayinā pensil ayinā ivvanḍi. anē vākyamlō kalamu, pensil renḍu vastuvulalō ēdō okaṭi kāvāli ani ardham, ayinā anē padam valla vaccindi.
నాకు ఒక కలం అయినా పెన్సిల్ అయినా ఇవ్వండి. అనే వాక్యంలో కలము, పెన్సిల్ రెండు వస్తువులలో ఏదో ఒకటి కావాలి అని అర్థం, 'అయినా' అనే పదం వల్ల వచ్చింది.
Give me either a pen or a pencil.
In this sentence, a choice is expressed. "Either or" is an alternative conjunction denoting either a pen or a pencil.

ikkaḍa kalamu lēka pensil ani kūḍā anavaccu.
ఇక్కడ కలము లేక పెన్సిల్ అని కూడా అనవచ్చు.
In this sentence we can use only 'or' to convey the meaning. 'Give me a pen or a pencil.'

ikkaḍa "ayinā", "lēka" anē padālu ēmi teliyacēstunnavi? nāku pennu kāni pensilu kāni kāvālani. ī vidhamgā renḍu padālanu gāni, vākyālanu gāni kalipē padālu samuccayālu.
ఇక్కడ "అయినా", "లేక" అనే పదాలు ఏమి తెలియచేస్తున్నవి? నాకు పెన్ను కాని పెన్సిలు కాని కావాలని. ఈ విధంగా రెండు పదాలను గాని, వాక్యాలను గాని కలిపే పదాలు సముచ్చయాలు.
In these sentences, what do the words "either or" and 'or' indicate? 'I want a pen or a pencil.' Conjunctions therefore connect words with words as well as sentences with sentences.

mariyu, kāni, anduvalana, vale, varaku, ayinappaṭikī vanṭi padālu samuccayālu.
మరియు, కాని, అందువలన, వలె, వరకు, అయినప్పటికీ-వంటి పదాలు సముచ్చయాలు.
Some other conjunctions are: and, but, therefore, like, too, till, however, as well as, further, neither-nor, either or, moreover.

ī kindi vākyālalō samuccayālanu gurtincanḍi.
ఈ కింది వాక్యాలలో సముచ్చయాలను గుర్తించండి
Point out the conjunctions (samuccayālu) in the following:

gōpi mancivāḍu mariyu telivainavāḍu.
1. గోపి మంచివాడు మరియు తెలివైనవాడు.
Gōpi is a good boy and intelligent as well.

rāju bāgā caduvutāḍu kāni allari cēstāḍu.
2. రాజు బాగా చదవుతాడు కాని అల్లరి చేస్తాడు.
Rāju reads well, but plays mischief.

nā pani pūrti ayēvarakū unḍu, lēkapōtē veḷḷu.
3. నా పని పూర్తి అయేవరకూ ఉండు, లేకపోతే వెళ్ళు.
Wait till I complete my work, or else you can go.

ataḍu pēdavāḍu ayinā nijāyitī paruḍu.
4. అతడు పేదవాడు అయినా నిజాయితీ పరుడు.
Though poor, he is honest.

ninna sāyantram vāna vaccindi andukani mā akka rālēdu.
5. నిన్న సాయంత్రం వాన వచ్చింది అందుకని మా అక్క రాలేదు.
It rained last evening; so my sister did not come.

javābulu జవాబులు Answers

mariyu	kāni	lēkapōtē
1. మరియు	2. కాని	3. లేకపోతే
and	but	or else
ayinā	andukani	
4. అయినా	5. అందుకని (జరిగిన పనికి కారణం)	
though	so (reason for an action)	

pāṭham-10 - పాఠం-10 - Lesson-10

inglīṣulō kēslu unnaṭlugānē telugulō vibhaktulu vunnāyi. manam ī pāṭhamlō vāṭini gurinci telusukundām.

ఇంగ్లీషులో కేస్‌లు ఉన్నట్లుగానే తెలుగులో విభక్తులు వున్నాయి. మనం ఈ పాఠంలో వాటిని గురించి తెలుసుకుందాం.

Just as there are cases in the English language, there are *vibhaktulu* in the Telugu language. Let us learn about these *vibhaktulu* (cases) in this lesson.

vākyamlō padāla madhya gala sambandhānni teliyacēsēvi vibhaktulu.

వాక్యంలో పదాల మధ్య గల సంబంధాన్ని తెలియచేసేవి విభక్తులు.

Vibhakti indicates relationship between the words in a sentence.

rāmuḍu kukkanu koṭṭenu anē vākyamlō karta ēdi? karta rāmuḍu. rāmuḍu ēmi cēśāḍu? koṭṭāḍu. anagā koṭṭaḍam kriya. evarini? kukkanu. kukka karma.

రాముడు కుక్కను కొట్టెను అనే వాక్యంలో కర్త ఏది? కర్త రాముడు. రాముడు ఏమి చేశాడు? కొట్టాడు. అనగా కొట్టడం క్రియ. ఎవరిని? కుక్కను. కుక్క కర్మ.

"Rāmuḍu beat the dog." What is the subject in this sentence? Rāmuḍu is the subject. What did Rāmuḍu do? He beat. (Beating is an action. So it is the verb.) Whom did he beat? He beat the dog. So, dog is the object.

rāmuḍu, kukka ivi renḍū nāmavācakālē. koṭṭuṭa anēdi kriya.

రాముడు, కుక్క ఇవి రెండూ నామవాచకాలే. కొట్టుట అనేది క్రియ.

"Rāmuḍu" and "dog" are nouns."Beat" is the verb.

kukka śabdāniki 'nu' anē vibhakti cēraḍam valana adi rāmuḍu kukkanu koṭṭenu. anē ardhavantamaina vākyamgā mārindi. anagā karta cēsē panini teliyacēstunnadi.

కుక్క శబ్దానికి 'ను' అనే విభక్తి చేరడం వలన అది 'రాముడు కుక్కను కొట్టెను' అనే అర్థవంతమైన వాక్యంగా మారింది. అనగా కర్త చేసే పనిని తెలియచేస్తున్నది.

Adding 'nu' to the word dog made it a meaningful sentence. In other words, that case-ending 'nu' makes the work of the subject very clear.

inkō udāharaṇa cūddām.

ఇంకో ఉదాహరణ చూద్దాం.

Let us see another example:

idi sīta kalamu.

ఇది సీత కలము.

This is Sīta's pen.

anṭē adi sīta yokka kalamu.

ikkaḍa sītaku kalāniki unna sambandhamēmiṭi? 'yokka' anē padam sīta hakkunu teliyacēstunnadi.

అంటే అది సీత యొక్క కలము.

ఇక్కడ సీతకు కలానికి ఉన్న సంబంధమేమిటి? 'యొక్క' అనే పదం సీత హక్కును తెలియచేస్తున్నది.

It means, this pen belongs to Sīta. Here, what is the relation between Sīta and pen? It is Sīta's pen. Sīta possesses it. She has a right over the pen.

maroka vākyam

మరొక వాక్యం

Let us consider another sentence:

sīta rādha koraku panḍlu teccindi.

సీత రాధ కొరకు పండ్లు తెచ్చింది.

Sīta brought fruits for Rādha.

sīta panḍlu teccindi. evari <u>koraku?</u> rādha <u>koraku</u>.

sīta cēsina kriya, panḍlu tēvaḍam. evarikoraku rādha <u>koraku</u>.

ikkaḍa <u>koraku</u> anēdi vibhakti.

సీత పండ్లు తెచ్చింది. ఎవరి <u>కొరకు?</u> రాధ <u>కొరకు.</u>

సీత చేసిన క్రియ, పండ్లు తేవడం. ఎవరికొరకు రాధ <u>కొరకు</u> .

ఇక్కడ <u>కొరకు</u> అనేది <u>విభక్తి</u>.

Sīta brought fruits.

For whom?

For Rādha.

What did Sīta do? She 'brought' fruits. That was her action — kriya (verb).

For whom? For Rādha. The fourth case-ending 'for' (koraku) is used to indicate syntactic relation between Sīta, Rādha and fruits.

ī vidhamgā, oka vākyamlō karta, karma, kriyalaku gala sambandhānni avi cēsē panulanu, cēsina vidhānānni vivarangā ceppaḍāniki vibhaktulu upayōgapaḍatāyi. telugulō ēḍu mukhyamaina vibhaktulu. okarini pilavaḍāniki upayōgincēdi sambōdhanā vibhakti. ivannī okaṭi renḍu aksharāla, padāla cērikatō vākyāniki vērvēru arthālanu istāyi. ī kindi vibhaktulu cūḍanḍi.

ఈ విధంగా ఒక వాక్యంలో కర్త, కర్మ, క్రియలకు గల సంబంధాన్ని అవి చేసే పనులను, చేసిన విధానాన్ని వివరంగా చెప్పడానికి విభక్తులు ఉపయోగపడతాయి. తెలుగులో ఏడు ముఖ్యమైన విభక్తులు. ఒకరిని పిలవడానికి ఉపయోగించేది సంబోధనా విభక్తి. ఇవన్నీ ఒకటి రెండు అక్షరాల, పదాల చేరికతో వాక్యానికి వేర్వేరు అర్థాలను ఇస్తాయి. ఈ కింది విభక్తులు చూడండి.

Vibhaktulu (cases) are therefore used to show the syntactic relation between the subject, object and verb, and to explain clearly the work they do and how they do it. In the Telugu language, *vibhaktulu* are of seven kinds. Various case-forms are expressed with the aid of various prepositions or case-endings. Examine the following *vibhaktulu* (cases): There is another case form to address others. It is known as vocative case or Nominative case of address.

prathamā vibhakti	**ḍu, mu, vu, lu**
ప్రథమా విభక్తి	**డు,ము,వు,లు**
nominative case	**ḍu, mu, vu, lu.**

'ḍu' pumlinga śabdālaku vastundi.
udā : rāmuḍu, krusṇuḍu,
'డు' పుంలింగ శబ్దాలకు వస్తుంది.
ఉదా : రాముడు, కృష్ణుడు.
The first case-ending **ḍu** is applicable to masculine nouns.
Eg: Rāmu**ḍu**, Kriṣṇu**ḍu.**

'mu' napumsakalingālaku vastundi.
udā : daivamu, vanamu, vrukshamu
'ము' నపుంసకలింగాలకు వస్తుంది.
ఉదా : దైవము, వనము, వృక్షము
mu is applicable to nouns of neuter gender.
Eg: deity, forest, a tree.

'vu' ukārānta śabdālaku, “gō” śabdāniki vastundi.
udā :jantuvu, taruvu, madhuvu, gōvu
‘వు’ ఉకారాంత శబ్దాలకు, “గో” శబ్దానికి వస్తుంది.
ఉదా : జంతువు, తరువు, మధువు, గోవు
‘Vu’ is applicable to words ending with ‘U’ sound and to the word ‘go’ (cow).
Eg: animal, tree, honey, cow.

'lu' bahuvacanamlo vastundi.
udā : strīlu, gōvulu
‘లు’ బహువచనంలో వస్తుంది.
ఉదా : స్త్రీలు, గోవులు
lu is aplicable to plural forms.
Eg: ‘strīlu’ (women), ‘govulu’ (cows).

ataḍu rāmuḍu
అతడు రాముడు
He is Rāmuḍu.

pūlu vikaśincāyi.
పూలు వికశించాయి.
The flowers have bloomed.

āvu sādhu jantuvu.
ఆవు సాధు జంతువు.
Cow is a domestic animal.

ā vanamu andamugā unnadi.
ఆ వనము అందముగా ఉన్నది.
That garden is beautiful.

paina cadivina ‘rāmuḍu’, ‘vanamu’, ‘jantuvu’ anē padālalō vāḍina ḍu, mu, vu, lu prathamā vibhakti.
పైన చదివిన ‘రాముడు’, ‘వనము’, ‘జంతువు’ అనే పదాలలో వాడిన డు, ము, వు, లు ప్రథమా విభక్తి.
In the above sentences, Rāmuḍu, ‘vanamu’, jantuvu — **ḍu, mu, vu,** are the first case (***prathamā vibhakti*** or Nominative Case) endings.

* * *

dwitīyā vibhakti ni, nu, la, gūrci, gurinci
ద్వితీయా విభక్తి ని, ను, ల, గూర్చి, గురించి
accusative case ni, nu, la, gūrchi, gurinchi.

karmaku sambandhinci dwitīyā vibhakti vastundi. kriya yokka phalānni evaru anubhavistārō, vāru karma
కర్మకు సంబంధించి ద్వితీయా విభక్తి వస్తుంది. క్రియ యొక్క ఫలాన్ని ఎవరు అనుభవిస్తారో, వారు కర్మ.
The case that relates to the object in a sentence is called Accusative or Objective Case (dwitīyā vibhakti or second case in the order). A noun or noun equivalent is in the Accusative or Objective Case when it is used as the direct object of a transitive verb.

sītanu pilicānu.
సీతను పిలిచాను.
I called Sīta.
ikkaḍa pilavaḍam kriya. evarini pilicānu? sītanu. sīta karma. 'nu' anē dwitīyā vibhakti sītanu cērindi.
ఇక్కడ పిలవడం క్రియ. ఎవరిని పిలిచాను? సీతను. సీత కర్మ. 'ను' అనే ద్వితీయా విభక్తి సీతను చేరింది.
Here, 'called' is the verb. Whom did I call? Sīta. (Sīta**nu**)
So, Sīta is the object. In Telugu, it is 'Sītanu". In the second case, the case-ending **nu** is added to the object 'Sīta.'

tallini mincina daivamu lēdu.
తల్లిని మించిన దైవము లేదు.
No deity is greater than mother.

rājuni rammanu.
రాజుని రమ్మను.
Ask Rāju to come.

atani gūrci nāku teliyadu.
అతని గూర్చి నాకు తెలియదు.
I do not know anything about him.

nī gurinci nāku telusu.
నీ గురించి నాకు తెలుసు.
I know about you.

* * *

trutīyā vibhakti cētan, cē(n), tōḍan, tō(n)
తృతీయా విభక్తి చేతన్, చే(న్), తోడన్, తో(న్)
instrumental case chētan, che, tōḍan, to.

kriya cēsē paniki evaru āśrayam avutārō vāru karta. trutīyā vibhakti kartaku cērutundi.
క్రియ చేసే పనికి ఎవరు ఆశ్రయం అవుతారో వారు కర్త. తృతీయా విభక్తి కర్తకు చేరుతుంది.
A noun or its equivalent about which something is said (predicated) in a sentence is called the subject. The third case (*trutīyā vibhakti*) relates to the subject.

pāpa cēta pustakam cadivincu.
పాప చేత పుస్తకం చదివించు.
Get the book read by the girl.

cadivincaḍam kriya-evari cēta? pāpacēta.
చదివించడం క్రియ-ఎవరి చేత? పాపచేత.
To make the baby read (chadivincu) is the verb.
By whom (evaricēta)?
By the girl (pāpacēta).
Other sentences can be similarly formed.

nītō nēnū vastānu.
నీతో నేనూ వస్తాను.
I will also come with you.

rājutō ramaṇi kūḍā vaccindi.
రాజుతో రమణి కూడా వచ్చింది.
Ramaṇi also came along with Rāju.

śāntam tōḍa saukyamu unṭundi.
శాంతం తోడ సౌఖ్యము ఉంటుంది.
Happiness exists along with peace.

* * *

caturthī vibhakti **koraku, kai**
చతుర్థీ విభక్తి **కొరకు, కై**
dative case **koraku, kai.**

evari nimittam kriya jarugutundō vāriki caturthī vibhakti vastundi.
ఎవరి నిమిత్తం క్రియ జరుగుతుందో వారికి చతుర్థీ విభక్తి వస్తుంది.
The case of nouns or pronouns and words in grammatical agreement with them, indicating an indirect object or recipient, is known as Dative Case (*caturthī vibhakti* — for, to).

ataḍu rāmuni koraku vaccāḍu.
అతడు రాముని కొరకు వచ్చాడు.
He came for Rāma.

ataḍu vaccāḍu.
అతడు వచ్చాడు.
He came.

enduku?
ఎందుకు?
Why?

rāmuni koraku.
రాముని కొరకు
For Rāmu.

nēnu rādhakai pūlu teccānu.
నేను రాధకై పూలు తెచ్చాను.
I have brought flowers for Rādha.

paramātmuḍu dharma rakshṇakai anēkasārlu avatarincāḍu.
పరమాత్ముడు ధర్మ రక్షణకై అనేకసార్లు అవతరించాడు.
God manifested Himself time and again on the earth to protect righteousness (Dharma).

* * *

pancamī vibhakti valana, kanṭe, paṭṭi
పంచమీ విభక్తి వలన, కంటె, పట్టి
ablative case valana, kanṭe, paṭṭi.

apāyamu, bhayamu, parājayam, pramādam, ālasyam modalainavi jariginappuḍu, avi enduku jarigāyō ā kāraṇam ceppaḍāniki pancamī vibhakti vastundi.
అపాయము, భయము, పరాజయం, ప్రమాదం, ఆలస్యం మొదలైనవి జరిగినప్పుడు, అవి ఎందుకు జరిగాయో ఆ కారణం చెప్పడానికి పంచమీ విభక్తి వస్తుంది.
The case of nouns or pronouns and words in grammatical agreement with them indicating an agent, instrument or location is Ablative Case (*pancamī vibhakti* — valana, kanṭe, paṭṭi — by, than, on account of). It indicates the cause of certain effect or result.

cōruni valana bhayamu kaligindi.
చోరుని వలన భయము కలిగింది.
Fear was caused by the thief.

ī pani nī valana ālasyam ayindi.
ఈ పని నీ వలన ఆలస్యం అయింది.
This work has been delayed on account of you.

hanumantuni valana sītamma jāḍa telisindi.
హనుమంతుని వలన సీతమ్మ జాడ తెలిసింది.
The whereabouts of Sītamma were made known by Hanumān.

rājuni baṭṭi ranga kūḍā vaccāḍu.
రాజుని బట్టి రంగ కూడా వచ్చాడు.
Ranga also came on account of Rāju.

vāsu kanṭe ramaṇa balavantuḍu.
వాసు కంటె రమణ బలవంతుడు.
Ramaṇa is stronger than Vāsu.

* * *

ṣaṣṭī vibhakti ki, ku, yokka, lō, lōpala
షష్ఠీ విభక్తి కి, కు, యొక్క, లో, లోపల
genitive case ki, ku, yokka, lō, lōpala.

sambandhānni teliyacēsēṭappuḍu ṣaṣṭī vibhakti vastundi.

సంబంధాన్ని తెలియచేసేటప్పుడు షష్ఠీ విభక్తి వస్తుంది.

The Genitive Case primarily expresses possession, and from that it has been extended to many kindred relations. This is the '*ṣaṣṭī vibhakti*' with sixth case-ending of 'ki, ku, yokka, lō, lōpala' — to. of, in, and 's.

idi ramaṇi(yokka) pennu.

ఇది రమణి(యొక్క) పెన్ను.

This is Ramaṇi's pen.

rājuki ī viṣayam teliyadu.

రాజుకి ఈ విషయం తెలియదు.

Rāju does not know about this matter.

ā viṣayam nāku telusu; nīku telusu.

ఆ విషయం నాకు తెలుసు; నీకు తెలుసు.

You and I know about it.

atani(yokka) guṇam andarikī telusu.

అతని (యొక్క) గుణం అందరికీ తెలుసు.

Everybody knows about his character.

lata illu ikkaḍaku daggarē.

లత ఇల్లు ఇక్కడకు దగ్గరే.

Lata's house is not far from here.

nī mansu lōpala ālōcana nīkē telusu.

నీ మనసు లోపల ఆలోచన నీకే తెలుసు.

Only you know what is in your mind.

vāsu illu ūripakka tōṭalō unnadi.

వాసు ఇల్లు ఊరిపక్క తోటలో ఉన్నది.

Vāsu's house is in the garden on the outskirts of the village.

vāḷḷu lōpala gadilō māṭlāḍukunṭunnāru.

వాళ్ళు లోపల గదిలో మాట్లాడుకుంటున్నారు.

They are talking in the room.

* * *

saptamī vibhakti andu, na.
సప్తమీ విభక్తి అందు, న,
locative case andu, na.

ādhārānni teliyacēseṭappuḍu saptamī vibhakti vastundi.
ఆధారాన్ని తెలియచేసేటప్పుడు సప్తమీ విభక్తి వస్తుంది.
The Locative Case (*saptamī vibhakti* — 'andu' , 'na') relates to nouns, pronouns, and adjectives, expressing location (a particular place or position in which a person or thing is.)

bhagavantuḍu endu cūsina andu kalaḍu.
భగవంతుడు ఎందు చూసిన అందు కలడు.
Wherever you look, there is God. (Or) God is everywhere.

amma yandu ōrpu ekkuva.
అమ్మ యందు ఓర్పు ఎక్కువ.
Mother has a lot of patience.

ā dārina dongala bhayam ekkuva.
ఆ దారిన దొంగల భయం ఎక్కువ.
There is a threat of robbers on that road.

jāma ceṭṭuna cālā kāyalu unnavi.
జామ చెట్టున చాలా కాయలు ఉన్నవి.
There are plenty of fruits on the guava tree.
(The guava tree has plenty of fruits.)

ākāśāna lekkalēnanni cukkalu unnavi.
ఆకాశాన లెక్కలేనన్ని చుక్కలు ఉన్నవి.
There are countless stars in the sky.

puṇyātmulu svargāna unṭāru.
పుణ్యాత్ములు స్వర్గాన ఉంటారు.
The virtuous men stay in the heaven.

ī cīkaṭina paḍi elā veḷtāvu?
ఈ చీకటిన పడి ఎలా వెళ్తావు?
How can you go in this darkness?

* * *

sambōdhanā prathamā vibhakti ō, ōyī

సంబోధనా ప్రథమా విభక్తి ఓ, ఓయీ

Vocative case or nominative case of address (sambōdhanā prathamā vibhakti): Ō, you, hi, hello, hey.

ī vibhakti-evarinainā pilavaḍāniki, anagā sambōdhincaḍāniki, upayōgistāmu.

ఈ విభక్తి-ఎవరినైనా పిలవడానికి, అనగా సంబోధించడానికి, ఉపయోగిస్తాము.

Nominative Case of Address or Vocative Case is used to address a person (sambōdhanā vibhakti)— ō, ōyī — hey, you, hi, hello.

puruṣuni "ōyī" ani, strīlanu "ō" anī sambōdhistāru.

పురుషుని "ఓయీ" అని, స్త్రీలను "ఓ" అనీ సంబోధిస్తారు.

Ōyi refers to man.

Ō is used to address a woman. It may imply closeness or contempt.

ō sītā! iṭu rā!

ఓ సీతా! ఇటు రా!

Hey Sīta! Come here.

ōyī! aṭu veḷḷaku!

ఓయీ! అటు వెళ్ళకు!

Hey, don't go that side!

ō kruṣṇā! nannu rakshincu!

ఓ కృష్ణా! నన్ను రక్షించు!

Ō Kriṣṇā! Come to my rescue.

pāṭham-11 - పాఠం-11 - Lesson-11

pūrti ardhānni iccē pada samudāyānni vākyam anṭāmu. dīnini inglīṣulō senṭence anṭāru.

పూర్తి అర్థాన్ని ఇచ్చే పద సముదాయాన్ని వాక్యం అంటాము. దీనిని ఇంగ్లీషులో సెంటెన్స్ అంటారు.

A sentence is a group of words making complete sense.

vākyālu mūḍu vidhālugā vibhajimpabaḍḍāyi

1. sāmānya vākyam
2. samyukta vākyam
3. samśliṣṭa vākyam

వాక్యాలు మూడు విధాలుగా విభజింపబడ్డాయి:

1. సామాన్య వాక్యం
2. సంయుక్త వాక్యం
3. సంశ్లిష్ట వాక్యం

Sentences are classified as follows:

1. Simple Sentence
2. Compound Sentence
3. Complex Sentence

sāmānya vākyam

సామాన్య వాక్యం

simple sentence.

sāmānya vākyamlō karta, karma, kriya anēvi pradhānamaina vākyāngālu.

సామాన్య వాక్యంలో కర్త, కర్మ, క్రియ అనేవి ప్రధానమైన వాక్యాంగాలు.

A simple sentence contains subject, object and verb **(karta, karma and kriya)** in that order.

udāharaṇalu : ఉదాహరణలు : examples:

kamala andangā unṭundi.
కమల అందంగా ఉంటుంది.
Kamala is beautiful.

vimala telivainadi.
విమల తెలివైనది.
Vimala is intelligent.

rāju bāgā caduvutāḍu.
రాజు బాగా చదువుతాడు.
Rāju studies well.

ramaṇi baḍiki veḷḷindi.
రమణి బడికి వెళ్ళింది.
Ramaṇi went to school.

samyukta vākyam

సంయుక్త వాక్యం

Compound sentence

renḍu lēka mūḍu sāmānya vākyālu kalasi okē vākyamgā māritē adi samyukta vākyamavutundi. alā kalapaḍāniki 'mariyu' lēka 'kāni' vanṭi samuccayālu sahāyapaḍatāyi.

రెండు లేక మూడు సామాన్య వాక్యాలు కలసి ఒకే వాక్యంగా మారితే అది సంయుక్త వాక్యమవుతుంది. అలా కలపడానికి 'మరియు' లేక 'కాని' వంటి సముచ్చయాలు సహాయపడతాయి.

A compound sentence consists of two or more simple sentences joined together by coordinating conjunctions 'but', 'and', etc.

sīta akka, kamala cellelu.

సీత అక్క, కమల చెల్లెలు.

Sīta is the elder sister, and Kamala is the younger sister.

sīta (mariyu) kamala akkācelleḻḻu.

సీత (మరియు) కమల అక్కాచెల్లెళ్ళు.

Sīta and Kamala are sisters.

rāmu bāgā caduvutāḍu. ranga bāgā caduvutāḍu.

రాము బాగా చదువుతాడు. రంగ బాగా చదువుతాడు.

Rāmu reads well. Ranga reads well.

rāmu (mariyu) ranga bāgā caduvutāru.

రాము (మరియు) రంగ బాగా చదువుతారు.

Rāmu and Ranga read well.

vāsu bāgā caduvutāḍu. vāsu maracipōtāḍu.

వాసు బాగా చదువుతాడు. వాసు మరచిపోతాడు.

Vāsu reads well. Vāsu forgets.

vāsu bāgā caduvutāḍu kāni maracipōtāḍu.

వాసు బాగా చదువుతాడు కాని మరచిపోతాడు.

Vāsu reads well but forgets soon.

atanu rājuki annayyā? atanu rājuki tammuḍā?

అతను రాజుకి అన్నయ్యా? అతను రాజుకి తమ్ముడా?

Is he the elder brother of Rāju? Is he the younger brother of Rāju?

atanu rājuki annayyā? lēka tammuḍā?
అతను రాజుకి అన్నయ్యా? లేక తమ్ముడా?
Is he the elder or younger brother of Rāju?

śailaja pāṭalu rāstundi. śailaja pāṭalu pāḍutundi.
శైలజ పాటలు రాస్తుంది. శైలజ పాటలు పాడుతుంది.
Śailaja writes poems. Śailaja sings songs.

śailaja pāṭalu rāstundi, pāḍutundi.
శైలజ పాటలు రాస్తుంది, పాడుతుంది.
Śailaja writes poems and sings, too.

samśliṣṭa vākyam
సంశ్లిష్ట వాక్యం
Complex sentence

oka pradhāna vākyamtō okaṭigāni antakanṭē ekkuva apradhāna vākyālu kalisi vākyam ērpaḍitē dānini samśliṣṭa vākyam anṭāru. pūrti arthānni iccē vākyānni pradhāna vākyam ani, pūrti arthānni ivvani vākyānni apradhāna vākyam ani anṭāru. kriya samāptam kākapōtē vākyam pūrti ardhānni ivvadu.
ఒక ప్రధాన వాక్యంతో ఒకటిగాని అంతకంటే ఎక్కువ అప్రధాన వాక్యాలు కలిసి వాక్యం ఏర్పడితే దానిని సంశ్లిష్ట వాక్యం అంటారు. పూర్తి అర్థాన్ని ఇచ్చే వాక్యాన్ని ప్రధాన వాక్యం అని, పూర్తి అర్థాన్ని ఇవ్వని వాక్యాన్ని అప్రధాన వాక్యం అని అంటారు. క్రియ సమాప్తం కాకపోతే వాక్యం పూర్తి అర్థాన్ని ఇవ్వదు.

A sentence may also be made up of two or more clauses, one of which is dependent on, or subordinate to, another. Such a sentence is called a **Complex Sentence.**

rāmuḍu veḷḷāḍu. idi pradhāna vākyam. anagā arthavantamaina vākyam.
రాముడు వెళ్ళాడు. ఇది ప్రధాన వాక్యం. అనగా అర్థవంతమైన వాక్యం.
Rāmuḍu went. This is the main sentence which gives a clear meaning.

rāmuḍu veḷḷāḍu. rāmuḍu vaccāḍu.
రాముడు వెళ్ళాడు. రాముడు వచ్చాడు.
Rāmuḍu went. Rāmuḍu came.

anē vāṭini kalipi 'rāmuḍu veḷḷi vaccāḍu', ani rāstāmu.
అనే వాటిని కలిపి 'రాముడు వెళ్ళి వచ్చాడు', అని రాస్తాము.
We can club these two sentences thus: "Rāmuḍu veḷḷi vaccāḍu." (Rāmuḍu, after going out, returned.)

rāmuḍu veḻḻāḍu anēdi pūrti arthānni istundi.
రాముడు వెళ్ళాడు అనేది పూర్తి అర్థాన్ని ఇస్తుంది.

The sentence, "rāmuḍu veḻḻāḍu" (Rāmuḍu went.) makes complete sense.

'rāmuḍu veḻḻi' anēdi apradhāna vākyam. kriyā padam pūrti kākunḍā vākyāniki artham lēdu.
'రాముడు వెళ్ళి' అనేది అప్రధాన వాక్యం. క్రియా పదం పూర్తి కాకుండా వాక్యానికి అర్థం లేదు.
The expression, "rāmuḍu veḻḻi" (Rāmuḍu having gone) does not give complete meaning. The verb is incomplete.

veḻḻi-cēsi, cūsi, navvi - ilā vāḻḻu ēdaitē cēstunnārō ā 'kriya' madhyalō āgipōtē, avi apradhāna vākyālu. alā āgipōyina 'kriya'lu asamāpaka kriyalu.

వెళ్ళి- చేసి, చూసి, నవ్వి - ఇలా వాళ్ళు ఏదైతే చేస్తున్నారో ఆ 'క్రియ' మధ్యలో ఆగిపోతే, అవి అప్రధాన వాక్యాలు. అలా ఆగిపోయిన 'క్రియ'లు **అసమాపక క్రియలు.**

Having gone (veḻḻi), having done (chēsi), having seen (cūsi), sporting a smile (navvi), they are, he became, do not mean anything. They need some complements of the verbs, as they help to complete the meaning of the sentences. These are some types of incomplete verbs.

rāṇi pustakam cadivindi. rāṇi nidrapōyindi.
రాణి పుస్తకం చదివింది. రాణి నిద్రపోయింది.
Rāṇi read the book. Rāṇi slept off.

rāṇi pustakam cadivi nidrapōyindi.
రాణి పుస్తకం చదివి నిద్రపోయింది.

Having read the book, Rāṇi slept off.

pāṭham-12 - పాఠం-12 - Lesson-12

anukaraṇa vākyamulu renḍu vidhamulu :
అనుకరణ వాక్యములు రెండు విధములు :
There are two forms of speech

1.	pratyakshānukaraṇam ప్రత్యక్షానుకరణం **Direct Speech**	2.	parōkshānukaraṇam పరోక్షానుకరణం **Indirect Speech**

pratyakshānukaraṇam :
ప్రత్యక్షానుకరణం :
Direct Speech

pratyakshānukaraṇamlō eduṭivāru ceppindi ceppinaṭlugā anukarincaṭam. ā māṭalu koṭēṣanlō uncāli.
ప్రత్యక్షానుకరణంలో ఎదుటివారు చెప్పింది చెప్పినట్లుగా అనుకరించటం. ఆ మాటలు కొటేషన్‌లో ఉంచాలి.
In **pratyakshānukaraṇam** (Direct Speech) we give the words of the speaker in quotation marks without changing the words.

konni udāharaṇalu : కొన్ని ఉదాహరణలు : Some examples:

vāsu 'ā pani nāku telusu, nēnu cēstānu', annāḍu.
వాసు 'ఆ పని నాకు తెలుసు, నేను చేస్తాను', అన్నాడు.
"I know that work. I will do it", said Vāsu.

amma nannu, 'sāyantram twaragā rā', andi.
అమ్మ నన్ను, 'సాయంత్రం త్వరగా రా', అంది.
"Come early in the evening," said my mummy to me.

ṭīcar 'mīrantā mokkalu nāṭanḍi', annāru.
టీచర్ 'మీరంతా మొక్కలు నాటండి', అన్నారు.
"All of you plant saplings," said the teacher.

rāju gōpitō 'śraddagā caduvu', annāḍu.
రాజు గోపితో 'శ్రద్ధగా చదువు', అన్నాడు.
"Pay more attention to studies," said Rāju to Gōpi.

sunīta 'nākēvi kotta baṭṭalu', ani ammanu aḍigindi.
సునీత 'నాకేవి కొత్త బట్టలు', అని అమ్మను అడిగింది.
"What about new clothes for me?" Sunītha asked her mother.

pāpa 'katha ceppu, katha ceppu', ani goḍava cēstundi.
పాప 'కథ చెప్పు, కథ చెప్పు', అని గొడవ చేస్తుంది.
The baby pesters me, "Tell me a story, tell me a story."

* * *

parōkshānukaraṇam :
పరోక్షానుకరణం :
Indirect Speech:

parōkshānukaraṇamlō okaru ceppina vākyānni mana māṭalatō ceppāli. koṭēṣans unḍavu. avasaramaina cōṭa sarvanāmālu upayōgincāli.
పరోక్షానుకరణంలో ఒకరు చెప్పిన వాక్యాన్ని మన మాటలతో చెప్పాలి. కొటేషన్స్ ఉండవు. అవసరమైన చోట సర్వనామాలు ఉపయోగించాలి.
In the **parōkshānukaraṇam (Indirect Speech),** the words uttered by the speaker are not given, and no quotation marks are used. In other words, the speaker is not quoted verbatim.

vāsu ā pani tanaku telusanī, tanē cēstānanī annāḍu.
వాసు ఆ పని తనకు తెలుసనీ, తనే చేస్తాననీ అన్నాడు.
Vāsu said that he knew that work, and so he would do it.

rāju nēnu ekkaḍiki veḷtunnānō ceppamannāḍu.
రాజు నేను ఎక్కడికి వెళ్తున్నానో చెప్పమన్నాడు.
Rāju asked me to tell where I was going.

amma nannu sāyantram twaragā rammandi.
అమ్మ నన్ను సాయంత్రం త్వరగా రమ్మంది.
Mummy asked me to come back early in the evening.

ṭīcar mā andarinī mokkalu nāṭamannāru.
టీచర్ మా అందరినీ మొక్కలు నాటమన్నారు.
The teacher asked us to plant saplings.

rāju gōpini śraddagā cadavamannāḍu.
రాజు గోపిని శ్రద్ధగా చదవమన్నాడు.
Rāju advised Gōpi to pay more attention to his studies.

sunīta tanaku kotta baṭṭalu ēvi ani ammanu aḍigindi.
సునీత తనకు కొత్త బట్టలు ఏవి అని అమ్మను అడిగింది.
Sunītha asked her mother about new clothes for her.

pāpa katha ceppamani goḍava cēstōndi.
పాప కథ చెప్పమని గొడవ చేస్తోంది.
The baby pesters me to tell her a story.

mīru ēmi ceppinā, elā ceppinā intaku mundu telusukunna viṣayālu gurtuncukōvāli. linga bhēdālu, bhūta, bhaviṣyat, vartamāna kālālu, ēkavacanam, bahuvacanam vīṭini anusarinci kriyā padālalō vaccē mārpulu gurtuncukōvāli. vīṭini baṭṭi vākyam arthavantamgā tayāravutundi.

మీరు ఏమి చెప్పినా, ఎలా చెప్పినా ఇంతకు ముందు తెలుసుకున్న విషయాలు గుర్తుంచుకోవాలి. లింగ భేదాలు, భూత, భవిష్యత్, వర్తమాన కాలాలు, ఏకవచనం, బహువచనం వీటిని అనుసరించి క్రియా పదాలలో వచ్చే మార్పులు గుర్తుంచుకోవాలి. వీటిని బట్టి వాక్యం అర్థవంతంగా తయారవుతుంది.

Remember all the points we have dealt with so far to gain fluency in Telugu. Also remember the inevitable changes in the verb patterns depending upon the gender differences, tenses, and number.

pāṭham-13 - పాఠం-13 - Lesson-13

ikkaḍa koncem āganḍi
ఇక్కడ కొంచెం ఆగండి.
Wait a bit here.

manam māṭlāḍutunnappuḍu, avasaramainacōṭa concem āgi māṭlāḍutunṭāmu.
మనం మాట్లాడుతున్నప్పుడు, అవసరమైనచోట కొంచెం ఆగి మాట్లాడుతుంటాము.

When we speak, we give some pauses to make our speech clear and meaningful to the listener.

vākyamlōni arthānni baṭṭi ā vyavadhi mārutū unṭundi. alāgē swaramlō mārpu valana kūḍā viṣayam artham avutundi.
వాక్యంలోని అర్థాన్ని బట్టి ఆ వ్యవధి మారుతూ ఉంటుంది. అలాగే స్వరంలో మార్పు వలన కూడా విషయం అర్థం అవుతుంది.

The duration of the pause depends upon the meaning and context. Sometimes we make our point clear by means of intonation.

rasēṭappuḍu mātram konni gurtulu peṭṭaḍam valla telustundi. vāṭilō mukyamaina nālugu gurtulu ippuḍu telusukundām.
రాసేటప్పుడు మాత్రం కొన్ని గుర్తులు పెట్టడం వల్ల తెలుస్తుంది. వాటిలో ముఖ్యమైన నాలుగు గుర్తులు ఇప్పుడు తెలుసుకుందాం.
In writing we use punctuation marks to make the sentence clear and meaningful. Let us now discuss four punctuation marks:

cadivēṭappuḍu, rāsēṭappuḍu padāla madhya ekkaḍa āpālō, ekkaḍa āgālō, elā artham cēsukōvālō telipēvi virāma cihnālu. virāmamu anṭē āpaḍam, cihnam anṭē gurtu.
చదివేటప్పుడు, రాసేటప్పుడు పదాల మధ్య ఎక్కడ ఆపాలో, ఎక్కడ ఆగాలో, ఎలా అర్థం చేసుకోవాలో తెలిపేవి విరామ చిహ్నాలు. విరామము అంటే ఆపడం, చిహ్నం అంటే గుర్తు.
All written work is divided by points or stops which help the reader to follow the sense of what he is reading. Those signs are called **punctuation marks.** They regulate reading by indicating where the reader may pause and take breath, and how long he may pause.

virāma cihnālu ī kindi vidhamgā unnāyi.
విరామ చిహ్నాలు ఈ కింది విధంగా ఉన్నాయి.
The following are the punctuation marks:

1. **binduvu**
   బిందువు
   full stop (.)

2. **vākyāmśa binduvu**
   వాక్యాంశ బిందువు
   comma (,)

3. ardha binduvu
   అర్ధ బిందువు
   semi-colon (;)

4. **nyūna binduvu**
   న్యూన బిందువు
   colon (:)

5. **anukaraṇa cihnālu**
   అనుకరణ చిహ్నాలు
   quotation marks — (" ")

6. **praśnārthakam**
   ప్రశ్నార్థకం
   question mark (?)

7. **āścharyārdhakam**
   ఆశ్చర్యార్థకం
   exclamatory mark (!)

* * *

sīta tana pedda cellelu cinna tammuḍu pillalu annayya koḍuku peḷḷiki veḷḷāru
సీత తన పెద్ద చెల్లెలు చిన్న తమ్ముడు పిల్లలు అన్నయ్య కొడుకు పెళ్ళికి వెళ్ళారు
Sita her younger sister next to her younger brother children went to wedding of older brother's son

ī vākyamlō virāma cihnālu lēvu. okkasāri cadivi cūḍanḍi. ekkaḍa āpāli? elā cadavāli? teliyaḍam lēdu kadū!
ఈ వాక్యంలో విరామ చిహ్నాలు లేవు. ఒక్కసారి చదివి చూడండి. ఎక్కడ ఆపాలి? ఎలా చదవాలి? తెలియడం లేదు కదూ!
There are no punctuation marks in this sentence. We do not know where to stop and how to read it. It is a bundle of confusion, isn't it?

sīta, tana pedda cellelu, cinna cellelu, cinna tammuḍu, annayya koḍuku peḷḷiki veḷḷāru. ilā rāstē vivaramgā telustundi.
సీత, తన పెద్ద చెల్లెలు, చిన్న చెల్లెలు, చిన్న తమ్ముడు, అన్నయ్య కొడుకు పెళ్ళికి వెళ్ళారు. ఇలా రాస్తే వివరంగా తెలుస్తుంది.
Sīta, her elder sister, younger sister and younger brother went to the wedding of her elder brother's son.

sīta taruvāta, evarevaru veḷtunnārō ceppaḍāniki upayōgincina gurtuni 'kāmā' (,) anṭāru. māṭakū māṭakū madhya virāmam unḍaḍāniki sūcana ī kāmā. okē viṣayāniki sambandhincina vivarālu ekkuvagā unnappuḍu civari viṣayāniki tappa migilina anninṭiki kāmālu unḍāli.
సీత తరువాత, ఎవరెవరు వెళ్తున్నారో చెప్పడానికి ఉపయోగించిన గుర్తుని 'కామా' (,)అంటారు. మాటకూ మాటకూ మధ్య విరామం ఉండడానికి సూచన ఈ కామా. ఒకే విషయానికి సంబంధించిన వివరాలు ఎక్కువగా ఉన్నప్పుడు చివరి విషయానికి తప్ప మిగిలిన అన్నింటికి కామాలు ఉండాలి.
After the word 'Sīta', the punctuation mark, 'comma'(,)' is used to inform as to who are all going. Comma is used to denote the gap between the words. When there are too many details to be given, comma is used after every name or matter excepting the last name or matter.

konni udāharaṇalu : కొన్ని ఉదాహరణలు : Some examples:

āme kathalu, navalalu, nāṭakālu, pāṭalū rāstundi.
ఆమె కథలు, నవలలు, నాటకాలు, పాటలూ రాస్తుంది.

She writes stories, novels, plays and songs.

mā inṭlō erranivi, tellanivi, pasupuvi, ūdārangu gulābīlu pūstāyi.
మా ఇంట్లో ఎర్రనివి, తెల్లనివి, పసుపువి, ఊదారంగు గులాబీలు పూస్తాయి.
Red, white, yellow and purple roses bloom in our courtyard.

The Full Stop (the Period)

ekkuva virāmam kāvalsina cōṭa cukka peṭṭāli, a cukka binduvu. oka vākyam pūrtainappuḍu binduvu unḍāli.
ఎక్కువ విరామం కావాల్సిన చోట చుక్క పెట్టాలి, ఆ చుక్క బిందువు. ఒక వాక్యం పూర్తయినపుడు బిందువు ఉండాలి.
The full stop (.) marks the end of a complete and independent sentence.

udā : nēnu ninna vaccānu.

ఉదా : నేను నిన్న వచ్చాను.

Ex : I came yesterday.

rāju ēlūru veḷḷāḍu.

రాజు ఏలూరు వెళ్ళాడు.

Rāju has gone to Ēlūru.

samkshiptarūpamlō rāsina prati aksharam taruvāta binduvu unḍāli.

2. సంక్షిప్తరూపంలో రాసిన ప్రతి అక్షరం తరువాత బిందువు ఉండాలి.

Abbreviations are indicated by periods:

ām.pra. = āndhra pradēś.
ఆం.ప్ర.= ఆంధ్ర ప్రదేశ్.

A.P. (Āndhra Pradēś).

ci.rā.mūrti - cintapalli rāmamūrti.
చి.రా. మూర్తి = చింతపల్లి రామమూర్తి.
Chi. Ra. Mūrthy (Chintapalli Rāma Mūrthy);

ti.ti.dē. = tirumala tirupati dēvastānam.
తి.తి.దే. = తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం.
U.N.O. (United Nations Organization); TTD (Tirumala-Tirupati Devasthanam), etc.

cirunāmā rāsinā civara cukka unḍāli. madhya varasalaku kāmā unḍāli.

చిరునామా రాసినా చివర చుక్క ఉండాలి. మధ్య వరసలకు కామా ఉండాలి.
Even in one's postal address, there should be a period at the end. For the middle lines, there should be commas at the end:

vi.es.ār. rāvu
inṭi nem. 123/4, sūryārāopēṭa, vijayawāḍa - 520 002.
వి.ఎస్.ఆర్. రావు
ఇంటి నెం. 123/4, సూర్యారావుపేట, విజయవాడ - 520 002.
Mr. V.S.R. Rao
H. No. 123/4, Sūryārāopēṭa, Vijayawāḍa-520 002.

lalita ninna vaccindā?
లలిత నిన్న వచ్చిందా?
Did Lalita come yesterday?

amma guḍiki veḷḷindā?
అమ్మ గుడికి వెళ్ళిందా?
Has mummy gone to the temple?

pai vākyāla civara iccindi praśnārthakam. evarini ēmi praśnincinā ī "?" gurtu praśnanu sūcistundi.
పై వాక్యాల చివర ఇచ్చింది ప్రశ్నార్థకం. ఎవరిని ఏమి ప్రశ్నించినా ఈ "?" గుర్తు ప్రశ్నను సూచిస్తుంది.
The above sentences carry interrogative marks at the end. Interrogative mark is used at the end of every direct question.

ōhō! adi enta bāgundi!

ఓహో! అది ఎంత బాగుంది!

Oh, how nice it is!

ā! rāju paḍipōyāḍā!

ఆ! రాజు పడిపోయాడా!

Alas, Rāju has fallen!

āśćaryānni, udrēkānni, ē viṣayamainā nokki ceppaḍānni, vyangyānni-prakaṭincēṭappuḍu ī "!" āśćaryārthakānni vāḍāli.

ఆశ్చర్యాన్ని, ఉద్రేకాన్ని, ఏ విషయమైనా నొక్కి చెప్పడాన్ని, వ్యంగ్యాన్ని-ప్రకటించేటప్పుడు ఈ "!" ఆశ్చర్యార్థకాన్ని వాడాలి.

Exclamatory mark is used to express emotion or some sudden feeling such as wonder, surprise, horror, indignation, joy, or some satirical remark.

ā! nī sangati telusu, nīvu bhīmuḍavu!

ఆ! నీ సంగతి తెలుసు, నీవు భీముడవు!

O! I know about you. You are Bhīma!

aunu! atanu mundē vaccāḍu!

ఔను! అతను ముందే వచ్చాడు!

Yes, he came early!

telugulō māṭlāḍanḍi. māṭlāḍitēnē bhāṣa vastundi. cinna cinna vākyālu cakkagā rāyanḍi. rāstēnē gurtunṭundi. telugu pustakālu cadavanḍi. cadivitēnē kotta kotta padālu, kotta kotta prayōgālu telustāyi.

తెలుగులో మాట్లాడండి. మాట్లాడితేనే భాష వస్తుంది. చిన్న చిన్న వాక్యాలు చక్కగా రాయండి. రాస్తేనే గుర్తుంటుంది. తెలుగు పుస్తకాలు చదవండి. చదివితేనే కొత్త కొత్త పదాలు, కొత్త కొత్త ప్రయోగాలు తెలుస్తాయి.

Now try to speak in Telugu. Unless you speak in Telugu you cannot master the language. Learn to write short and sweet sentences. Unless you write, you cannot remember usages. Read Telugu books. If you read you learn more and more new words and new expressions.

Mohan Publications

ఫేస్‌బుక్‌లో మోహన్ పబ్లికేషన్స్ పేజ్ - లైక్ చేయండి మేము పోస్టు చేసే
అనేక ఆధ్యాత్మిక పి.డి.ఎఫ్. లు ఉచితంగా పొందండి
మీకు నచ్చిన పోస్టులను షేర్ చేయండి

మావద్ద లభించు గ్రంథములు

1. వ్రతకథలు - పూజలు

1.	శ్రీ వినాయక వ్రతం	వెల రూ. 10-00
2.	శ్రీ విఘ్నేశ్వరపూజా-పుణ్యాహవాచనం	25-00
3.	శ్రీ విఘ్నేశ్వరపూజ (కాణిపాకక్షేత్రమాహాత్మ్యంతో)	10-00
4.	సంకష్టహరచతుర్థి శ్రీమహాగణపతి వ్రతం	30-00
5.	వరలక్ష్మి వ్రతం	7-50
6.	కేదారేశ్వర వ్రతం	7-50
7.	త్రినాధ వ్రతం(కలర్)	7-50
8.	త్రినాధవ్రతం(సాదా)	5-00
9.	క్షీరాబ్ధి వ్రతం	10-00
10.	మంగళ గౌరీవ్రతం	10-00
11.	వైభవలక్ష్మి వ్రతం ఫోటో యంత్రంతో	20-00
12.	శ్రీలక్ష్మి కుబేర వ్రతం (ఫోటో యంత్రంతో)	20-00
13.	కనకమహాలక్ష్మి వ్రతం (కామేశ్వరీపాటతో)	20-00
14.	సంతోషీమాతా వ్రతం	20-00
15.	ఏడు శనివారాల వ్రతం	20-00
16.	సత్యనారాయణవ్రతం	20-00
17.	శ్రీ సువర్చలాహనుమద్దీక్ష	20-00
18.	శివదీక్ష	10-00
19.	కాత్యాయనీ వ్రతం	20-00

20. సౌభాగ్య గౌరీవ్రతం	**20-00**
21. తిరుప్పావై (ధనుర్మాసవ్రతం)	**36-00**
22. స్త్రీల వ్రతకథలు	**30-00**
23. స్త్రీలవ్రతకథలుస్థూలాక్షరి(నేదునూరిగంగాధరరావుగారి)	**54-00**
24. స్త్రీలపాటలు (కామేశ్వరీపాటతో)	**36-00**
25. సర్వదేవతా పూజావిధానం	**20-00**
26. ఆరువ్రతాలు	**30-00**
27. ధన్వంతరీ వ్రతకల్పం	**10-00**
28. రాహుకాలంలోదుర్గాదేవీపూజా	**10-00**
29. తులసి నిత్యపూజ, తులసీఉపయోగాలు	**10-00**
30. శ్రీ చక్రపూజ	**10-00**
31. శ్రీ చక్ర రహస్య విజ్ఞానమ్	**36-00**
32. శ్రీచక్ర పూజావిధానం(పెద్దది)	**36-00**
33. లక్ష్మీ - గౌరీ నిత్యపూజ	**10-00**
34. శ్రీలలితానిత్యపూజ(లలితాసహస్రనామస్తోత్రంతో)	**10-00**
35. శ్రీ గాయత్రీ నిత్యపూజ	**10-00**
36. అన్నపూర్ణ నిత్యపూజ	**10-00**
37. శ్రీ సరస్వతీ నిత్యపూజ	**10-00**
38. మహిషాసుర మర్ధనీపూజ	**10-00**
39. రాజరాజేశ్వరీ నిత్యపూజ	**10-00**
40. శ్రీ దుర్గానిత్యపూజ	**10-00**
41. కాలభైరవ నిత్యపూజ	**10-00**

42.	శివపూజ	10-00
43.	వీరభద్ర పూజ	10-00
44.	ఆంజనేయ నిత్యపూజ	10-00
45.	నాగేంద్ర స్వామి పూజ	10-00
46.	సుబ్రహ్మణ్య నిత్యపూజ	10-00
47.	రామదేవుని కథ	10-00
48.	శివదేవుని కథ	10-00
49.	లక్ష్మీనరసింహపూజ	10-00
50.	వేంకటేశ్వరపూజ	10-00
51.	బ్రహ్మంగారి నిత్యపూజ	10-00
52.	సూర్య నిత్యపూజ	10-00
53.	నవగ్రహ నిత్యపూజ	10-00
54.	రుక్మిణీ కల్యాణం	20-00
55.	ఉమామహేశ్వర వ్రతం	20-00
56.	శ్రీ కామేశ్వరీ వ్రతం	20-00
57.	16 సోమవారముల వ్రతము	20-00
58.	పార్వతీకల్యాణం	20-00
59.	సహస్రకమలవర్తి వ్రతము	20-00
60.	పంచముఖ ఆంజనేయనిత్యపూజ	20-00
61.	అష్టనాగపూజ	36-00
62.	పూజలు ఎందుకుచేయాలి ?	36-00
63.	ఏ దేవునికి ఏపుష్పాలతో పూజించాలి?	36-00

64. ఏ దేవునికి ఏ ప్రసాదం నైవేద్యం పెట్టాలి? 36-00
65. ఏదేవునికి ఏవిధముగాదీపారాధనచెయ్యాలి? 36-00
66. ఏదేవునికి ఎన్ని ప్రదక్షిణలుచేయాలి ? 36-00
67. హనుమద్ వ్రతం 36-00
68. పంచాయతన పూజ 45-00
69. 28 వ్రతములు 108-00
70. కలశపూజలు (9ఒకేసారి) 150-00
71. కలశపూజలు (విడివిడిగా) (ప్రింటులో) 150-00
72. హ్రీంకార మహాయజ్ఞం (ప్రింటులో) 150-00
73. అర్చన 40-00
74. శ్రీరామ కర్ణామృతము 99-00
75. శ్రీ దేవీ భాగవతం 99-00
76. శ్రీ దేవీ భాగవతం (కేస్‌బైండ్) 360-00
77. క్షేత్రనామార్చన 63-00

2. స్తోత్రాలు-సుప్రభాతములు సహస్రనామములు

1. శ్రీ లలితా విష్ణు సహస్రనామస్తోత్రాలు 40-00
2. శ్రీ లలితా విష్ణు సహస్రనామస్తోత్రాలు (కేస్‌బైండ్) 63-00
3. స్థూలాక్షరిలలితావిష్ణుసహస్రనామస్తోత్రములు
(పత్రికసైజ్ కేస్ బైండ్) 108-00

పురాణపండ రాధాకృష్ణమూర్తిగారి సంకలనం

4. లలితావిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రములు (హిందీ) ,, 40-00
5. లలితావిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రములు (ఇంగ్లీషు) ,,40-00

6. సర్వదేవతా స్తోత్రమంజరి	120-00
7. సకలదేవతా అష్టోత్తరశతనామావళిః (63)	20-00
8. లలితా సహస్రనామ స్తోత్రమ్(క్రౌన్)	36-00
9. లలితా సహస్రనామములు	20-00
10. లక్ష్మీ సహస్రనామములు	20-00
11. దుర్గా సహస్రనామములు	20-00
12. ఆంజనేయ సహస్రనామములు	20-00
13. శివ సహస్రనామములు	20-00
14. విష్ణు సహస్రనామములు	20-00
15. గణపతి సహస్రనామములు	20-00
16. సుబ్రహ్మణ్య సహస్రనామములు	20-00
18. లలితావిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రాలు	20-00
19. శ్రీరామా సహస్రనామములు	20-00
20. లక్ష్మీనృసింహసహస్రనామములు	20-00
21. సూర్యసహస్రనామములు & ఆదిత్యహృదయం	20-00
22. శ్రీవేంకటేశ్వరసహస్రనామములు	20-00
23. మణిద్వీపవర్ణన (పెద్దది)	20-00
24. సంధ్యావందనం	20-00
25. మంత్రపుష్పమ్	20-00
26. త్రిభాషా హనుమాన్‌చాలీసా	10-00
27. హనుమాన్ చాలీసా	9-00
28. మణిద్వీపవర్ణన (పాకెట్)	10-00

29. ఆరు చాలీసాలు	**10-00**
30. శివారాధన (శివస్తోత్రాలు)	**10-00**
31. వేంకటేశ్వర సుప్రభాతం (పాకెట్)	**10-00**
32. ఆరుదండకాలు	**6-00**
33. వేంకటేశ్వర గోవిందనామములు	**6-00**
34. అష్టలక్ష్మీ స్తోత్రమ్ కనకధారాస్తోత్రమ్	**10-00**
35. దేవీఖడ్గమాలాస్తోత్రమ్	
(మహిషాసురమర్దనీస్తోత్రంతో)	**10-00**
36. బాలాత్రిపుర సుందరీ నిత్యపూజ	**10-00**
37. సుందరకాండ (పాకెట్)	**10-00**
38. భగవద్గీత మూలం	**20-00**
39. రామరక్షాస్తోత్రమ్	**15-00**
40. స్తోత్ర రత్నావళి	**36-00**
41. పురాణపండ**లలితా-**	
విష్ణు సహస్రనామస్తోత్రమ్(మినీ)	**10-00**
42. పురాణపండ **లలితాసహస్రనామస్తోత్రమ్**(మినీ)	**10-00**
43. పురాణపండ **విష్ణు సహస్రనామస్తోత్రమ్**	**10-00**
44. పురాణపండ **ఆదిత్య హృదయం**	**10-00**
45. మంత్రపుష్పం (మినీ)	**10-00**
46. శివానందలహరి-సౌందర్యలహరి	**36-00**
47. కుజదోషం	**10-00**
48. కాలసర్ప దోషం	**10-00**

49.	మీ అప్పులు తీరాలా?	**10-00**
50.	దృష్టిదోషాలు నివారణ	**10-00**
51.	సర్వదేవతా ధ్యానశ్లోకములు	**10-00**
52.	పంచసూక్తములు	**10-00**
53.	సంధ్యావందనం	**10-00**
54.	రుద్రనమకమ్-చమకమ్	**10-00**
55.	గాయత్రీమంత్రాలు	**10-00**
56.	జపమంత్రాలు	**10-00**
57.	హయగ్రీవ స్తోత్రమాల	**10-00**
58.	దక్షిణామూర్తి స్తోత్రమాల	**10-00**
59.	ద్వాదశ జ్యోతిర్లింగాలు-పంచారామాలతో	**10-00**
60.	శ్రీసూక్తం పురుష సూక్తం	**10-00**
61.	నవదుర్గలు	**10-00**
62.	నవగ్రహస్తోత్రమాల	**36-00**
63.	మహాన్యాసమ్	**36-00**
64.	సుందరకాండ గానామృతం	**36-00**
65.	సంధ్యా వందనం (పెద్దది)	**36-00**
66.	గోమాతపూజావిధానము	**10-00**
67.	ఆనందసిద్ధి - 1 శ్రీదేవీ స్తోత్రమాల	**108-00**
68.	ఆనందసిద్ధి - 2 ఏ సమస్యకు -ఏ స్తోత్రమ్ పారాయణచేయాలి	**108-00**
69.	నిత్యదేవతార్చన	**45-00**

70. శ్రీలలితా సహస్రనామములు-విపులవివరణసహితం 144-00
71. శ్రీ దుర్గాసప్తశతి-(చండీ) హోమవిధానము ....
72. సర్వదేవతా స్తోత్రనిధి 99-00
73. మణిద్వీపము (విపుల వచన వ్యాఖ్యానము) 99-00
74. కాలభైరవ రక్షాకవచము 63-00

3. శ్రీ సాయి దత్త గ్రంథములు

1. శ్రీ సాయిబాబా సచ్చరిత్ర 99-00
2. సంపూర్ణ శ్రీ గురు చరిత్ర 99-00
3. శ్రీ సాయిఆరాధన-షిర్డివైభవం 99-00
4. శ్రీ సాయిబాబా జీవిత చరిత్ర (క్రౌన్) 54-00
5. శ్రీ గురుచరిత్ర (క్రౌన్) 54-00
6. దాసగణకృత శ్రీసాయి చరిత్ర 36-00
7. నవనాథ చరిత్ర 99-00
8. శ్రీసాయిచరిత్ర(బైండు)
ప్రయాణపుపారాయణగ్రంథం 54-00
9. శ్రీగురుచరిత్ర (బైండు)
ప్రయాణపుపారాయణగ్రంథం 54-00
10. సత్యదత్తవ్రతం దత్తాత్రేయపూజాకల్పం,సహస్రంతో 20-00
11. అనఘాదేవీ వ్రతం 20-00
12. భక్తుల ప్రశ్నలకు బాబా జవాబులు 30-00
13. మనసులోనిప్రశ్నకుశ్రీసాయిబాబాజవాబులు 30-00
14. అక్షరక్రమములో శ్రీసాయిసూక్తులు 30-00

15. శ్రీ సాయిపూజాకల్పం (సహస్రంతో)	**20-00**
16. శ్రీ సాయిభజనమాల	**20-00**
17. శ్రీ సాయి భజన్స్	**20-00**
18. శ్రీ సాయిభక్తి గీతాలు	**20-00**
19. శిరిడిహారతులు (భావంతో)	**20-00**
20. "శ్రీసాయి"కోటి	**25-00**
21. "శ్రీసాయిరామ్"కోటి	**20-00**
22. శ్రీ సాయినాథ స్తోత్రమంజరి	**10-00**
23. శ్రీ సాయివేయినామాలు	**3-50**
24. శ్రీ సాయి సహస్ర నామావళి	**10-00**
25. శ్రీ సాయి చాలీసా-సుప్రభాతం	**10-00**
26. శ్రీ సాయినాథ చాలీసా	**10-00**
27. శ్రీ సాయి హారతులు (పాకెట్)	**10-00**
28. శ్రీ సాయి నిత్యపూజ (పాకెట్)	**10-00**
29. శ్రీ సాయి సూక్తులు	**10-00**
30. శ్రీ సాయి స్తవనమంజరి-దత్తచాలీసా	**10-00**
31. శ్రీసాయి నక్షత్రమాలిక	**10-00**
32. హిందీ శ్రీ సాయి హారతులు	**12-00**
33. శని సింగణాపూర్ క్షేత్రమాహాత్మ్యం	**45-00**
34. ఇంగ్లీషు శ్రీ సాయిహారతులు	**12-00**
35. షిరిడి దర్శనం-శ్రీసాయి వైభవం	**99-00**
36. సాయిసత్యవ్రతం	**20-00**

37. సాయి అనుగ్రహమ్ **108-00**

38. నవగురువారాల వ్రతకల్పము **15-00**

39. శ్రీదత్తలీలామృతము **99-00**

40. హృదయంలో సాయి **12-00**

41. శ్రీషిరిడీసాయి లీలామృతం(శ్రీసచ్ఛరిత్ర) **99-00**

42. గజాననమహరాజ్ చరిత్ర **99-00**

4. జ్యోతిషాలు

1. 'కాలచక్రం' గంటలపంచాంగం (గార్గేయ) **60-00**

2. గ్రహభూమి పంచాంగము (గార్గేయ) **116-00**

3. శ్రీచక్ర పంచాంగం (తొలి మహిళాపంచాంగం) **45-00**

4. ఆనందసిద్ధి పంచాంగం (వై.వి.శాస్త్రి) **60-00**

5. ములుగువారిరాశిఫలితాలు(12రాశులువారికి) **40-00**

6. ములుగువారిరాశిఫలితాలు విడివిడిగాఒక్కొక్కటి **10-00**

7. కాలచక్రంజ్యోతిషక్యాలండర్(శ్రీనివాసగార్గేయ-ప్రణతిటివి) **25-00**

8. శుభమస్తు (పిడపర్తి) క్యాలండర్ **25-00**

9. సాదా క్యాలండర్ **5-00**

10. పాకెట్ క్యాలండర్ **15-00**

11. తాజక నీలకంఠీయమ్ **100-00**

12. కేరళ జ్యోతిష రహస్యాలు **150-00**

13. జ్యోతిష బ్రహ్మ రహస్యాలు **150-00**

14. మానసాగరి జాతకపద్ధతి **150-00**

15. వరాహమిహిర జాతకపద్ధతి **150-00**

16.	వధూవర వివాహమైత్రిద్వాదశకూటములు	99-00
17.	సింపుల్ రెమిడీస్	250-00
18.	శంభు హోరప్రకాశిక	250-00
19.	పూర్వ పరాశరి	100-00
20.	పరాశర జ్యోతిషవిజ్ఞాన సర్వస్వం	200-00
21.	ప్రశ్న సింధు	99-00
22.	నక్షత్ర విశేష ఫలితాలు	45-00
23.	సర్వార్థ ఫలచంద్రిక	99-00
24.	సూర్యసిద్ధాంతపంచాంగగణితంచేయడంఎలా?	150-00
25.	దృక్సిద్ధాంతపంచాంగగణితం చేయడంఎలా?	150-00
26.	ఆయుర్దాయ నిర్ణయం	45-00
27.	జాతక గణిత ప్రవేశిక	50-00
28.	జ్యోతిషమర్మబోధిని	50-00
29.	జ్యోతిష ప్రశ్నోత్తరమాల	50-00
30.	ముహూర్తం నిర్ణయించడంఎలా?	50-00
31.	జాతక మకరందం	36-00
32.	జ్యోతిష సరస్వతి	36-00
33.	మీజననకాల విశేషాలు	36-00
34.	ముహూర్త విజ్ఞాన భాస్కరం	36-00
35.	జ్యోతిష స్వయంబోధిని	36-00
36.	శుభముహూర్త శిరోమణి	36-00
37.	నక్షత్ర ఫలమంజరి	36-00

38. పంచాంగం చూసే విధానం	**36-00**
39. సర్వార్థ జ్యోతిషం	**36-00**
40. ప్రాథమిక జ్యోతిషం	**36-00**
41. నవరత్నములు శుభయోగములు	**36-00**
42. శుభశకునాలు	**25-00**
43. హస్తరేఖాఫలితాలు	**36-00**
44. సంఖ్యల్లో భవిష్యత్	**36-00**
45. ముహూర్త దీపిక	**99-00**
46. పుట్టుమచ్చలు ఫలితాలు	**25-00**
47. కలలు ఫలితాలు	**25-00**
48. జాతక చక్రం వేయడం ఎలా?	**36-00**
49. మానసాగరి (ప్రాచీనజ్యోతిషగ్రంథం) -పుచ్చాశ్రీనివాసరావు	**250-00**
50. జ్యోతిషశాస్త్ర చిట్కాలు	**108-00**
51. గుప్తా శతాబ్ది పంచాంగం(1940-2050)	**999-00**
52. ప్రశ్నచండేశ్వరమ్	**50-00**
53. ద్వాదశభావ ఫలచంద్రిక	**250-00**
54. జాతకచక్రం మీరే వేసుకోవచ్చు	**36-00**
55. జ్యోతిష శతయోగరత్నావళి (నూరుయోగాలఫలితాలు)	**108-00**
56. అంగసాముద్రికం	**36-00**
57. హస్త సాముద్రికం	**40-00**

58.	లాల్ కితాబ్	99-00
59.	శకునశాస్త్రం	80-00
60.	ఆధునికప్రశ్నశాస్త్రం	120-00
61.	పరాశరజ్యోతిష ప్రశ్నజ్యోతిషం	150-00
62.	అష్టకవర్గు	50-00
63.	బృహత్‌జాతకం (ప్రాచీనప్రతికిపునర్ముద్రణ)	200-00
64.	లగ్నరత్నాకరం	45-00
65.	షట్పంచాశిక	120-00
66.	40 రోజుల్లో జ్యోతిషంనేర్చుకొనండి	270-00
67.	40 రోజుల్లో సాముద్రికంనేర్చుకొనండి	150-00
68.	40 రోజుల్లో సంఖ్యాశాస్త్రం	150-00
69.	40 రోజుల్లో నక్షత్ర (నాడీ) ఫలితములు	270-00
70.	40 రోజుల్లో వైద్యజ్యోతిషం నేర్చుకోండి	250-00
71.	మీ పుట్టినతేదీ అద్భుతరహస్యాలు	270-00
	న్యూమరాలాజీ సూపర్ గైడ్	200-00
72.	కె.పి.జ్యోతిషం (పరిచయం)	50-00
73.	ముహూర్తచింతామణి	99-00
74.	సూర్యచంద్ర గ్రహణములు	50-00
75.	ప్రసిద్ధవ్యక్తుల జాతకాలు (వేరేకొండప్ప)	150-00
76.	అదృష్టరెమెడీస్	120-00
77.	గ్రహసంచార ఫలనిర్ణయదీపిక	50-00
78.	జ్యోతిష రెమిడీస్	300-00

79. జాతకమార్తాండం పాతప్రతికి	
యథాతథం(కొండపల్లి)	**250–00**
80. జ్యోతిషవిద్యాప్రకాశిక పాతప్రతికి	
యథాతథం(కొండపల్లి)	**250–00**
81. నాడీజ్యోతిషం	**50–00**
82. గార్గేయం మీ గ్రహబలం రెమిడీస్	**250–00**
83. నక్షత్రపారిజాతం (గోరసవీరభద్రాచార్య)	**50–00**
84. లగ్నపారిజాతం (గోరసవీరభద్రాచార్య)	**50–00**
85. గౌతమసంహిత	**50–00**
86. హోరరత్నమాల	**50–00**
87. జాతకఫల మణిమంజరి	**200–00**
88. పుష్కర పంచాంగం	**540–00**
89. దశాభుక్తిఫల నిర్ణయం	**250–00**
90. వింత జోష్యములు	**50–00**
91. షోడశవర్గులు	**200–00**
92–105. రవి/చంద్ర/కుజ/బుధ/గురు/శుక్ర/శని/రాహుకేతు	
–నవగ్రహములకు ఒక్కొక్క పుస్తకం	**99–00**
93. ముహూర్తమార్తాండం	**50–00**
94. లఘుజాతకం	**50–00**
95. జాతకాలంకారము	**50–00**
99–107. మేషాది మీనం–12 లగ్నాలు	
ఒక్కొక్క లగ్నం గ్రంథం	**99–00**

108.	నారద సంహిత	**200-00**
109.	పంచాంగపీఠికలేఖికాగణితం	**250-00**
110.	తారాబలం - చంద్రబలం (వేరే కొండప్ప)	**99-00**
111.	సులభలగ్న సాధన (చిత్రాలగురుమూర్తిగుప్తా)	**200-00**
112.	రమలశాస్త్రం	**108-00**
113.	ముహూర్త రత్నావళి	**250-00**

<u>బి.వి.రామన్ గారి గ్రంథములు</u>

114.	జ్యోతిష విద్యారంభం	**50-00**
115.	గ్రహభావ బలములు	**50-00**
116.	కాలచక్రదశ	**50-00**
117.	అనుభవ ప్రశ్నాజ్యోతిషం	**50-00**
118.	జ్యోతిషశాస్త్రంలో వాతావరణ భూకంపాలు	**50-00**
119.	పురోగామి జాతకం	**50-00**
120.	భావార్థరత్నాకరం	**75-00**
121.	భారతీయజ్యోతిష సర్వస్వం	**75-00**
122.	అష్టకవర్గ పద్ధతిః	**75-00**
123.	జ్యోతిషశాస్త్రంలో సందేహాలు,సమాధానాలు	**75-00**
124.	ప్రశ్నతంత్ర	**75-00**
125.	ముహూర్తం	**75-00**
126.	విశిష్ట జాతకములు	**125-00**
127.	భారతీయఫలితజ్యోతిషం	**125-00**
128.	300 ముఖ్యమైన యోగములు	**125-00**

129. జాతకంపరిశీలించడంఎలా ? 300-00

రాష్ట్రపతి అవార్డుగ్రహీత, మహామహోపాధ్యాయ, వాచస్పతి

శ్రీ మధురకృష్ణమూర్తిగారి గ్రంథములు

130.	బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-1	200-00
131.	బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-2	200-00
132.	బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-3	200-00
133.	బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-4	200-00
134.	భావార్థరత్నాకరము	100-00
135.	ముహూర్త చింతామణి	100-00
136.	ముహూర్త చింతామణి-పార్టు2	200-00
137.	స్వప్న శాస్త్రము	50-00
138.	శతయోగమంజరి	33-00
139.	వ్రతనిర్ణయకల్పవల్లి	165-00
140.	దైవజ్ఞవల్లభం	75-00
141.	వసంతరాజశకునమ్ (ఎం.ఆర్.వి.శర్మ)	250-00
142.	ఉపాసనా విధానము (ఎం.ఆర్.వి.శర్మ)	99-00
143.	వాస్తుశాస్త్రవివేకము-1	50-00
144.	వాస్తుశాస్త్రవివేకము-2	200-00
145.	వాస్తుశాస్త్రవివేకము-3	50-00
146.	వాస్తుశాస్త్రవివేకము-4	200-00
147.	అనుభవసులభవాస్తు - 1	50-00
148.	అనుభవసులభవాస్తు - 2	100-00

5. వాస్తులు

1.	40 రోజుల్లో **"వాస్తువిద్య"** నేర్చుకొనండి	180-00
2.	వాస్తుశాస్త్ర రహస్యములు (బైండు)	108-00
3.	వాస్తునుబట్టి మీ ఇల్లు	54-00
4.	మీరూ మీ వాస్తు	54-00
5.	గృహవాస్తు చిట్కాలు	54-00
6.	వాస్తు పూజ	54-00
7.	వాస్తు సూత్రములు	54-00
8.	వాస్తుశాస్త్ర రహస్యాలు	54-00
9.	గృహవాస్తు వర్గులు	99-00
10.	విశ్వకర్మవాస్తు శాస్త్రరీత్యా మీ ఇంటి ప్లానులు	50-00
11.	విశ్వకర్మ వాస్తుశాస్త్రరీత్యా మీఇండ్లఆయములు	99-00
12.	విశ్వకర్మ వాస్తు శాస్త్రం(చిత్రాలగురుమూర్తిగుప్తా)	180-00
13.	ఆధునిక గృహవాస్తు	99-00
14.	శుభవాస్తు	270-00
15.	వాస్తుయంత్ర రత్నావళి	108-00
16.	వాస్తుశాస్త్రం	120-00
17.	హౌస్ ప్లాన్లు	50-00
18.	గృహవాస్తుసారం	50-00
19.	గృహవాస్తు చంద్రిక	50-00
20.	గృహవాస్తు దర్పణం	50-00
21.	జ్యోతిష-గృహవాస్తుచంద్రిక	50-00

22. వాస్తురత్నాకరం (కొండపల్లి) 50-00
23. వాస్తుశిరోమణి ,, 50-00
24. శ్రీకృష్ణవాస్తు ,, 50-00
25. పంచవాస్తు పారిజాతం ,, 108-00
26. వాస్తుడిండిమమ్ ,, 50-00
27. వాస్తుదుందిభి ,, 108-00
28. విశ్వకర్మవాస్తుప్రకాశిక 99-00
29. కృష్ణవాస్తుశాస్త్రము 50-00
30. జలవాస్తు,శల్యవాస్తు(దంతూరిపండరీనాథ్) 75-00
31. మయవాస్తు (గోరసవీరభద్రాచార్య) 120-00
32. వాస్తుజ్యోతి 54-00
33. వాస్తవ వాస్తుపూజావిధానము 108-00

6. మంత్రశాస్త్రాలు

1. మంత్రసాధన 54-00
2. తంత్రజాలం 54-00
3. మంత్రశక్తి 54-00
4. దత్తాత్రేయ తంత్రవిద్య 54-00
5. దత్తాత్రేయ మూలికాతంత్రమ్ 54-00
6. తాంత్రిక పంచాంగం 54-00
7. యక్షిణీ తంత్రం 54-00
8. మంత్రానుష్ఠాన చంద్రిక 54-00
9. సర్వదేవతా మంత్రకవచములు 54-00

10. మంత్రాక్షరాలరహస్యం(బీజాక్షరనిఘంటువు)	54-00
11. సర్వదేవతా మంత్రరత్నావళి	54-00
12. సదాచార దీపిక	54-00
13. యోగినీ-వామకేశ్వరతంత్రం	54-00
14. ప్రపంచసారతంత్రం	54-00
15. బదనిక తంత్రమ్	54-00
16. ఉచ్ఛిష్ట గణపతి తంత్రమ్	54-00
17. గుప్త సాధన తంత్రం	54-00
18. గంధర్వ తంత్రమ్	54-00
19. సౌందర్యలహరి (మంత్రయంత్రరత్నావళి)	54-00
20. యంత్ర మంత్ర తంత్ర	54-00
21. పాశుపత తంత్రం	99-00
22. పంచదశ మహోఖడ్గ తంత్రం	99-00
23. రుద్రాష్టాధ్యాయః	99-00
24. మంత్రసిద్ధి	108-00
25. పరశురామతంత్రమ్	108-00
26. శ్రీలలితావిలోమ పంచదశీ	108-00
27. శ్రీ గురు తంత్రం	108-00
28. గాయత్రీ తంత్రమ్	108-00
29. శూలినీదుర్గాతంత్రం (చిన్నది)	100-00
30. మహాశక్తి మంత్ర తంత్ర రహస్యాలు	150-00
31. శ్రీ దుర్గ తంత్రమ్	200-00

32.	మహామృత్యుంజయఅమృతపాశుపతమ్	**200-00**
33.	సర్ప (నాగ)తంత్రం	**250-00**
34.	హవన తంత్రం	**250-00**
35.	షోడశనిత్యతంత్రం	**250-00**
36.	శాక్తేయతంత్రం	**250-00**
37.	రుద్రయామళతంత్రం	**250-00**
38.	లక్ష్మీప్రత్యంగిరా తంత్రమ్	**250-00**
39.	హిరణ్యశూలినీ తంత్రమ్	**250-00**
40.	మాయాప్రత్యంగిరా తంత్రమ్	**250-00**
41.	శ్రీ విశ్వరూప ప్రత్యంగిరా తంత్రమ్	**250-00**
42.	స్వర్ణాకర్షణభైరవతంత్రం	**250-00**
43.	కాశీవిశాలాక్షి తంత్రం	**250-00**
44.	శాంతితంత్రమ్	**250-00**
45.	యంత్రసిద్ధి	**360-00**
46.	శ్రీ లక్ష్మీ తంత్రమ్	**360-00**
47.	మంత్రమహోదధి (స్త్రీదేవతాఃకల్పమ్)	**360-00**
48.	మంత్రమహోదధి (పురుషదేవతాఃకల్పమ్)	**360-00**
49.	మంత్రశాస్త్రం (గ్రంథము)	**360-00**
50.	ప్రత్యంగిరాకృత్యాతంత్రం	**360-00**
51.	కామధేనువు తంత్రం	**360-00**
52.	శూలినీదుర్గాతంత్రం	**360-00**

7. గ్రంథాలు - ఆరాధనలు

1. భగవద్గీత శ్లోక తాత్పర్య సహితం	54-00
2. గణేశ ఆరాధన 1	99-00
3. గణేశోపాసన 2	99-00
4. నవగ్రహవైభవం	99-00
5. నవగ్రహ రెమెడీస్	99-00
6. నవగ్రహ వేదం	99-00
7. శనిగ్రహారాధన	99-00
8. ఆదిత్యారాధన	99-00
9. సుబ్రహ్మణ్యారాధన	99-00
10. శ్రీ శివ ఆరాధన	99-00
11. లక్ష్మీ ఆరాధన	99-00
12. హనుమదారాధన	99-00
13. లలితారాధన	99-00
14. శ్రీ చక్రారాధన	99-00
15. గాయత్రీ ఆరాధన	99-00
16. వీరభద్రారాధన	99-00
17. కుజగ్రహారాధన	99-00
18. భైరవారాధన	99-00
19. దైవారాధన	99-00
20. గీతారాధన	99-00
21. శ్రీవేంకటేశ్వరాధన	99-00
22. హయగ్రీవారాధన	99-00

23. లక్ష్మీనరసింహారాధన	**99-00**
24. శ్రీ బాలాత్రిపురసుందరీ స్తోత్ర కదంబం	**99-00**
25. దేవీ లీలామృతం	**99-00**
26. పురాణపండ సుందరకాండ వచనం	**99-00**
27. పురాణపండ రామాయణం	**99-00**
28. పురాణపండ భారతం	**99-00**
29. పురాణపండ భాగవతం	**99-00**
30. (సూరి) వాల్మీకి రామాయణం	**99-00**
31. కాలసర్ప యోగం	**99-00**
32. నిత్య జీవితములో రుద్రాక్షలు	**99-00**
33. నిత్య జీవితములో నవరత్నాలు	**99-00**
34. వేదసూక్తములు	**99-00**
35. వేమన పద్యసారామృతం	**99-00**
36. పండగలు పర్వదినాలు	**99-00**
37. సూక్తిరత్నాలు	**99-00**
38. శ్రీ ఆంజనేయం (చరిత్ర-మహిమ-స్తోత్రాలు)	**216-00**
39. నవగ్రహ దర్శనమ్	**99-00**
40. నిత్యజీవితంలో నవగ్రహాలు	**99-00**
41. సాలగ్రామములు	**99-00**
42. గురుశుక్ర ప్రభావము చంద్రకళానాడీ	**99-00**
43. శనిగ్రహరెమిడీస్	**99-00**
44. జాతకసుధాసారము-జాతకమోక్షప్రదాయిని	**99-00**

45. వివాహ జ్యోతిషమంజరి–
మ్యారేజ్‌మ్యాచింగ్‌గైడ్ (సాయిగణపతిరెడ్డి) 99–00
46. మీపుట్టినతేదీనిబట్టి మీజీవితరహస్యాలు
(న్యూమరాలజీ లైఫ్‌గైడ్) ,, 99–00
47. మీఅదృష్టానికి (పేరు) నేమ్‌కరక్షన్ 99–00
48. మూకపంచశతీ 99–00
49. పంచమవేదం మహాభారతం 99–00
50. దేవుళ్ళు డాట్ కామ్ 99–00
51. గణపతిభాష్యం 99–00
52. యజుర్వేద ఉపనయనవివాహప్రయోగమంజరి 99–00
53. నవయోగులు 99–00
54. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోనిదర్శించవలసిన ప్రముఖదర్గాలు 99–00
55. సకలదేవతాఅష్టోత్తరాలు(పెద్దది)–
(180అష్టోత్తరశతనామావళులతో) 99–00
56. సకలదేవతా సహస్రనామములు 99–00
57. ఆధ్యాత్మిక సూక్తి నిధి 99–00
58. బ్రాహ్మణులు గోత్రాలు,ప్రవరలు 99–00
59. సర్వదేవతాస్వరూపుడు శ్రీ వేంకటేశ్వరుడు 99–00
60. శ్రీ లక్ష్మీసన్నిధి 99–00
61. శ్రీలక్ష్మీ గణపతి హోమకల్పం 99–00
62. మార్షల్‌ఆర్ట్స్ (కరాటే,కుంగ్‌ఫూనేర్చుకోండి) 99–00
63. మ్యాజిక్‌గైడ్ 99–00

64. చదరంగం	**99-00**
65. పంచముఖ హనుమత్ వైభవం	**54-00**
66. గరుడపురాణం	**40-00**
67. మాఘపురాణం	**30-00**
68. శివపురాణం	**30-00**
69. వైశాఖపురాణం	**30-00**
70. స్థూలాక్షరి మాఘపురాణం	**54-00**
71. స్థూలాక్షరి శివపురాణం	**54-00**
72. స్థూలాక్షరి వైశాఖపురాణం	**54-00**
73. కార్తీక పురాణం	**30-00**
74. కార్తీక పురాణం (చిన్నది)	**25-00**
75. సర్వకార్యసిద్ధికి రామాయణపారాయణ	**50-00**
76. పెద్దబాలశిక్ష	**40-00**
77. గాయత్రీ మహిమ	**36-00**
78. మత్స్య యంత్ర మహిమ	**50-00**
79. వృక్షదేవతలు	**50-00**
80. యాజుష స్మార్త సంస్కార చంద్రిక	**150-00**
81. సనాతనవైదిక బ్రాహ్మణస్మార్తాగమకల్పమ్	**150-00**
82. చతుర్వేదములు	**144-00**
83. నవగ్రహారాధన	**144-00**
84. తాళపత్ర సమాహార గోపురం	**144-00**
85. మనుధర్మ శాస్త్రం (వచనంలో...)	**144-00**

86. వేదమంత్ర సంహిత	**144-00**
87. సహస్రలింగార్చన	**144-00**
88. శ్రీ శివగీత	**144-00**
89. ద్వాదశఉపనిషత్తులు	**144-00**
90. పురాణపండవారి సౌందర్యలహరి (శ్లోకతాత్పర్యసహిత విపులవ్యాఖ్యతో)	**250-00**
100. బృహత్ శివ స్తోత్ర రత్నాకరము	**216-00**
101. బృహత్ దేవీ స్తోత్రరత్నాకరము	**216-00**
102. బృహత్ విష్ణు స్తోత్రరత్నాకరము	**216-00**
103. కేదారనాథ్ బదరీనాథ్ యాత్రాగైడు	**40-00**
104. దక్షిణావృత శంఖములు	**50-00**
105. **108** దివ్యదేశాల విష్ణుక్షేత్రదర్శని	**36-00**
106. ధర్మసింధువు	**270-00**
107. భారతీయ శైవక్షేత్రయాత్రాదర్శిని	**108-00**
108. చిలుకూరి బాలాజీచరిత్ర	**36-00**
109. భగవత్స్తుతి	...
110. సూర్యోపాసన	**36-00**
111. సనాతన సంప్రదాయాలు-ఆచారవ్యవహారాలు	...
112. కాశీఖండం	**250-00**
113. అశ్వనీదేవతలు	**216-00**

8. వైద్య గ్రంథాలు

1. ఆహారం ఆరోగ్యం	**36-00**

2.	మూలికావైద్య చిట్కాలు	36-00
3.	ఆయుర్వేద వైద్య చిట్కాలు	25-00
4.	ఆయుర్వేద వైద్యం	36-00
5.	గృహవైద్య రహస్యాలు	36-00
6.	గృహవైద్యసారం	36-00
7.	హోమియోవైద్యం (ద్వాదశలవణచికిత్స)	54-00
8.	ప్రకృతివైద్యం	36-00
9.	ఆహారం-వైద్యం	99-00
10.	సంపూర్ణ ఆయుర్వేద-చిట్కా వైద్యం	99-00
11.	ఆయుర్వేదమ్	36-00
12.	ఆయుర్వేద మూలికావైద్యదీపిక	99-00
13.	దుంపకూరలు, ఆకుకూరలు, కాయగూరలు వాడకం - ఉపయోగాలు	99-00
14.	నాటువైద్యం (కేస్ బైండింగ్)	360-00
15.	ఏకమూలికావైద్యం	99-00
16.	అష్టాంగ హృదయం(4భాగాలు)	1200-00
17.	రహస్యసిద్ధయోగవైద్యసారమ్	99-00
18.	ప్రాథమిక హోమియోవైద్యం	99-00
19.	ఒబెసిటి	99-00
20.	హెల్త్‌గైడ్	99-00
21.	ఆయుర్వేదం-జీవనవేదం	99-00
22.	ఫుడ్‌థెరపి	99-00

23.	న్యాచురల్‌థెరపి	**99-00**
24.	సంపూర్ణఆరోగ్యానికి 20ని॥	**99-00**
25.	కీళ్ళనొప్పులు మీ సమస్యలైతే...	**99-00**
26.	యోగామంత్ర	**99-00**
27.	యోగా సండే టు మండే	**99-00**
28.	హెర్బల్ మెడిసిన్-హెల్త్‌టుడే	**99-00**
29.	హెల్త్‌ఫైల్	**108-00**
30.	వస్తుగుణపాఠం	**250-00**
31.	రసాయన వాజీకరణ తంత్రం	**150-00**
31.	సిద్ధమూలికా రహస్యం	**99-00**
32.	ప్రాణాయామము - యోగా-పతంజలిశ్రీనివాస్	**63-00**

9. అయ్యప్ప - భవానీ రకాలు

1.	శ్రీ అయ్యప్ప లీలామృతం	**36-00**
2.	శ్రీ అయ్యప్ప ఆరాధన	**54-00**
3.	శ్రీ అయ్యప్ప భజనపాటలు	**54-00**
4.	శ్రీ అయ్యప్ప పూజాకల్పం	**20-00**
5.	శ్రీ అయ్యప్ప భక్తి గీతాలు	**20-00**
6.	శ్రీ అయ్యప్ప దీక్ష F	**10-00**
7.	శ్రీ అయ్యప్ప భజనమాల F	**10-00**
8.	శ్రీ అయ్యప్ప నిత్యపూజ P	**10-00**
9.	శ్రీ అయ్యప్ప నిత్యనియమావళి P	**8-00**
10.	శ్రీ భవానీ లీలామృతం(దుర్గాభవానీదీక్ష)	**36-00**

11. దేవీలీలామృతం	99-00
12. శ్రీ దేవీ పూజాకల్పం	20-00
13. దేవీ భక్తిగీతాలు	20-00
14. జై భవానీదీక్ష F	10-00
15. భవానీదీక్ష P	8-00
16. దేవీ భక్తిమాల	10-00
17. శ్రీ అయ్యప్ప భజనావళి	120-00
18. అయ్యప్పపూజావిధి (జేసుదాసుసాంగ్స్‌తో)	20-00

10. భజనలు - కీర్తనలు

1. అన్నమయ్య కీర్తనలు	25-00
2. శ్రీరామదాసు కీర్తనలు	25-00
3. సర్వదేవతా మంగళహారతులు	20-00
4. వసుంధర మంగళ హారతులు	25-00
5. సౌభాగ్య దేవతా మంగళహారతులు	36-00
6. సర్వదేవతా భజనలు	36-00
7. చిట్టి పొట్టి పాటలు	10-00
8. జాతీయ గీతాలు	10-00
9. దేశభక్తి గీతాలు	36-00
10. పండుగలు-పుణ్యక్షేత్రాలు భక్తిగీతాలు	36-00
11. గొబ్బిళ్ళపాటలు,లాలిపాటలు,కోలాటపాటలు	36-00
12. అన్నమయ్య సంకీర్తనలు	99-00
13. పెళ్ళిపాటలు-స్త్రీలపాటలు	36-00

14. భక్తానంద భజనకీర్తనలు(ఓల్డ్‌సినీస్టైల్)	36-00
15. సర్వదేవతాభక్తిమణిమాల	36-00
16. బతుకమ్మ ఉయ్యాల పాటలు	36-00
17. అన్నమయ్య సంకీర్తనానిధి(1000కీర్తనలు)	270-00

11. హిట్స్ సాంగ్స్

1. ఘంటసాల భక్తిగీతాలు-భగవద్గీత	36-00
2. ఎస్.పి.బాలు భక్తిగీతాలు	36-00
3. ఘంటసాల సుమధురగీతాలు	99-00
4. పి. సుశీల సుమధురగీతాలు	99-00
5. ఎస్.పి. బాలు సుమధురగీతాలు	99-00
6. ఎస్.జానకి సుమధురగీతాలు	99-00
7. వేటూరి సుందరరామమూర్తిహిట్స్	99-00
8. సర్వదేవతా సినీభక్తిగీతాలు	99-00

12. స్త్రీలకు ఉపయుక్త పుస్తకములు

1. శ్రీకాంతామణి వంటలు (వెజ్)	54-00
2. శ్రీకాంతామణి వంటలు (నాన్‌వెజ్)	54-00
3. శాకాహార వంటలు	25-00
4. మాంసాహారవంటలు	25-00
5. చిట్టిచిట్కాలు	25-00
6. అందానికి చిట్కాలు	25-00
7. పిల్లల పేర్లు (పెద్దది)	25-00
8. పిల్లల పేర్లు (చిన్నది)	10-00

9. లేటెస్ట్ ఎంబ్రాయిడరీ శారీబోర్డర్స్	36-00
10. లేటెస్ట్ ఎంబ్రాయిడరీ డిజైన్స్	36-00
11. చిన్నారులకు చిరుతిళ్ళు	25-00
12. పసందైన ఫాస్ట్‌ఫుడ్ వంటలు	25-00
13. పలావ్‌లు, ఫ్రైడ్ రైస్‌లు, వెరైటీరైస్‌లు	25-00
14. వేపుళ్ళు-ఇగుర్లు	25-00
15. ఇంగ్లీషులోఆడపిల్లలపేర్లు	54-00
16. ఇంగ్లీషులో మగపిల్లలపేర్లు	54-00
17. బ్రేక్‌ఫాస్ట్ వంటలు	25-00
18. పండుగలలో చేసుకొనే పిండివంటలు	25-00
19. మైక్రోవోవెన్ వంటలు	99-00
20. సర్వదేవతాభక్తిమాల	36-00
21. పిల్లలపేర్లు (బాబు)	36-00
22. పిల్లలపేర్లు (పాప)	36-00
23. మోడ్రన్ మెహంది (గోరింటాకు డిజైన్స్)	36-00
24. మోడ్రన్ పిల్లలపేర్లు	99-00
25. నోరూరించే నాన్‌వెజ్‌వంటలు	99-00
26. మోడ్రన్ టైలరింగ్ (లేడీస్ & జంట్స్)	99-00

వివిధ రకాలు

రహస్య కుక్కుట శాస్త్రం	300-00
కుక్కుట శాస్త్రం	36-00
ఎందరోమహానుభావులు	200-00

యోగాసనాలు	**36–00**
ప్రాణాయామము–యోగా (పతంజలిశ్రీనివాస్)	**63–00**
సూర్యనమస్కారములు	**36–00**
పొడుపు కథలు (చిన్నవి)	**7–50**
కాలజ్ఞాన తత్త్వాలు	**36–00**
హిందీ–తెలుగు–స్వబోధిని	**22–00**
ఇంగ్లీషు–తెలుగు–స్వబోధిని	**20–00**
జనరల్ నాలెడ్జ్	**20–00**
నూరు ఎక్కాలు	**10–00**
1–100 టేబుల్ బుక్	**10–00**
బుల్లి బాలశిక్ష	**20–00**
1–100 టేబుల్‌బుక్ (క్రౌన్‌సైజు)	**10–00**
శ్రీరామకోటి	**25–00**
శ్రీశివకోటి	**25–00**
మేజిక్	**25–00**
అంకెలతో గారడీ	**25–00**
ప్రేమకథలు	**25–00**
యువతరంగాలు (యువతరంకోసం)	**25–00**
ప్రేమా నీకు జోహార్లు (లవ్‌డిక్షనరీ)	**25–00**
హృదయస్పందన (కవితలు)	**25–00**
వాత్స్యాయన కామసూత్రాలు	**36–00**
ఎ.పి.టూరిస్ట్ గైడు	**36–00**

ఇంద్రజాల రహస్యాలు	**25-00**
మహేంద్రజాల రహస్యాలు	**25-00**
శరీరభాష (బాడీ లాంగ్వేజ్)	**99-00**
క్రియాయోగం	**36-00**
ఆనందంగా జీవిద్దాం	**99-00**
హరిశ్చంద్ర నాటకం	**50-00**
వాత్సాయనకామసూత్రాలు	**99-00**
పంచసాయకం	**99-00**
రతిరహస్యాలు	**99-00**
అనంగరంగం (కంభంపాటి స్వయంప్రకాష్)	**99-00**
శృంగారకేళి (కంభంపాటి స్వయంప్రకాష్)	**99-00**
అసతోమయ సద్గమయ	**45-00**
గాయత్రీవిజ్ఞాన్	**99-00**
చింతామణి (నాటకం)	**50-00**
బాలనాగమ్మ	**50-00**
పాండవ ఉద్యోగము	**50-00**
కాళహస్తి **స్త్రీల వ్రతకథలు**	**36-00**
కాళహస్తి **గృహవాస్తు చింతామణి**	**99-00**
కాళహస్తి **గృహవాస్తు మర్మాలు (బైండు)**	**50-00**
కులార్ణవ తంత్రమ్	**150-00**
ఆచార్య సిద్ధ నాగార్జునతంత్రం(ఒరిజనల్)	**300-00**
యోగాసనాలు (**VG/TNL**)	**36-00**

రామరాయవాస్తుశాస్త్రం(ముద్రగడరామారావు)	99-00
ఎం.ఎస్.ఆర్.హనుమాన్‌చాలీసా	10-00
ఎం.ఎస్.ఆర్.సుందరకాండ	70-00
అష్టముఖ గండభేరుండతంత్రం	75-00
బ్రహ్మంగారిజీవితచరిత్ర (జవంగుల)	99-00
శ్రీ ఆదిశంకరాచార్య దివ్యచరితామృతం	45-00
గీతాంజలి (రవీంద్రనాథ్‌ఠాగూర్)	50-00
కాశీరామేశ్వర మజిలీ కథలు	75-00
శ్రీలలితాసహస్రనామము(భాస్కరభాష్యం)	600-00
ప్రకృతిసిద్ధాంతములు-వేదవిజ్ఞానము- ఫలితజాతక సూత్రములు	595-00
వివాహదీపిక (వేదోక్త విధిః)	200-00

ముదుండి విశ్వనాథరాజుగారి గ్రంథములు

విశ్వకర్మ ప్రకాశము	80-00
ప్రాచీనవాస్తుశాస్త్రాలు-ఆధునికవాస్తుపరిశీలన	,,250-00
నారద సంహిత	,,150-00
వాస్తురాజవల్లభము-మూలానువాదము	,, 60-00
మయమతము - వచనము	,, 80-00
బృహత్సంహిత - వచనము	,,160-00
గుప్తవాస్తు వాస్తువిజ్ఞానజ్యోతి	....

రాహుకేతువులు సమస్త ప్రభావములు		150-00
అంగారకుడు (కుజుడు)		90-00
శుక్రుడు		75-00
పురోహిత దర్శని	(గోరసవీరభద్రాచార్య)	....
విశ్వకర్మవాస్తువిద్యారహస్యములు	,,	....
వాస్తు విజ్ఞాన చంద్రిక	,,	....
మహాదశా పారిజాతం	,,	....
జాతక నారాయణీయం(వాడ్రేవువారివి)		150-00
వాస్తు నారాయణీయం	,,	120-00
యోగావళీఖండం	,,	120-00
సర్వార్థచంద్రిక (4భాగాలు)		1208-00
మీరే న్యూమరాలజిస్ట్ (దావూద్)		370-00
నిర్ణయసింధు (2భాగాలు)		590-00
జయహే...జయహే...(పురాణపండశ్రీనివాస్)		27-00
సాయి...	,,	27-00
శ్రీ దుర్గానందలహరి	,,	200-00
శ్రీమాలిక	,,	25-00
ఆరతిసాయిబాబా	,,	11-00
ప్రతిష్ఠకల్పః(సాగి నరసింహమూర్తి)		500-00
తాజుద్దీన్‌బాబా సచ్చరిత్ర		100-00

సుమారు 100 సం॥రాలునాటి ప్రాచీన ప్రతులు తిరిగి ఈ క్రింది గ్రంథములు ప్రచురించబడినవి.

శ్రాద్ధము ఎందుకు పెట్టాలి ? షోడశ సంస్కారములు
స్మార్త కాపర్ది కారికలు
నపుంసక సంజీవనము, వైద్య శిరోమణి
విషవైద్య చింతామణి
హేమాద్రి సూరిణా ప్రాయశ్చిత్తాధ్యాయః
సర్వమూలికా గుణరత్నాకరం
సీతారామ కథా సుధ అయోధ్యకాండ
సీతారామ కథా సుధ బాలకాండ
శ్రీరామనవరాత్రోత్సవకల్పః
ఆపస్థంబీయ ధర్మసూత్రాలు
అపర ప్రయోగ దర్పణం
సర్వశాంతి దర్పణం
గణకరంజని
సంతాన దీపిక
తిథినిర్ణయ కాణ్డః
ముహూర్త దర్పణం
జ్యోతిష శాస్త్ర రత్నము
లఘుతాచకము
శ్రీ వైఖనస పైతృమేదిక ప్రయోగః
స్మృతి రత్నాకరము (ధర్మశాస్త్రం)

జాతకామృతతసారం
జాతక బోధిని

సంగీత విద్యాదర్పణం
సంగీత సర్వార్థసారసంగ్రహం
ముహూర్త మార్తాండం
జాతకరహస్యం
రాజమార్తాండం
ఆయుర్దాయదీపిక
వైద్యామృతం
అనుపానమంజరీ
నవగ్రహశాంతి విధానం-ఉదకశాంతి విధిః
చికిత్సరత్నము
స్వరచింతామణి
ద్వాదశలోహ భస్మవిధానం
దైవజ్ఞయజో విభూషణం
అనుపాన రత్నకరము
కాలామృతము
దైవజ్ఞకర్ణామృతము
రసేంద్ర చింతామణి
రసరత్న సముచ్చయం
వస్తుగుణరత్నాకరము
హోరానుదర్పణము
విశ్వకర్మ ప్రకాశిక వాస్తుశాస్త్రము
స్త్రీజన కల్పవల్లి
సంగీత సర్వార్థ సంగ్రహం
సంగీత సుధాసంగ్రహము
అర్క ప్రకాశము
సంగీత మార్తాండము

సంగీత ప్రథమబోధిని
వైద్యకల్పతరువు
రసప్రదీపిక
గణకానందము
శ్రీ లలితాసహస్రనామావళిః-వివరణాత్మక భావంతో
నవచండీ వేదోక్త శ్రీ దేవీ పూజాకల్పం
శ్రీ గాయత్రీ అనుష్ఠాన తత్త్వప్రకాశిక
సంగీతమార్తాండము
సారావళి
భేషజకల్పము
గురుశిష్య వైద్యచింతామణి
జాతకమణి
సర్వశకున ప్రకాశిక
యాజుష ప్రయోగ చంద్రిక
శిక్షావల్లీ-ఆనందవల్లీ-భృగువల్లీ
వసంతరాజ శకునము
తొట్టి వైద్యం
జ్యోతిష సిద్ధాంత సంగ్రహము (పంచాంగ గణితం)
సహస్ర యోగప్రకాశిక